اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

شنبه
• ۱۸ دی ۱۴۰۰
• ۵ جمادی‌الثانی ۱۴۴۳
• ۸ ژانویه ۲۰۲۲

• سال سی‌ویکم دوره جدید شماره ۱۹۷۴ • پیاپی ۳۲۹۲ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۲۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

موافقت کره جنوبی با آزادسازی فوری پول‌های بلوکه‌شده ایران

چوی‌جانگ‌کان، معاون وزیر خارجه کره جنوبی که به وین سفر کرده با علی باقری، معاون سیاسی وزیر امور خارجه ایران دیدار و گفت‌وگو کرد. به گزارش ایسنا وزارت امور خارجه کره جنوبی پس از دیدار معاون وزیر خارجه آن با همتای ایرانی‌اش در وین، در بیانیه‌ای با اشاره به محورهای گفت‌وگوی آنها از موافقت طرف کره‌ای با آزادسازی پول‌های بلوکه‌شده ایران در بانک‌های کره‌ای خبر داد. در ادامه بیانیه وزارت امور خارجه کره آمده است: دو طرف توافق کردند کارشناسان دو کشور برای بحث پیرامون مسائل مرتبط با انتقال پول‌های بلوکه‌شده رایزنی انجام دهند. علی باقری در این دیدار تاکید کرد فارغ از نتایج گفت‌وگوها در وین، دولت کره جنوبی موظف به آزادسازی پول‌های بلوکه‌شده ایران است و تحریم‌های یکجانبه امریکا نمی‌تواند توجیهی برای پرداخت نشدن بدهی‌ها به ایران باشد. ۲

سرمقاله

لامپ اضافی خاموش ۲

گفت وگو

اصلاح چرخه معیوب اقتصاد صنعت برق ۱۲

«ابزار قیمتی» در ایران بی‌تاثیر است ۱۴

یادداشت‌های امروز

از چاه تا بهره‌برداری نهایی ۴

باج انرژی و باگ بهره‌وری ۸

تامین انرژی چالش جدید صنایع ۱۱

پرونده

پرونده‌ای به مناسبت «روز جهانی صرفه جویی در مصرف انرژی»

شکست ابزار قیمتی

دستکاری قیمت انرژی، تیشه زدن به ریشه اقتصاد است ۳
اعمال ممیزی و نسخه پیچی صنعتی ۴
این زمستان هم معادن خاموش می‌شوند؟ ۵
قیمت منطقی، کلید ارتقای بهره‌وری ۶
حذف یارانه انرژی، نیازمند زیرساخت ۷
«بهره‌وری» ابزار مناسب می‌خواهد ۸
ردپای طرح «وان» در بنزین ۱۴۰۱ ۹
صنایع هم قربانی هستند ۱۱
صرفه‌جویی آب در صنایع با نوسازی ماشین آلات ۱۳
پرمصرف‌ها جریمه می‌شوند ۱۵

طرح: آیدا فریدی

نوبت اول
شناسه ۱۲۵۴۶۵۲

«آگهی ارزیابی کیفی تولیدکنندگان کالا»

شرکت پالایش نفت امام خمینی (ره) شازند
سهامی عام

شماره مجوز: ۶۹۴۱-۱۴۰۰

تجدید فراخوان ارزیابی کیفی جهت برگزاری مناقصه عمومی دو مرحله ای شماره RNL-۰۰۴۸۰۱۴-MH

شرکت پالایش نفت امام خمینی(ره) در نظر دارد فراخوان ارزیابی کیفی جهت برگزاری مناقصه عمومی دو مرحله‌ای (خرید پوتین ایمنی)به شماره مناقصه (RNL-۰۰۴۸۰۱۴-MH) و شماره فراخوان.... را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری فراخوان ارزیابی کیفی از دریافت و تحویل اسناد استعلام ارزیابی کیفی تاارسال دعوت‌نامه جهت سایرمراحل مناقصه،ازطریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت(ستاد) به آدرس WWW.SETADIRAN.IR انجام خواهد شد. لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند. تاریخ انتشار فراخوان در سامانه تاریخ ۱۴۰۰/۱۰/۲۲ می‌باشد. اطلاعات و اسناد مناقصه عمومی پس از برگزاری فرآیند ارزیابی کیفی و ارسال دعوت‌نامه از طریق سامانه ستاد برای مناقصه‌گران ارسال خواهد شد.

ردیف	شماره مناقصه (تجدید آگهی)	شرح مختصر کالا	تعداد	برآورد هزینه انجام موضوع مناقصه (ریال)	مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار (ریال)
۱	RNL-0048014-MH	خرید پوتین ایمنی	۴۷۸۰ جفت	۱۸.۴۰۰.۰۰۰.۰۰۰	۹۲۰.۰۰۰.۰۰۰

مهلت دریافت اسناد استعلام ارزیابی کیفی: ۵ روز تا تاریخ ۱۴۰۰/۱۰/۲۷
مهلت ارسال پاسخ استعلام ارزیابی کیفی: ۱۴ روز تا تاریخ ۱۴۰۰/۱۱/۱۳
اطلاعات تماس دستگاه مناقصه گزار: آدرس: اراک- کیلومتر ۲۰ جاده بروجرد- سه‌راهی شازند- شرکت پالایش نفت امام‌خمینی(ره) شازند- اداره تدارکات و امور کالا تلفن: ۰۸۶-۳۳۴۹۲۸۴۲ و ۰۸۶-۳۳۴۹۲۸۴۰
اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه: مرکز تماس: ۰۲۱-۴۱۹۳۴
دفتر ثبت‌نام: ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۸۵۱۹۳۷۶۸
آدرس اینترنتی: WWW.IKORC.IR

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۰/۱۰/۱۸ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۰/۱۰/۲۱ روابط عمومی شرکت پالایش نفت امام خمینی (ره) شازند

نوبت اول

«آگهی فراخوان»

شرکت سهامی ذوب آهن (سهامی عام)
با اطمینان بسازید

شرکت سهامی ذوب آهن اصفهان

ردیف	نوع فراخوان	شماره	موضوع	مهلت ارائه پیشنهاد	زمان بازگشائی پاکات
۱	مناقصه	۱۴۰۰۰۶۴۲۲-۸۲۶۲۶	خرید ۶ عدد پانیل فولادسازی	۱۴۰۰/۱۰/۲۵	۱۴۰۰/۱۰/۲۶
۲	مناقصه	۱۴۰۰۰۵۹۶۲-۸۲۶۱۸	۸ ردیف قطعات دامی بار	۱۴۰۰/۱۰/۲۸	۱۴۰۰/۱۰/۲۹
۳	مناقصه	۱۴۰۰۰۶۶۵۳-۸۲۶۳۳	خرید ۴ ردیف کویل مارپیچ اکونومایزر	۱۴۰۰/۱۰/۲۸	۱۴۰۰/۱۰/۲۹
۴	مناقصه	۹۹۰۶۵۱۸-۸۱۶۴۹	خرید یک ردیف گیربکس	۱۴۰۰/۱۰/۲۵	۱۴۰۰/۱۰/۲۶
۵	مناقصه	۳۶۷۶۵۰۲	عملیات تخریب و ساخت برج خاموش‌کننده کک‌سازی	۱۴۰۰/۱۰/۲۱	۱۴۰۰/۱۰/۲۲
۶	مناقصه	۱۴۰۰۰۴۳۲۷-۸۲۶۵۱	خرید یک عدد تلشکی حمل تاندیش ایستگاه ۵ فولادسازی	۱۴۰۰/۱۰/۲۵	۱۴۰۰/۱۰/۲۶
۷	مناقصه	۹۸۰۰۲۳۲۴-۸۱۶۲۷	۸۰۰ متر تسمه نقاله با ضخامت mm۲۱	۱۴۰۰/۱۰/۲۴	۱۴۰۰/۱۰/۲۵
۸	مناقصه	۱۴۰۰۰۴۶۵۷	خرید ماسک‌های ضد گرد و غبار تیپ‌های P۳ و P۲ (هر ردیف تعداد ۲۵۲۰۰۰ عدد)	۱۴۰۰/۱۰/۲۷	۱۴۰۰/۱۰/۲۸
۹	مناقصه	۱۴۰۰۰۳۷۳۳	خرید سه ردیف کیسه بیگ بگ و کیسه سولفات	۱۴۰۰/۱۰/۲۴	۱۴۰۰/۱۰/۲۵
۱۰	مناقصه	۱۴۰۰۰۴۶۷۲ -۲-۴۹۵۰۸	اجرای عملیات تامین قطعات، انجام سرویس پیشگیرانه و دوره‌ای، نگهداری، تعمیر و نصب قطعات و تجهیزات آسانسورهای سطح کارخانه و ساختمان فروش اصفهان	۱۴۰۰/۱۰/۲۵	۱۴۰۰/۱۰/۲۶

ضمناً لیست استعلام های مربوط به خریدهای متوسط (بدون برگزاری مناقصه) در سایت شرکت به آدرس ذیل درج می‌گردد.

سایر موارد:

۱- **زمان دریافت اسناد:** از تاریخ نشر آگهی نوبت اول تا پایان ساعت اداری مهلت دریافت اسناد (مندرج در جدول)

۲-جهت دریافت اسناد و کسب اطلاعات بیشتر به آدرس www.esfahansteel.ir مراجعه فرمایید.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۰/۱۰/۱۸ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۰/۱۰/۲۰ روابط عمومی ذوب آهن اصفهان

www.Gostaresh.news

آخرین اخبار و تازه ترین تحلیل ها را در پایگاه خبری «گسترش نیوز» دنبال کنید

موافقت کره جنوبی با آزادسازی فوری پول‌های بلوکه‌شده ایران

چوی‌جانگ‌کان، معاون وزیر خارجه کره جنوبی که به وین سفر کرده با علی باقری، معاون سیاسی وزیر امور خارجه ایران دیدار و گفت‌وگو کرد. به گزارش ایسنا وزارت امور خارجه کره جنوبی پس از دیدار معاون وزیر خارجه آن با همتای ایرانی‌اش در وین، در بیانیه‌ای با اشاره به محورهای گفت‌وگوی آنها از موافقت طرف کره‌ای با آزادسازی پول‌های بلوکه‌شده ایران در بانک‌های کره‌ای خبر داد. در ادامه بیانیه وزارت امور خارجه کره آمده است: دو طرف توافق کردند کارشناسان دو کشور برای بحث پیرامون مسائل مرتبط با انتقال پول‌های بلوکه‌شده رایزنی انجام دهند. معاون وزیر خارجه کره جنوبی با اشاره به اهمیت روابط سئول - تهران، توضیحاتی درباره پول‌های بلوکه شده ایران نزد کره جنوبی ارائه و عنوان کرد و گفت: این کشور برای بازپرداخت بدهی خود به ایران تلاش می‌کند.

علی باقری معاون سیاسی وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران نیز در این دیدار تاکید کرد: فارغ از نتایج گفت‌وگوها در وین، دولت کره جنوبی موظف به آزادسازی پول‌های بلوکه‌شده ایران است و تحریم‌های یکجانبه امریکا نمی‌تواند توجیهی برای پرداخت نشدن بدهی‌ها به ایران باشد.

بر اساس این گزارش این دیدار ارتباط مستقیمی با مذاکرات جاری میان ایران و گروه ۴+۱ نداشته و در چارچوب رایزنی‌های دوجانبه معمول میان دو کشور و به درخواست طرف کره‌ای انجام گرفته است.

پویا فیروزی، دبیر کل اتاق مشترک ایران و کره جنوبی چندی پیش درباره آزادسازی منابع ارزی ایران در کره جنوبی گفت: باوجود این حجم از منابع ارزی که در کره جنوبی بلوکه شده، تجارت ایران و کره جنوبی نیز تحت تاثیر قرار گرفته، به‌طوری که بازاریابی محصولات ایرانی در این کشور مانند سابق انجام نمی‌گیرد؛ یعنی انگیزه صادرکنندگان ایرانی نیز تا حدودی کمتر از قبل شده است.

وی تصریح کرد: بازگشت به سطح تجاری سابق و آزادسازی منابع ارزی ایران در کره جنوبی فقط منوط به رفع تحریم‌های امریکا نیست و سیاست‌های داخلی و خارجی کره جنوبی نیز می‌تواند در تسریع روند آزادسازی منابع تاثیرگذار باشد. وی افزود: تجارت آزاد با کشور کره جنوبی جزو شروطی است که می‌تواند در آزادسازی منابع ارزی کمک کند. تحقق تجارت آزاد با این کشور به سیاست‌گذاری‌ها و دیپلماسی تجاری میان دو کشور بستگی دارد. براساس آخرین آمار منتشر شده ازسوی بانک مرکزی ایران، حدود ۷ میلیارد دلار از منابع ارزی ایران در کشور کره جنوبی بلوکه شده است.

پرونده‌ای به‌مناسبت «روز جهانی صرفه‌جویی در مصرف انرژی»

شکست ابزار قیمتی

۱۰ ژانویه، مصادف با ۲۰ دی با عنوان روز جهانی صرفه‌جویی در مصرف انرژی نام‌گذاری شده است. اختصاص یک روز در تقویم جهانی نشان از اهمیت موضوع «صرفه‌جویی در مصرف انرژی» در اقتصاد جهان دارد. اهمیت و لزوم صرفه‌جویی انرژی سال‌هاست مورد بحث و بررسی قرار گرفته، اما دستیابی به راه‌حل منطقی و مشخص هنوز هم یکی از چالش‌ها و مشکلات اساسی اقتصاد برخی کشورهای جهان، از جمله ایران است. بسیاری از کشورهای جهان با اعمال سیاست‌های تشویقی و تنبیهی و ارتقای فرهنگ مصرف گام‌های مثبتی در راستای کاهش مصرف انرژی برداشته‌اند اما کشور ما همچنان در این مسیر قرار دارد و توفیق چندانی هم کسب نکرده است.

از سویی رشد سریع مصرف انرژی در ۲ دهه گذشته سبب شده امنیت عرضه داخلی انرژی با مشکلات جدی مواجه شود و از سوی دیگر تجربه نشان داده افزایش نرخ حامل‌های انرژی راه‌حل مناسب و بلندمدتی برای کاهش مصرف نیست.

انرژی به‌عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل تولید و همچنین یکی از ضروری‌ترین محصولات نهایی، جایگاه ویژه‌ای در رشد و توسعه اقتصاد کشور دارد. از سوی دیگر باتوجه به گستردگی منابع انرژی در ایران و نیز تاثیرات سوء مصرف انرژی بر هوا و تغییرات آب و هوایی، برنامه‌ریزی برای مصرف انرژی اهمیت فراوان داشته و باید با دقت بسیار انجام شود. باتوجه به ارتباط نزدیک بین مصرف انرژی و رشد اقتصاد، تعیین کم و کیف رابطه بین این دو متغیر می‌تواند در تبیین سیاست‌های بخش انرژی کمک موثری کند. آمار می‌گوید ایران بیشترین ذخایر هیدروکربوری دنیا را در اختیار دارد و رشد صنعت و توسعه اقتصادی کشور تا حد زیادی به این منابع و استفاده کارآمد از حامل‌های انرژی مرتبط است. البته براساس همین آمار، مصرف سرانه نهایی انرژی ایران ۸۰ درصد بالاتر از متوسط جهانی است.

همچنین ۲ درصد انرژی کل دنیا در ایران مصرف می‌شود که این میزان مصرف سبب شده ایران در بین کشورهای دنیا جایگاه نهم از نظر مصرف انرژی را داشته باشد؛ بر همین اساس برخی معتقدند باتوجه به ظرفیت بالای صرفه‌جویی انرژی در بخش‌های مختلف اقتصاد کشور، تدوین و اجرای یک قانون مدون انرژی می‌تواند زمینه‌ساز استفاده منطقی از انرژی و تولید ارزش افزوده بالاتر باشد.

در این شماره مصاف به بهانه روز جهانی صرفه‌جویی در مصرف انرژی به سیاست‌های موثر برای تحقق برنامه‌های صرفه‌جویی پرداخته و پای صحبت فعالان اقتصادی در حوزه‌های مختلف، صنعت، معدن و تجارت نشسته‌ایم. بسیاری معتقدند تجربه نشان داده استفاده از سیاست‌های افزایش قیمت حامل‌های انرژی تاثیری بلندمدت بر کاهش مصرف انرژی نداشته است.

در بررسی تجربه کشورهای جهان برای کنترل مصرف انرژی مطرح شد

فقر انرژی تبدیل به بحران جهانی می‌شود

نقش انرژی و سوخت در فعالیت‌های روزمره و زندگی امروز بشر بر کسی پوشیده نیست و محدود بودن این منابع حیاتی، باعث شده جوامع به‌سمت تغییر الگوهای مصرف و رفتارها در استفاده از انرژی بروند و دولت‌ها به فکر راه‌هایی برای صرفه‌جویی، کاهش هزینه‌های سرسام‌آور آن و یافتن انرژی‌های نو باشند.

نقش انکارناپذیر انرژی در تامین نیازهای اولیه انسانی و تاثیر تعیین‌کننده آن در صنعت، اقتصاد، کشاورزی، حمل‌ونقل و... باعث شده میزان و الگوی مصرف انرژی، شاخص مهمی در توسعه اقتصادی یک کشور محسوب شود؛ از همین رو کشورهای مختلف جهان برای کنترل مصرف انرژی راهکارهای مختلفی را اجرایی کرده‌اند.

براساس گزارش آژانس بین‌المللی انرژی، در حدود یک قرن گذشته، میزان وابستگی جهان به انرژی به‌طور قابل‌توجهی افزایش یافته است.

مصرف انرژی در حدود ۵۰ سال اخیر بیشتر از مصرف انرژی در ۲ قرن پیش از آن بوده است. در این میان کاهش شدید استفاده از حمل‌ونقل در نتیجه محدودیت‌های کرونایی به‌ویژه حمل‌ونقل هوایی یکی از فاکتورهای مهم بوده، به‌طوری که تعداد پروازهای مسافری ۶۷.۷ درصد و پرواز هواپیماها ۵۵.۹ درصد کاهش یافت و به کاهش ۵۶.۶ درصدی تولید گاز دی‌اکسیدکربن منجر شد.

افزایش مصرف برق در ترکیه

در سال ۲۰۲۰ مصرف برق در برخی کشورها مانند ترکیه افزایش یافته است. براساس گزارش شرکت برق ترکیه، این کشور به میزان ۲۹۰.۸۶ میلیارد کیلووات در ساعت مصرف برق داشته و همزمان تولید برق را نیز افزایش داده است. ترکیه افزایش تولید برق با استفاده از منابع داخلی و انرژی تجدیدپذیر را در دستور کار برنامه انرژی خود دارد.

نروژ، مبتکر استفاده از خودروهای برقی

نروژ که خود تولیدکننده عمده نفت خام در اروپا محسوب می‌شود، نخستین کشور جهان است که بیش از نیمی از خودروهای ثبت‌شده‌اش در سال گذشته میلادی با نیروی برق کار می‌کرد. به گزارش خبرگزاری فرانسه، گروه صنعت خودرویی شورای اطلاع‌رسانی تردد جاده‌ای نروژ «او اف وی» اعلام کرد موتور ۵۴.۳ درصد خودروهایی که در سال گذشته میلادی وارد بازار این کشور شمال اروپا شده‌اند، برقی است، در حالی که این نسبت در سال پیش از آن ۴۲.۴ درصد بوده است.

حذف خودروهای بنزینی از خیابان‌های ژاپن

دولت ژاپن اخیرا اعلام کرده قصد دارد در ۱۵ سال آینده در قالب طرحی برای رسیدن به انتشار صفر گازهای کربنی، خودروهای بنزینی را حذف کند. ژاپن همچنین در قالب این طرح قصد دارد تا سال ۲۰۵۰ سالانه به رشد اقتصادی سبز (غیرآلاینده) نزدیک ۲ تریلیون دلاری برسد. «راهبرد رشد سبز» به‌عنوان یک طرح اقدام به‌منظور تحقق تعهد اعلام شده است که برای از میان برداشتن انتشار گازهای آلاینده تا اواسط قرن جاری مطرح شده است.

استفاده از انرژی خورشیدی در صربستان

مصرف بهینه انرژی غیر از سیاست‌های تشویقی دولت‌ها از جمله در نظر گرفتن تخفیف‌هایی در هزینه مصرف انرژی، به اقداماتی در استفاده از انرژی‌های پاک نیاز دارد. در برخی کشورها مانند صربستان استفاده از پنل‌های خورشیدی در سطح خانوار دیگر موضوعی غیرممکن نیست.

در صربستان ساعات استفاده از نور خورشید بسیار بیشتر از بسیاری دیگر از کشورهای اروپایی است. برای مثال در آلمان حدود هزار کیلووات در ساعت برق از پنل‌های خورشیدی تولید می‌شود که این رقم در صربستان هزار و ۲۰۰ تا هزار و ۴۰۰ کیلووات در ساعت است. باوجود ساعات کمتر نور خورشید در آلمان این کشور دارای ظرفیت تقریبا ۵۰ گیگاوات انرژی خورشیدی است که ۵ هزار برابر بیشتر از ظرفیت ۱۰ مگاواتی در صربستان است.

توجه به مصرف انرژی در ساخت‌وساز انگلستان

کشورهای پیشرفته که بسیاری از آنها اتفاقا از فقر منابع انرژی رنج می‌برند، در هر ساخت‌وسازی ابتدا مصرف انرژی را در نظر می‌گیرند. آنها حتی برای ساخت یک خانه ابتدا به منابع انرژی آن فکر و تلاش می‌کنند از لامپ‌های ال‌ای‌دی یا حتی از نور خورشید استفاده کنند. هرچه فناوری در یک کشور پیشرفته‌تر باشد، بهینه‌سازی مصرف انرژی نیز در آن کشور پررنگ‌تر خواهد بود.

در انگلیس، یکی از راهکارهای جلوگیری از مصرف بی‌رویه انرژی در ساختمان‌های مسکونی، اداری و تجاری، توجه به استانداردهای تعریف‌شده در حوزه ساخت‌وساز است؛ استانداردهایی که ازسوی شهرداری‌ها و نهادهای مرتبط تعریف و ابلاغ شده، باید در امر ساخت‌وساز کاملا رعایت شود.

پس‌انداز مالی، بهبود اقتصاد، حفظ محیط‌زیست، تقویت امنیت ملی و بهبود کیفیت زندگی از جمله دلایلی است که کشورها را وادار می‌کند تا در زمره آنهایی قرار بگیرند که کمتر انرژی مصرف می‌کنند. بهره‌وری انرژی یعنی اینکه دستگاهی برای ارائه خدمات مشابه از انرژی کمتری استفاده می‌کند؛ به‌عنوان مثال، یک لامپ LED از لامپ هالوژن سنتی کارآمدتر است، زیرا از انرژی الکتریکی بسیار کمتری برای تولید همان مقدار نور استفاده می‌کند.

حرکت به سمت انرژی‌های تجدیدپذیر

در امریکا براساس گزارش اداره اطلاعات انرژی این کشور مصرف سالانه انرژی از منابع تجدیدپذیر در مقایسه با مصرف زغال‌سنگ برای نخستین بار از قبل از سال ۱۸۸۵ در سال ۲۰۱۹ پیشی گرفته است. این نتیجه کاهش مداوم استفاده از زغال سنگ برای تولید برق طی یک دهه گذشته در این کشور و نیز افزایش استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر شامل باد و انرژی خورشیدی است.

منابع فنلاندی گزارش داده‌اند مصرف انرژی در این کشور سال گذشته یک درصد کاهش یافته است. در این کشور مصرف برق حدود ۲ درصد در مقایسه با سال ۲۰۱۸ کاهش داشته که عمدتا به‌دلیل کاهش تقاضا در سطح صنایع سنگین بوده است.

انرژی تجدیدپذیر ۴۳ درصد کل مصرف انرژی فنلاند را تشکیل می‌دهد که این امر باعث شده این کشور در ۶ سال گذشته از هدف تعیین‌شده ۳۶ درصدی خود در سهم منابع تجدیدشدنی در مصرف انرژی فراتر رود. براساس تحقیقات اخیر یک مرکز مطالعاتی به‌نام شورای امریکا، آلمان برترین کشور در رده‌بندی کشورها به‌لحاظ بهره‌وری انرژی است.

رتبه برتر آلمان در جهان به این دلیل است که ۱۵ سال پیش، سیاستمداران آلمانی توافق کردند که به‌تدریج کشور را از سوخت‌های فسیلی و انرژی هسته‌ای جدا کنند. این امر باعث بهبود کارآیی کشورها شده، زیرا سوخت‌های فسیلی و انرژی هسته‌ای دو مهم‌ترین آسیب‌رسان در تولید انرژی هستند؛ بنابراین با حذف این فرآیندها، کارآیی کل کشور در زمینه انرژی بهبود یافته است. آلمان همچنین در کنار چنین تدابیری، مصرف زغال‌سنگ و نفت را کاهش داده و تنها در سال ۲۰۱۴ آلمان نیمی از مزارع بادی اتحادیه اروپا را به خود اختصاص داد.

ایتالیا بعد از آلمان در رتبه دوم قرار دارد که استفاده از برق تولیدشده از انرژی تجدیدپذیر را در دستور کار خود تا سال ۲۰۲۰ قرار داده است.

در ۱۰۰ سال گذشته یکی از منابع طبیعی که سرخط مهم‌ترین اخبار جهان قرار داشته، نفت بوده که نه‌تنها تولید ثروت کرده، بلکه باعث بروز جنگ‌ها و سرنگونی حکومت‌هایی نیز شده است. برق منبع جایگزینی برای نفت محسوب می‌شود که در آینده نه چندان دور می‌تواند در صورت خودداری از مصرف بی‌رویه آن در صنایع دیگری از جمله صنعت خودروسازی مورد استفاده قرار گیرد.

سخن پایانی

اصطلاح «صرفه‌جویی در مصرف انرژی» لزوما به‌معنای استفاده کمتر یا قطع مصرف انرژی نیست، بلکه هدف، استفاده بهینه و جلوگیری از استفاده بیش از حد یا هدر دادن منابع انرژی است که تغییرات ساده رفتاری می‌توانند به آن کمک کند. پایین آوردن درجه حرارت به‌ویژه هنگامی که در خانه نیستیم یا وقتی خواب هستیم. خاموش یا جدا کردن وسایل از پریز برق در صورت عدم استفاده از آنها یا کاهش تردد با خودرو همگی روش‌های ساده‌ای هستند که مقدار قابل‌توجهی از انرژی را ذخیره می‌کنند و هزینه‌ها را کاهش می‌دهند.

اما خارج از سطح اقدامات دولتی، شیوه‌هایی نیز وجود دارد که با استفاده از آنها می‌توان مصرف برق و هدررفت منابع انرژی را کاهش داد و در هزینه‌ها صرفه‌جویی کرد.

به‌گفته کارشناسان، آسان‌ترین راه تغییر عادت‌های شخصی و کاهش مصرف است که می‌تواند تغییراتی را به‌دنبال داشته باشد. آنها می‌گویند به عادت‌های خود فکر کنید: آیا وقتی در حال مسواک زدن هستید شیر آب همچنان باز است؟ وقتی از اتاق خارج می‌شوید لامپ آن هنوز روشن است؟ آیا لازم است رایانه شما در طول روز روشن باشد؟ مسائل زیادی وجود دارد که مصرف انرژی ما را بیش از حد نیاز ما می‌کند.

دنیای پیرامونی ما پر از وسایلی است که انرژی مصرف می‌کنند و پیوسته روشن هستند. شاید آنها به‌تنهایی برق زیادی مصرف نکنند اما وقتی با هم جمع می‌شوند مقدار زیادی نیرو هدر می‌رود.

به‌ویژه در کشورهایی که زمستان‌های سرد و طولانی را تجربه می‌کنند، از جمله برخی کشورهایی اروپایی، استفاده از لباس‌های گرم‌تر در داخل خانه و کاهش درجه وسایل گرمایشی یکی از شیوه‌های مورد تاکید برای صرفه‌جویی در مصرف انرژی است. پوشاندن درز پنجره‌ها نیز برای کاهش هدررفت گرما توصیه می‌شود.

سر مقاله

لامپ اضافی خاموش

ناصر بزرگمهر - مدیرمسئول
management@smtnews.ir
به نام او که هر چه بخواهد همان می‌شود

نسل بعد از انقلاب با فرهنگ صرفه‌جویی از همان روزهای اول انقلاب و با کمبود نفت و بنزین و صف‌های طولانی مایحتاج عمومی و به‌دنبال سیلندر گاز دویدن آشنا شدند و در ادامه با شروع جنگ تحمیلی و توزیع کوپن و شروع به‌کار تعاونی‌ها و سهمیه‌بندی‌ها از قند و شکر و چای و گوشت و مرغ و دستمال کاغذی و نوشابه و شیرخشک و همه مواد غذایی تا یخچال و تلویزیون و سایر لوازم زندگی و بعد هم شرکت در قرعه‌کشی برای ماشین و خانه و ارز و سکه در دوران‌های گوناگون سازندگی و اصلاح‌طلبی و مردم‌سالاری و سایر عناوین دهان‌پرکن، در کنار تحریم و برجام، زندگی توام با صرفه‌جویی را تا امروز ادامه داده‌اند.

امروز نزدیک ۴۳ سال است که صرفه‌جویی جزئی از وجود مردم ما شده است؛ هرچند مسئولان دولتی هنوز فریاد می‌زنند که صرفه‌جویی کنید و فکر می‌کنند کم‌کاری‌های آنها با صرفه‌جویی در مصرف پیاز و سیب‌زمینی پوشش داده می‌شود.

بدون‌شک تبلیغ فرهنگ صرفه‌جویی در سرزمین‌های بریزوبپاش و خانواده‌های متمول و خانه‌های بسیاری از مسئولان، به‌خاطر رفاهی که شامل حال‌شان شده، امری ضروری و لازم است، اما تبلیغات صرفه‌جویی برای اکثریت مردم و حداقل ۸۰،۷ گروه انتهایی جدول دهگانه طبقه‌بندی اجتماعی امروز ایران، ضرورتی ندارد و صرف وقت و سرمایه است.

خوشبختانه دولت‌ها به‌ویژه دولت دوازدهم بلایی سر اقتصاد کشور آوردند که مردم هر روز صبح با فقر بیشتر و یک پله سقوط سرمایه‌ای، نیازی به صرفه‌جویی ندارند. در حال حاضر مردم عادی و حتی مردمی که تا دیروز جزو گروه‌های ۵ به بالا بودند و به‌قول عوام دست‌شان به دهان‌شان می‌رسید، امروز در تامین هزینه‌های ابتدایی زندگی بلاتکلیف مانده‌اند.

بخشی از مردم در گروه‌های ۴ و ۵ و ۶ و ۷ و حتی ۸ که در یک شرایط خاص یا دوره‌های تاریخی یا به‌واسطه ارث و میراث یا تلاش و کار، صاحب اندوخته و خانه و مسکن شده بودند و جزو میلیونرهای دیروز و میلیاردرهای امروز به‌شمار می‌روند در امور عادی زندگی درمانده‌اند.

بسیاری از صاحبان آپارتمان‌های چند میلیاردی قادر به پرداخت شارژ ماهانه ساختمان و هزینه‌های جاری زندگی نیستند.

کسانی را می‌شناسم که ۳۰، ۴۰ سال قبل در شرایط خاص زمان و مکان، آپارتمانی را در نقطه دور از شهر خریداری کرده‌اند و بعد آن منطقه رشد کرده و حالا آن آپارتمان در منطقه گرانقیمت واقع شده و مالک آن قادر به پرداخت هزینه سهم تعمیرات اساسی ساختمان نیست. بعد از ۴۰ سال اقامت در یک منطقه هم نمی‌توان گفت آنجا را رها کن و به فلان روستا برو؛ ضمن آنکه هر جا که بروی آسمان گرانی همراه شما است.

همین داستان درباره اتومبیل هم صادق است. بسیاری از خوانندگان ما، در تماس‌های روزانه از هزینه سنگین تعمیرات اتومبیل و حتی سرویس‌های عادی تعویض روغن می‌نالند و حتی قادر به بیمه کردن اتومبیل خود و خرید یک جفت لاستیک نیستند، چراکه اتومبیل صد میلیونی یک باره به یک میلیارد تغییر نرخ داده است.

در چنین شرایطی از کدام صرفه‌جویی حرف می‌زنیم و از مردم چه توقعی داریم؟

بچه‌های ما صرفه‌جویی را با تبلیغ لامپ اضافی خاموش توسط بابا برقی یاد گرفتند که امروز به‌عنوان یکی از تاثیرگذارترین تبلیغات دهه ۶۰ و ۷۰ باید از آن یاد کرد، اما الان سازمان‌های مرتبط با برق و آب و گاز و نفت و بنزین و امثالهم بلایی سر مردم آورده‌اند که دیگر تبلیغ صرفه‌جویی در این حوزه‌ها کمدی و خنده‌آور است.

حتما این روزها در دنیای مجازی، بخشی از فرمایشات شیخی را دیده‌اید که می‌فرمایند، کسی ندیده که اهل بیت دستشویی بروند، چون طوری غذا می‌خوردند که فضولات نداشته و برای اینکه بهشتی بشوید، یک وعده غذا بخورید و....

خارج از طنزی که این فرمایشات کم‌مایه در درون خودش دارد و باید دادگاه ویژه روحانیت به این مباحث بپردازد، به‌راستی این چگونه تبلیغی درباره صرفه‌جویی است؟

یعنی واقعا از مردم انتظار داریم غذای مختصری که بدن‌شان به آن نیاز دارد را هم نخورند.

قصه صرفه‌جویی در مصرف انرژی هم هرچند که می‌تواند واقعی و برمبنای الگوی مناسب طراحی شود، اما در حال حاضر، گرانی قیمت‌ها و قبض‌های ارسالی به خانه‌های مردم، صرفه‌جویی اجباری را حاکم کرده است.

در سرزمینی که خداوند مردمش را بر گنج آفتاب و نفت و گاز و طلا و صدجور معدن دیگر نشانده، سخن از صرفه‌جویی، نمی‌تواند حرف اول باشد.

ضعف مدیریت بر وزارتخانه‌های نفت و نیرو در همه دولت‌ها با ژنرال‌ها و بی‌ژنرال‌ها هویدا بوده است؛ وزرایی که فقط بلد بودند نرخ دلاری بنزین خلیج‌فارس و اروپا و امریکا را به رخ مردمی که ریال‌شان هر روز بی‌ارزش‌تر می‌شود، بکشند.

در این سال‌ها و این دولت‌ها، چه گامی برای استفاده از انرژی پاک و آفتاب خدادادی برداشتند؟ کیلومترها کویر با آفتاب دوازده‌ماهه رها مانده است، سقف‌های خانه‌ها می‌توانست برای هر خانه، مرکز انرژی پاک باشد.

برای اتومبیل کم‌مصرف چه کردیم؟ خودمان که نتوانستیم بسازیم، اما واردات آن را هم ممنوع کردیم.

برای شیرهای آب چشمی یا بازسازی موتورخانه‌های کم‌مصرف کدام فرمول یارانه‌ای را به مردم عرضه کردیم؟

واقعا در حوزه صرفه‌جویی زیربنایی کدام دولت؟ کدام وزیر؟ کدام وکیل؟ کدام مدیر می‌تواند مدعی اقدامی اساسی برای جامعه باشد؟

به‌نظر می‌رسد بهترین روش برای صرفه‌جویی مردم، گران کردن کالا و خدمات و سرازیر شدن پول آن در خزانه است که دولت‌ها یاد گرفته‌اند و نمایندگان مجلس هم با سکوت، تایید می‌کنند؛ مبارک است.

گسترش صنعت
صمت
شنبه
۱۸ دی ۱۴۰۰
۵ جمادی‌الثانی ۱۴۴۲
۸ ژانویه ۲۰۲۲
شماره ۱۹۷۴
پیاپی ۳۲۹۲

اعمال ممیزی و نسخه‌پیچی صنعتی

صرفه‌جویی آب در صنایع با نوسازی ماشین‌آلات

«ابزار قیمتی» در ایران بی‌تاثیر است

www.sanatnewspaper.com

تحلیل روز

دستکاری قیمت انرژی تیشه زدن به ریشه اقتصاد است

امیرعباس آذرموند: دولت سیزدهم در نخستین لایحه بودجه‌ای که ارائه داد، ارز ترجیحی را از بودجه حذف کرد. این اقدام را می‌توان مهم‌ترین تعدیل دولت پس از کسب قدرت دانست. با اینکه هنوز لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ به تصویب نرسیده، اما زمزمه‌هایی از احتمال افزایش قیمت بنزین هم شنیده می‌شود. با این حال، تجربه نشان می‌دهد گران کردن حامل‌های انرژی نه به جبران کسری بودجه، بلکه به تضعیف بیشتر قدرت خرید خانوار منجر خواهد شد.

حمل‌ونقل یکی از بخش‌های مهم اقتصاد ملی است که به دلیل داشتن نقش زیربنایی، تاثیر فراوانی بر فرآیند رشد اقتصاد کشورها دارد. این بخش دربرگیرنده فعالیت‌هایی است که به‌طور گسترده در تمامی زمینه‌های تولید، توزیع و مصرف کالا جریان دارد و واسطه‌ای میان فعالیت‌های مختلف است؛ بنابراین متناسب با توسعه‌یافتگی کشورها این بخش نیز توسعه خواهد یافت. در این میان آنچه اهمیت داشته و مورد توجه صاحب‌نظران است، میزان مصرف انرژی در این بخش است.

عکس: آیدا فریدی

افزایش قیمت بنزین و حتی چند برابر شدن آن برای مدتی اندک مصرف بنزین را کاهش می‌دهد اما در بلندمدت روند کلی مصرف تغییری نمی‌کند

سهم بخش حمل‌ونقل از کل انرژی مصرف‌شده در کشور حدود یک‌چهارم محاسبه شده و ارزش این میزان انرژی مصرف‌شده حدود ۶۰ درصد انرژی مصرفی کل کشور است.

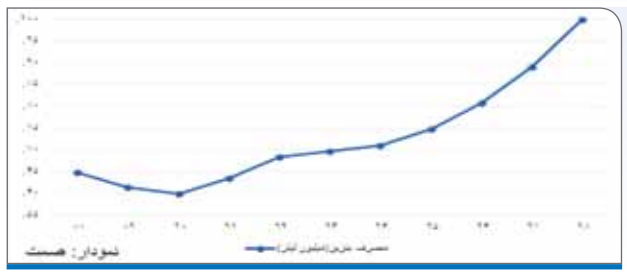
از میان فرآورده‌های نفتی، بنزین، گازوئیل، گاز طبیعی و سوخت هوایی به‌طور عمده در بخش حمل‌ونقل مصرف می‌شوند.

دیگر حامل‌های انرژی مورد استفاده در این بخش به دلیل اندک بودن مصرف‌شان مورد بررسی قرار نگرفتند.

بیش از ۹۹ درصد بنزین کشور در بخش حمل‌ونقل مصرف می‌شود به‌طوری که مصرف سایر بخش‌ها قابل چشم‌پوشی بوده و در محاسبات منظور نمی‌شود؛ بنابراین می‌توان گفت مصرف‌کننده بنزین بخش حمل‌ونقل است.

بررسی آمار عرضه بنزین نشان می‌دهد مصرف بنزین در کشور طی دو دهه اخیر بیش از دو برابر شده است؛ به‌طوری که براساس آمارهای مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، مقدار متوسط مصرف روزانه آن از حدود ۴۶ میلیون لیتر در سال ۸۰ به حدود ۸۹.۱ میلیون لیتر در سال ۹۷ رسیده است. اگر جمعیت کشور حدود ۸۳ میلیون نفر باشد، به‌ازای هر ایرانی روزانه ۱.۱ لیتر بنزین مصرف می‌شود.

این مقدار مصرف در مقایسه با کشورهای جهان رقم بالایی به شمار می‌رود؛ البته همچنان سرانه مصرف بنزین ایرانی‌ها کمتر از امریکا، کانادا و قطر است.

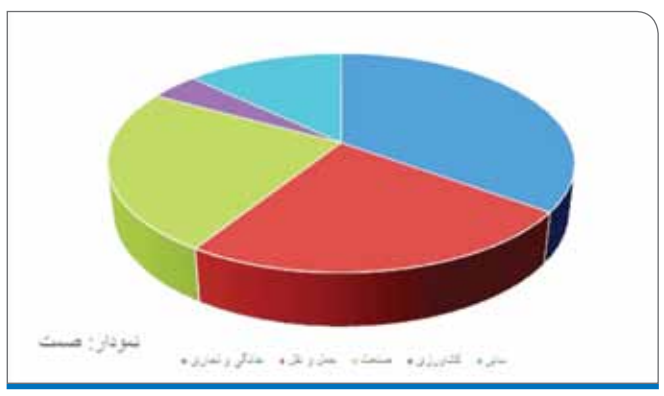

شکست ابزار قیمتی در کنترل مصرف

برخی کارشناسان بازاری و دست راستی فکر می‌کنند به دلیل قیمت پایین بنزین در ایران، مصرف بالا است. این در حالی است که از سال ۸۰ تاکنون قیمت بنزین آزاد از لیتری ۱۰۰ تومان به ۳۰۰۰ تومان افزایش یافته که براساس بررسی آماری جز چند کاهش مقطعی در سال‌های اجرای افزایش قیمت بنزین، باز هم روند مصرف آن افزایشی بوده است. در تعیین قیمت بنزین در کشورها قدرت خرید مردم نکته‌ای مهم و اساسی است؛ یعنی بهتر است گران یا ارزان بودن کالا براساس متوسط درآمد مردم و قدرت خرید آنها مورد بررسی و سنجش قرار گیرد. در سال ۹۷ مقایسه‌ای میان کشورها انجام شد که مشخص شود برای خرید ۴۰ لیتر بنزین در ماه، چند درصد از درآمد ماهانه مردم باید اختصاص یابد. در این شاخص قطر پایین‌ترین قیمت را دارد زیرا مردم برای خرید ۴۰ لیتر بنزین فقط ۰.۴ درصد از درآمد خود را هزینه می‌کنند. در ایران در سال ۹۷ گفته می‌شد ۴۰ لیتر بنزین معادل ۱.۱ درصد درآمد ماهانه مردم است؛ رقمی که مشابه کانادا است و از تقریبا همه کشورهای خلیج‌فارس بیشتر است.

بررسی روند رشد مصرف بنزین نشان می‌دهد از سال ۱۳۹۴ به بعد قیمت رشد مصرف در هر سال نسبت به سال پیش به‌طور قابل توجهی افزایش یافته است و اگر این شرایط ادامه یابد، در سال‌های بعدی نیز رشد فزاینده ادامه خواهد داشت. در این صورت، تولید داخلی ممکن است پاسخگو نباشد و ناگزیر از واردات سوخت شویم.

این آمارها به‌خوبی گویاست که افزایش قیمت بنزین و حتی چند برابر شدن آن برای مدتی اندک مصرف بنزین را کاهش می‌دهند اما در بلندمدت روند کلی مصرف بنزین تغییری نمی‌کند. این مهم بیانگر آن است که ابزار قیمتی در زمینه کنترل مصرف بنزین در ایران پاسخگو نیست. ناکارآمدن بودن حمل‌ونقل شهری از عوامل مهمی است که سبب می‌شود با وجود جهش‌های چشمگیر باز هم مصرف بنزین کاهش نداشته باشد. بنابر آمار موجود حدود ۶۱ درصد بنزین توسط خودروهای سواری، ۲۱ درصد توسط وانت‌ها، ۸ درصد توسط تاکسی‌ها، ۶ درصد توسط موتورسیکلت‌ها و ۴ درصد توسط کامیون‌ها مصرف می‌شود.

گازوئیل و گاز، جانشین بنزین در حمل‌ونقل

از سوی دیگر، نفت‌گاز یا گازوئیل در بخش‌های مختلف اقتصادی مصرف می‌شود اما عمده‌ترین مصرف‌کننده این فرآورده نفتی بخش حمل‌ونقل است که حدود ۶۰ درصد گازوئیل مصرفی کشور را به خود اختصاص می‌دهد. از سال ۸۴ تا ۹۲ مصرف نفت‌گاز هر سال نسبت به سال قبل افزایش داشته است. اما در سال‌های ۹۳ و ۹۴ این روند کاهشی شد به حدود ۸۱ میلیون لیتر در روز رسید که کاهشی ۲۰ درصدی بوده است. مهم‌ترین دلیل کاهش مصرف آن، اجرای عرضه براساس پیمایش و کاهش تحویل نفت‌گاز به بخش نیروگاهی و صنایع بوده است. اما از سال ۹۵ تاکنون روند افزایش مصرف سالانه را دوباره شاهد بوده‌ایم. مصرف حمل‌ونقل هم تابعی از کل مصرف است و همواره سهمی میان ۵۳ تا ۶۰ درصد از کل مصرف را از آن خود کرده است. گازوئیل مصرفی در بخش حمل‌ونقل بیشتر در زیربخش جاده‌ای مورد استفاده قرار می‌گیرد؛ به‌طوری که در سال ۹۷ معادل ۹۵ درصد گازوئیل در بخش حمل‌ونقل، توسط اتوبوس، مینی‌بوس‌ها و کامیون‌های درون‌شهری و برون‌شهری مصرف شده است. زیربخش ریلی ۲ درصد و سهم کشتی‌ها ۳ درصد مصرف نفت‌گاز بخش حمل‌ونقل را به خود اختصاص می‌دهند.

گاز طبیعی که عمدتا از متان تشکیل شده امروزه به‌عنوان یکی از سوخت‌های جایگزین بنزین و گازوئیل در جهان مطرح بوده و مصرف آن به‌سرعت در حال توسعه است. براساس پیش‌بینی آژانس بین‌المللی انرژی، اگر میزان توسعه گاز طبیعی با روند رشد کنونی (سالانه ۲ تا ۲.۵ درصد رشد) ادامه داشته باشد تا سال ۲۰۳۵ حدود ۲۸ درصد از سبد انرژی دنیا را به خود اختصاص خواهد داد. در بخش حمل‌ونقل نیز، خودروهای گازسوز می‌توانند از گاز طبیعی فشرده‌شده استفاده کنند؛ به این صورت که گاز طبیعی معمولی از طریق لوله‌کشی وارد جایگاه‌های عرضه شده و در آنجا توسط کمپرسور فشرده و آماده سوخت‌گیری خودروها می‌شود.

ایران یکی از کشورهای پیشتاز در زمینه استفاده از این سوخت پاک است. در حال حاضر بیشترین تعداد خودروهای دوگانه‌سوز به ترتیب متعلق به چین با ۵.۵ میلیون، ایران بیش از ۴.۵ میلیون، هند ۳ میلیون، پاکستان ۳ میلیون، آرژانتین ۲.۵ میلیون، برزیل ۲ میلیون و ایتالیا بیش از یک میلیون است.

بررسی آماری نشان می‌دهد با شروع سهمیه‌بندی در عرضه بنزین در سال ۱۳۸۶، از گازسوز کردن خودروها استقبال زیادی شد؛ به‌طوری که در سال ۸۶ مصرف گاز طبیعی فشرده رشد ۸۸ درصدی نسبت به سال ۸۵ داشته اما در سال‌های بعد به‌تدریج از شیب تند افزایش مصرف کاسته شده به‌ویژه در سال ۹۲ با اجرای طرح هدفمندی، افزایش قابل ملاحظه قیمت CNG، کاهش استقبال مصرف‌کنندگان از عملکرد گاز طبیعی در خودروها و مسائل مربوط به کمبود جایگاه‌های سوخت‌گیری و به‌ویژه پراکندگی نامناسب آنها و همچنین به دلیل قطع گاز جایگاه‌ها، ۳.۴ درصد کاهش مصرف اتفاق افتاد. در بخش حمل‌ونقل رشد افزایش سالانه ۶.۰۱ درصدی را می‌بینیم اما از سال ۹۴ دوباره روند کاهشی نرخ مصرف به وقوع پیوست.

از سوی دیگر، یک دهه پیش ایران دارای بیشترین تعداد خودروهای دوگانه‌سوز در جهان بود اما اکنون با بیش از ۴.۵ میلیون خودرو در مقایسه جهانی پس از چین در رتبه دوم قرار دارد.

تعداد قابل توجهی از خودروها پایه گازسوز هستند و تعدادی هم پس از تولید به خودرو دوگانه‌سوز تبدیل شده‌اند و در مجموع حدود ۱۳ درصد سبد انرژی حمل‌ونقل را به صورت گاز طبیعی مصرف می‌کنند. براساس آمار موجود، بیشترین مصرف CNG توسط وانت‌ها صورت می‌گیرد و خودروهای سواری شخصی، تاکسی‌ها و کامیون‌ها در رده‌های بعدی قرار دارند. کمترین مقدار نیز مربوط به اتوبوس‌های درون‌شهری است.

سخن پایانی

از هر سمت که به ماجرای قیمت حامل‌های انرژی بنگریم، در نهایت افزایش قیمت آن در شرایط فعلی کشور توجیهی ندارد. حتی اگر دولت صرفا قصد داشته باشد برای درآمدزایی چنین اقدامی را در دستور بگذارد، باز هم ریسک بزرگی کرده که در نهایت نمی‌تواند به جبران واقعی کسری بودجه منجر شود. آمار حاکی است افزایش قیمت بنزین نتوانسته به شکل میان‌مدت و بلندمدت مصرف را دستخوش تغییر کند. پس دفاع از افزایش قیمت حامل‌های انرژی نمی‌تواند با توجیه بهبود وضعیت زیست‌محیطی اعمال شود. جدا از اینکه اگر افزایش قیمت با هدف کاهش مصرف باشد، آن‌گاه دولت درآمد چندانی نخواهد داشت که بتواند کسری بودجه خود را بکاهد زیرا بدون مصرف زیاد، درآمد چندانی هم حاصل نخواهد شد. این عوامل نشان می‌دهد حرکت به سمت دستکاری قیمت حامل‌های انرژی نتیجه‌ای جز شکست نخواهد داشت. این میان مسئله معیشت مردم را هم نباید به فراموشی سپرد. اهمیت بهبود شاخص‌های کلان اقتصادی در بهبود رفاه و زندگی جامعه است و به همین دلیل هر سیاستی باید نتیجه خود را در رفاه خانوار جست‌وجو کند و سپس به اولویت‌های دیگر بپردازد. با توجه به اینکه دولت مصر به حذف ارز ترجیحی است، چنانچه قیمت حامل‌های انرژی هم تغییر کند، تورم سال ۱۴۰۱ می‌تواند رکوردهایی را بشکند که امروز دور از ذهن به نظر می‌رسند.

شناسه ۱۲۵۶۰۲۲

آگهی مناقصه

شرکت شهرک‌های صنعتی چهارمحال و بختیاری

شرکت شهرک‌های صنعتی چهارمحال و بختیاری در نظر دارد به استناد قوانین و مقررات معاملات دولتی، مناقصه‌ی عمومی مطابق شرایط زیر را با بهره‌گیری از سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید.

کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد تا ارائه‌ی پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه‌ی تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس http://www.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

تاریخ انتشار مناقصه در سامانه روز ۱۴۰۰/۱۰/۱۸ می‌باشد.

نام پروژه	محل اجرا	نوع فراخوان	مبلغ برآورد اولیه (ریال)	آخرین مهلت دریافت اسناد از سایت		آخرین مهلت ارائه پیشنهاد		زمان بازگشایی		محل تأمین اعتبار	مبلغ تضمین (میلیون ریال)
				ساعت	تاریخ	ساعت	تاریخ	ساعت	تاریخ		
تهیه‌ی مصالح و اجرای زیرسازی و جدول‌گذاری ناحیه صنعتی وحدت کیار	ناحیه صنعتی وحدت کیار	مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای	۲۶/۲۱۲/۸۶۸/۶۹۲	۱۴	۱۴۰۰/۱۰/۲۱	۱۴	۱۴۰۰/۱۱/۰۲	۸:۳۰	۱۴۰۰/۱۱/۰۳	داخلی	۱۳۱۱

روابط عمومی شرکت شهرک‌های صنعتی چهارمحال و بختیاری

یادداشت

از چاه تا بهره‌برداری نهایی

امیرحسن کاکایی
عضو هیات‌علمی دانشگاه علم و صنعت

در ایران سال‌هاست کارهای متعددی برای کاهش مصرف انرژی انجام می‌شود و شخصا در پروژه‌های متعددی در صنایع انرژی‌بری مانند کاغذ، سیمان، فولاد، خودرو، لوازم‌خانگی و ساختمان مشغول به تحقیق و کارهای اجرایی بوده‌ام. امروز دیگر بر کسی پوشیده نیست که این کارها، به‌هیچ‌وجه کافی نبوده و همچنان مصرف انرژی در انواع آن رو به رشد نامتناسب است و آلودگی هوا در ایران روزبه‌روز بیشتر می‌شود. چند دلیل کلیدی در این نوشتار موردتوجه قرار می‌گیرد. نخستین مسئله اینکه اصولا نرخ انرژی در ایران ارزان است. براساس آزمایش‌های انجام‌شده، اگر کتری متوسطی را روی شعله کوچک بگذارید، مصرف آن حداقل ۳۰ درصد پایین‌تر از استفاده از شعله متوسط اجاق گاز است. نکته جالب‌تر اینکه بهترین تکنولوژی‌های روز مشعل اجاق گاز را هم استفاده کنیم، حداکثر یکی، دو درصد بازدهی را از مشعل‌های فعلی بالاتر می‌بریم، در حالی‌که هزینه بیشتری برای آن تکنولوژی باید بپردازیم. اما چرا مردم هنگام مصرف به این جزئیات ساده توجه نمی‌کنند؟ چون، نرخ گاز آنقدر پایین است که حتی ارزش ندارد چند دقیقه به آن فکر کنیم. من امتحان کرده‌ام. روش‌های مشابه بسیاری در واحدهای مسکونی و محل کار وجود دارد که می‌توانیم با آنها در مصرف آب و برق و گاز صرفه‌جویی کنیم. اما بیشتر جوامعی که در آنها رفت‌وآمد دارم، حاضر نیستند آن روش‌ها را به‌کار بگیرند. گاهی هم که برای همراهی، آنها را به‌کار می‌گیرند، پس از مدت کوتاهی، روش بهینه کنار گذاشته می‌شود. برخی تصور می‌کنند با ورود تکنولوژی همه مسائل حل می‌شود. مثال واضح آن، سیستم‌های خودکار برای خاموش و روشن شدن لامپ است که مدتی مورد استقبال برخی نهادها و واحدهای مسکونی لوکس بود. اما امروز شما راحت می‌توانید مشاهده کنید که این سیستم‌ها به‌تدریج که از کار می‌افتند، کسی دنبال بازسازی آنها نمی‌رود و دوباره به همان سیستم‌های قبلی بازمی‌گردیم. از آن جالب‌تر اینکه امروز از لامپ‌ها در نمای ساختمان‌ها استفاده می‌شود؟! یعنی فقط هزینه می‌کنیم تا نمایش بدهیم اما حاضر نیستیم دستمان را بالا بیاوریم و پشت سرمان هنگام خروج از یک اتاق، لامپ را خاموش کنیم. برگردم به حیطه صنعت و خودرو، چند سال پیش با مفهومی به‌نام گرمایش درجا آشنا شدم. ظاهرا رانندگان کامیون و تریلی هنگام انتظار برای تحویل یا گرفتن بار از گمرکات یا انبار شرکت‌ها، در زمستان‌ها برای اینکه سردشان نشود، خودرو را روشن نگه می‌دارند و از بخاری آن استفاده می‌کنند. حدود ۲۰ سال پیش در سازمان بهینه‌سازی سوخت کشور یک نفر پروژه بزرگی تعریف کرده بود که یک سیستم بخاری مستقل به این کامیونداران و تریلی‌ها بدهد تا کمی مصرف سوخت را کاهش دهند. نمی‌دانم چه بر سر آن طرح آمد اما همین‌قدر می‌دانم که این روزها، آنقدر ناوگان حمل‌ونقل باری ما کهنه شده که هر کاری کنیم، تا وقتی این خودروهای ۳۰ تا ۵۰ ساله حرکت می‌کنند، آلودگی همچنان بیشتر می‌شود. بماند این روزها با پدیده جدیدی روبه‌رو شدم که مرا یاد ۲۰ سال پیش انداخت: خوابیدن در خودرو روشن در تهران. باور نکردنی اما حقیقتی تلخ است. کار به جایی رسیده که باید از آن سیستم‌های گرمایش درجا برای خودروهای سواری طراحی کنیم. اما واقعیت چیز دیگری است. با ارائه چنین فناوری، مسئله اصلی را حل نکرده‌ایم. تا وقتی انرژی ارزان است، نمی‌توان نظام اقتصادی و مصرف انرژی را اصلاح کرد. چون نه برای مصرف‌کننده ارزش‌آفرین است و نه برای تولیدکننده استفاده از فناوری‌های جدید، سودآور.

در خودرو این موضوع خیلی واضح است. چه کسی است که نداند خودرو فرسوده برای سلامتی جامعه ضرر دارد؟ اما چرا روزبه‌روز تعداد خودروهای فرسوده بیشتر می‌شود؟ چون خودرو گران است، درآمدها پایین و سوخت در مقابل هزینه‌های دیگر، تقریبا مجانی است. هر قدر خودرو شما فرسوده‌تر باشد و سوخت بیشتری مصرف کنید، از نظر اقتصادی به‌صرفه‌تر است. اما کمی عمیق‌تر شویم، مشاهده می‌کنیم موضوع به همین‌جا منحصر نمی‌شود. متاسفانه نه‌تنها در سطح مصرف‌کننده برای انرژی ارزش قائل نیستیم، بلکه در سطح مسئولان و کلان کشور هم به‌شدت در این زمینه بی‌مبالات هستیم. بازده واقعی نیروگاه‌ها و خطوط انتقال برق، سیستم‌های انتقال گاز و خطوط آن، ناوگان حمل سوخت و تلفات تبخیری آن، همگی نشان از بی‌توجهی مسئولان به این امر خطیر است. از آن بدتر، یک موضوع جدید دیگر هم مطرح شده و آن بازده بهره‌برداری از چاه‌های نفت و گاز است. من که سوادش را ندارم اما ظاهرا برای اینکه از یک چاه با کمترین انرژی در بلندمدت‌ترین زمان ممکن بهره‌برداری کنیم، لازم است رژیم مصرف را کنترل کنیم. اما با بهره‌برداری بی‌رویه و غیراصولی از چاه‌ها، ظاهرا به‌تدریج توان تولید کشور پایین آمده است. در مصرف هم همین بی‌توجهی دیده می‌شود. مسئولان روی خودروساز و مصرف‌کننده فشار وارد می‌کنند تا از فناوری‌های بالاتر و استانداردهای یورو ۵ استفاده کنند اما از آن‌سو، نظام حمل‌ونقل تقریبا قفل کرده و روزبه‌روز ترافیک سنگین‌تر و بازدهی حمل‌ونقل کمتر می‌شود و هزینه‌ها افزایش می‌یابد. با توجه به اوضاع بحرانی آلودگی هوا و کمبود انرژی (گاز، بنزین، گازوئیل و برق) لازم است مسئولان یک بازنگری اساسی در سیاست‌گذاری‌ها و سرمایه‌گذاری‌های انجام دهند. باید کل چرخه از چاه تا مصرف مورد مطالعه قرار گیرد و سیاست‌گذاری‌ها متوازن انجام شود. خواهشمند است از راه‌حل‌های جزئی‌نگر که مانند مُسکن عمل می‌کنند، پرهیز شود. به‌عنوان مثال، با ورود خودرو برقی به ناوگان شاید کمی مردم هیجان‌زده و دانشگاهیانی مانند من، خوشحال شوند اما با بازده انتقال برق فعلی و استفاده از مازوت در نیروگاه‌ها و ترافیک موجود، عملا این سرمایه‌گذاری بزرگ، فقط اتلاف‌وقت و سرکار گذاشتن مردم است. اصولا معیار موفقیت طرح‌های کاهش مصرف انرژی باید از مصرف خود مصرف‌کننده، به آثار کلی آن از چاه تا مصرف نهایی تغییر یابد و راه‌حل‌های جدید و متهورانه ارائه شود؛ راه‌حل‌هایی مانند استفاده حداکثری از دولت الکترونیک، توسعه حمل‌ونقل ریلی درون‌شهری و برون‌شهری، بازنگری در نظام حمل‌ونقل داخل شهری، استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر پراکنده و ارتقای فناوری‌های تولید و انتقال و در کنار آن واقعی‌سازی نرخ حامل‌های انرژی، حداقل‌هایی است که می‌توان به آن اشاره کرد. به‌این‌ترتیب شاید بتوانیم خود را از این گرداب بزرگ مصرف در چند سال آینده بیرون آوریم.

چگونه می‌توان در حامل‌های انرژی مصرف بهینه داشت؟

اعمال ممیزی و نسخه‌پیچی صنعتی

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

دولت به روش‌های گوناگونی می‌تواند از بخش تولید حمایت کند. تولید یکی از مهره‌های اصلی برای استقلال و خودکفایی کشور است. هر قدر میزان تولید بیشتر باشد، درآمد کشور بالاتر می‌رود و اقتصاد پویاتر خواهد بود.

یارانه به حامل‌های انرژی که به‌عنوان یارانه پنهان از آن نام برده می‌شود، در راستای حمایت‌های دولت است که البته در بخش صنعت موافقان و مخالفان زیادی دارد. برخی موافق آن هستند، زیرا معتقدند نرخ تمام‌شده را کاهش می‌دهد و به همان نسبت سبب می‌شود به مصرف‌کننده نهایی فشار کمتری وارد شود. در مقابل مخالفان این نوع حمایت‌ها عنوان می‌کنند این امر موجب هدررفت سرمایه‌های ملی از جمله حامل‌های انرژی می‌شود. مثلا سبب می‌شود در بخش صنعت کارفرمایان روی موضوع مصرف برق و گاز دقت‌نظر لازم را نداشته و هدررفت انرژی داشته باشند. به‌عنوان مثال گفته می‌شود در کشور ما این هزینه‌کرد در بخش انرژی به نسبت سایر کشورها، ارزان و بلکه رایگان بوده و این امر باید با قیمت‌گذاری واقعی اصلاح شود. با اصلاح نرخ حامل‌های انرژی حتی تغییر و تعویض ماشین‌آلات در بخش صنعت توجیه‌پذیر می‌شود.

عکس: صمت

در دهه ۸۰ موضوع پیگیری شد

صنعتگران معتقدند تغییر نرخ حامل‌ها انرژی تاثیری در کاهش مصرف ندارد، زیرا کاهش مصرف در صنعت از پیش دنبال شده است. مصطفی تنها از کارشناسان حوزه صنعت درباره تغییر نرخ حامل‌های انرژی و بهره‌ور شدن مصرف به صمت گفت: به استناد چند درصد افزایش نرخ حامل‌های انرژی تغییری در مصرف آنها ایجاد نمی‌شود و در این‌باره نمی‌توان منتظر تغییرات بنیادی در واحدهای تولیدی‌صنعتی بود.

وی افزود: در دهه ۸۰، موضوع مصرف بهینه انرژی از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت به‌طور جدی پیگیری شد و کارخانه‌داران تغییراتی که باید در این حوزه انجام می‌دادند، اعمال کردند. بنابراین تغییر چند درصدی نمی‌تواند بار مالی زیادی برای واحدهای صنعتی داشته باشد تا منجربه فشار برای سرمایه‌گذاری و نوسازی سیستم تولید شود، زیرا برای کاهش اساسی مصرف انرژی لازم است نوسازی ماشین‌آلات انجام شود.

او تصریح کرد: استفاده از تجهیزات به‌روز و نو که انرژی کمتری مصرف می‌کنند، سرمایه سنگینی نیاز دارد و به نظر نمی‌رسد با افزایش قیمت‌ها عملی شود.

مواد اولیه تاثیرگذارتر از انرژی

تنها با بیان اینکه درصدهای فعلی، تاثیر زیادی در نرخ تمام‌شده ندارد و شاید این عدد ۳ تا ۴ درصد باشد، گفت: ۷۰ درصد نرخ تمام‌شده محصولات صنعتی مربوط به تامین مواد اولیه است. این پیشکسوت حوزه صنعت ادامه داد: به نظر می‌رسد افزایش نرخ حامل‌های انرژی از سوی دولت بهانه‌ای است تا کسری بودجه را جبران کند و ممکن است این امر، بار تورمی برای کشور به‌همراه داشته باشد. به‌عنوان مثال، آیا افزایش دادن نرخ بنزین، منجر به کاهش مصرف آن شد؟ در نتیجه باید دنبال راهکاری اصولی بود. آنچه باید در بهره‌وری انرژی در صنعت دنبال شود، نوسازی تجهیزات تولید بوده که نیازمند سرمایه‌گذاری هنگفتی است.

او تاکید کرد: واقعیت این است که کشورهای صنعتی برای توسعه پایدار و حفظ انرژی، به سمت تولید و استفاده از ماشین‌آلاتی رفته‌اند که مصرف انرژی را بهینه کرده و با حداقل انرژی و زمان، بیشترین تیراژ و بالاترین کیفیت محقق شده است. این امر موجب‌شده بتوانند بازارهای خود را در سطح بین‌المللی توسعه دهند، زیرا نرخ رقابتی با ماشین‌آلات قدیمی شدنی نیست.

آموزش راه‌های موفق

تنها با بیان اینکه افزایش نرخ حامل‌های انرژی نمی‌تواند بستری برای کاهش مصرف یا مصرف بهینه باشد، پیشنهاد کرد: در ظاهر این‌طور به نظر می‌رسد که حامل‌های انرژی از جمله برق و گاز در صنایع بزرگ مصرف بیشتری دارد اما واقعیت امر حاکی از آن است که مصرف انرژی در صنایع خرد و کوچک بسیار بیشتر از صنایع بزرگ است.

وی افزود: تعداد واحدهای صنعتی خرد در سطح کشور عدد بزرگی است؛ بنابراین برای فرهنگ‌سازی در مصرف انرژی باید آموزش را از صنایع کوچک آغاز کرد.

او ادامه داد: بیشتر این کارخانه‌ها سنتی بوده و در مصرف انرژی نظام‌مند عمل نمی‌کنند و در واقع کمترین توجه را به بخش بهره‌وری دارند.

تنها در پایان خاطرنشان کرد: افزایش نرخ نمی‌تواند راهکار مناسبی برای بهره‌وری و کاهش مصرف انرژی باشد اما در حوزه آموزش باید کارخانجات موفق، راه‌های موفقیت خود را آموزش داده تا فرهنگ‌سازی شود.

> روح‌اله طالبی: تولیدکننده با استفاده از تجهیزات هوشمند می‌تواند با کاهش مصرف انرژی کمک بزرگی به اقتصاد کشور کند

فرهنگ‌سازی مصرف بهینه

در ادامه موضوع بهینه‌سازی مصرف انرژی در صنعت، روح‌اله طالبی، مدرس حوزه مکانیک و عضو هیات‌علمی دانشگاه علم و صنعت به صمت گفت: نمی‌توان فقط از اهرمی مانند قیمت، نحوه استفاده از حامل‌های انرژی را در صنعت و حتی مصارف غیرصنعتی اصلاح و بهینه‌سازی کرد.

او تصریح کرد: نخستین موضوع مهم در صرفه‌جویی انرژی، آموزش و فرهنگ‌سازی است. باید با تاکید بر سرمایه ملی، مصرف را مدیریت کرد.

این مدرس دانشگاه در ادامه اضافه کرد: مصرف انرژی در صنعت با یارانه همراه بوده و تولیدکننده برای مصارف خود هزینه زیادی نمی‌پردازد؛ بنابراین کارفرما باید بداند این انرژی، ثروت ملی بوده و در راستای ارتقای بهره‌وری تلاش کند.

مشوق کاهش مصرف

طالبی با بیان اینکه، این موضوع در بخش آموزش بوده اما در ادامه باید مشوق‌هایی هم برای صرفه‌جویی انرژی در واحدهای صنعتی درنظر گرفت، گفت: صنعتگران اگر بدانند با کاهش مصرف یا بهتر است گفته شود مصرف بهینه، هزینه آنها به‌عنوان ذخیره به خود واحد صنعتی برگشت داده می‌شود، تلاش بیشتری خواهند کرد. به‌عنوان مثال اگر همین پول به‌عنوان تشویق بین نیروهای کارگر و کارکنان مجموعه توزیع یا در حقوق افراد لحاظ شود، افراد همراه‌تر با صاحب کارخانه خواهند بود.

این مدرس دانشگاه علم و صنعت در ادامه با اشاره به فعالیت صنایعی مانند فولادسازی و خودروسازی، گفت: اگر مدیران‌عامل این واحدهای صنعتی بزرگ بدانند مصرف بهینه هزینه را به بخش تولید آنها برمی‌گرداند، به‌طور قطع با دولت همراه‌تر حرکت خواهند کرد و این رویکرد، کارسازتر از افزایش قیمت‌ها خواهد بود.

ضرورت اصلاح نگاه مصرفی

عضو هیات‌علمی دانشگاه علم و صنعت در ادامه با اشاره به هوشمندسازی واحدهای صنعتی عنوان کرد: تولیدکننده با استفاده از تجهیزات یا حتی لامپ‌های هوشمند می‌تواند در کاهش مصرف برق کمک بزرگی به اقتصاد کشور کند. او در ادامه گفت: این موضوع باید در کمیته‌های تخصصی صنعتی در نهادها و سازمان‌های مربوط به‌عنوان پروژه تدوین و دنبال شود.

طالبی یادآور شد: باید نگاه مصرفی در کشور از جمله صنایع اصلاح شود تا بتوان با ساعت کار کمتر و مصرف انرژی پایین‌تر بهره‌وری بیشتری داشت. این استاد دانشگاه در پایان سخنان خود عنوان کرد: همچنین یارانه پرداختی به حامل‌های انرژی می‌تواند در قالب وام در اختیار شرکت‌ها قرار گیرد تا با هوشمندسازی روند تولید، هزینه‌های جاری از جمله مصرف انرژی را کاهش دهند.

استفاده از روش‌های تشویقی

محسن رزم‌خواه، عضو هیات‌مدیره انجمن قطعه‌سازان تهران هم با بیان اینکه به‌طور قطع کاهش یارانه انرژی و افزایش نرخ مصرف سوخت، نرخ تمام‌شده محصولات را افزایش می‌دهد به صمت گفت: با وضعیتی که تولید در شرایط تحریم و کرونا دارد، بسیاری از واحدهای صنعتی با دشواری حیات خود را حفظ کرده‌اند. به‌عنوان مثال، صنعت قطعه با توجه به مشکلات نقدینگی که دارد، برای ادامه فعالیت‌ها نیازمند حمایت است و اگر قرار باشد هزینه تولید افزایش پیدا کند باید نرخ قطعات هم به همان نسبت تغییر یابد.

وی افزود: با توجه به وضعیت تولید خودرو و مشکلات نقدینگی که در شرکت‌های خودروساز وجود دارد، بعید است نرخ قطعات متناسب با این تغییرات (بالا رفتن هزینه برق و گاز) افزایش پیدا کند. عضو هیات‌مدیره انجمن قطعه‌سازان تهران در پایان گفت: برای افزایش قیمت‌ها باید توان و قدرت خریداران هم سنجیده شود، در غیر این صورت، زمینه‌ساز کوچک شدن بازار و در نتیجه تولید می‌شود. برای صرفه‌جویی در مصرف انرژی باید از راهکارهای تشویق استفاده کرد.

> آرمان خالقی: با برخی تغییرات نرم‌افزاری و سخت‌افزاری، مصرف برق و گاز در واحدهای تولیدی تا دوسوم کاهش پیدا می‌کند

ممیزی کردن واحدهای صنعتی

همچنین آرمان خالقی، عضو هیات‌مدیره خانه صنعت، معدن و تجارت ایران با اشاره به پروژه‌هایی که در گذشته تدوین‌شده و تا حدودی به مرحله اجرا رسیده است به صمت گفت: در سال‌های قبل سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق (ساتبا) کاهش مصرف برق را پیگیری می‌کرد و از سوی دیگر، موضوع صرفه‌جویی سوخت در حوزه گاز هم همزمان پیگیری می‌شد. در این راستا، پروژه‌هایی تعریف شده و به مرحله اجرا رسیدند. این امر به‌عنوان مشوق، کمک کرد تا هزینه‌های تولید در بخش حامل‌ها انرژی کاهش پیدا کند.

وی افزود: در آن زمان، ممیزی انرژی در تک‌تک واحدهای صنعتی که متقاضی این امر بودند، انجام شد. کارشناسان متخصص این حوزه در بررسی‌ها مشخص کردند در کدام واحدها و در چه بخش‌هایی هدررفت انرژی وجود دارد و برای رفع آن باید چه تغییراتی را اعمال کرد.

او گفت: در بعضی بخش‌ها نیاز بود سیم‌کشی واحدهای صنعتی تعویض شود، در برخی قسمت‌ها باید خازن‌های جدید نصب می‌شد تا میزان مصرف بهینه شود. یا اینکه با تعویض الکتروموتور میزان مصرف انرژی پایین می‌آمد. به این ترتیب کارها در حال انجام بود.

عضو هیات‌مدیره خانه صنعت، معدن و تجارت ایران با بیان اینکه تعدادی از واحدهای تولیدی با این طرح همراه شدند و اصلاحات در آنجا انجام شد اما متاسفانه در ادامه طرح نیمه‌کاره ماند و رها شد.

تعریف پروژه برای کاهش مصرف انرژی

خالقی تاکید کرد: برای بهره‌وری در مصرف سوخت و کاهش مصرف حامل‌های انرژی، نخستین نکته ممیزی کردن واحدهای صنعتی است که دچار مشکل هستند و مصرف بالایی دارند.

او تصریح کرد: این کارخانجات باید شناسایی شوند و در ادامه ریشه‌یابی کرد چرا مصرف انرژی آنها بالاست و اینکه در کجاها هدررفت انرژی(مثلا برق) دارند.این کارشناس حوزه صنعت افزود: در این راستا باید تخصص لازم را در اختیار داشته باشیم و از نیروهای متخصص برای شناسایی مشکلات انرژی واحدهای صنعتی استفاده کنیم. سازمان‌هایی مانند سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق باید پیشگام این موضوع باشند.

این کارشناس صنعتی ادامه داد: این سازمان‌ها باید با تعریف پروژه‌ها، شرکت‌های کمک‌کننده را به واحدهای تولیدی معرفی و با حمایت، زمینه سرمایه‌گذاری را از سوی تولیدکننده برای صرفه‌جویی انرژی فراهم کنند. خالقی گفت: ممیز کردن بخش تولید از سوی شرکت‌هایی مانند برق و گاز ضرورت دارد تا مصرف سوخت در صنعت اصلاح شود.

شناسایی ایرادات و نسخه‌پیچی

این مدیر بخش خصوصی در توضیح بیشتر گفت: مشاوران تخصصی در ممیزی واحدهای صنعتی با بررسی‌هایی که دارند ضمن شناسایی محل‌های هدررفت انرژی، راهکار نیز ارائه می‌دهند.

او گفت: شاید با برخی تغییرات نرم‌افزاری و سخت‌افزاری، مصرف برق و گاز در واحدهای تولیدی تا دوسوم کاهش پیدا می‌کند.خالقی یادآور شد: هنگامی که صنعتگر به این آگاهی برسد که با برخی اصلاحات هزینه‌کرد او به مقدار زیادی کاهش پیدا می‌کند، به‌طور قطع پیگیر موضوع خواهد شد.

عضو هیات‌مدیره خانه صنعت، معدن و تجارت ایران در پایان گفت: در سازمان هدفمندی یارانه‌ها، دولت هزینه جبرانی گذشته و قرار بر این بود با گران شدن انرژی در سال‌های اولیه، پول‌ها مشروط به اصلاح وضعیت مصرف انرژی به واحد صنعتی برگشت شود. اگر این امر به مرحله اجرا می‌رسید، بسیار کمک‌کننده بود.

سخن پایانی

بنابر این گزارش، راهکارهای کاهش حامل‌های انرژی از جمله برق و گاز در واحدهای صنعتی بسیار است و نمی‌توان با افزایش نرخ آنها، انتظار مصرف بهینه داشت. مشوق‌های حمایتی یکی از این بسترها خواهد بود؛ اینکه دولت با گران کردن سوخت، مبلغ آن را به تولیدکننده با شرط کاهش مصرف انرژی برگرداند.

کارشناسان عنوان می‌کنند باید شرکت‌هایی تعریف شوند تا به شناسایی علت مصرف بالا انرژی در واحدهای تولیدی پرداخته و در ادامه نسخه ارائه دهند.

راهکار بعدی هوشمند کردن تجهیزات و استفاده از فناوری نو است. نوسازی ماشین‌آلات صنعتی از الزامات بعدی است که سرمایه زیادی نیاز دارد. در نهایت آموزش و فرهنگ‌سازی هم مجموعه اصلاح مصرف سوخت را کامل می‌کند.

قیمت منطقی
کلید ارتقای بهره‌وری

صنایع هم
قربانی هستند

اصلاح چرخه معیوب
اقتصاد صنعت برق

صاحبان معادن همچنان نگران تامین برق

این زمستان هم معادن خاموش می‌شوند؟

ملیکا انصاری- صاحبان معادن و فعالان صنایع معدنی به آسیبی که از خاموشی‌های مکرر به واحدهای تولیدی آنها رسیده، معترضند. بنا بر اعلام آنها قطعی برق تا امروز به روند فعالیت تمامی صنایع و واحدهای تولیدی کشور از جمله بخش معدن و صنایع معدنی، آسیب رسانده و در صورت استمرار وضع موجود، این زیان گسترده‌تر خواهد شد. در تابستان نبود برق و در پاییز و زمستان نبود گاز سبب شده چرخه معدنکاری با مشکلات و دست‌اندازهای مختلفی روبه‌رو شود. در این میان معادن کوچک بیش از سایرین تحت تاثیر این کمبودها آسیب می‌بینند. با افزایش هزینه‌های تامین انرژی، معدنکاری در معادن کوچک دیگر به‌صرفه نیست و در نتیجه بخش عمده‌ای از معادن کشور به ورطه تعطیلی کشیده می‌شوند.

عکس: صمت

توجه به ابعاد اجرایی شدن پروژه‌ها

چندی پیش خبر امضای نخستین تفاهمنامه ایجاد ظرفیت جدید نیروگاهی بین وزارت صنعت، معدن و تجارت و وزارت نیرو در راستای رفع چالش‌های کشور در زمینه تامین برق به‌ویژه برای بخش معدن اعلام شد.

شهرام شریعتی، فعال معدنی در گفت‌وگو با صمت به ابعاد این خبر پرداخت و گفت: بررسی تخصصی شرایط موجود و فراهم‌سازی زیرساخت‌ها از ضرورت‌های موفق بودن طرح‌های توسعه است. به‌طور کلی انعقاد تفاهمنامه‌ها و تدوین طرح‌های عمرانی و کلان کشور نیازمند ایجاد زیرساخت‌های موردنیاز، جمع‌آوری اطلاعات کافی و مشورت با متخصصان است. احداث نیروگاه‌های تولید برق برای تامین انرژی موردنیاز معادن و صنایع در شرایط امروزه کشور که با بحران تامین سوخت مواجهیم، در نگاه نخست اتفاقی روشن و مثبت تلقی می‌شود، اما در ادامه باید بررسی کنیم این نیروگاه تحت چه شرایطی و در چه مختصات جغرافیایی می‌تواند راه‌اندازی شود، چراکه غیر از بحث تولید برق، انتقال این انرژی به سایر مناطق و معادن کشور نیز حائز اهمیت است. این فعال معدنی خاطرنشان کرد: شبکه برق موجود در کشور به‌طور عادی تحمل فشار را ندارد و در فصل تابستان همواره با مشکل تامین برق و آب و در زمستان با کمبود گاز مواجهیم. این فعال معدنی ادامه داد: ایجاد ظرفیت‌های لازم برای انتقال نیرو در تمامی نقاط کشور خود پروژه اساسی است که طرح‌های عمرانی و هزینه‌های زیادی را می‌طلبد.

فراهم‌سازی این بسترها و سپس احداث نیروگاه‌ها زمان‌بر است و حداقل در یک تا دو دولت بعدی این طرح‌ها به بهره‌برداری خواهند رسید؛ بنابراین انعقاد تفاهمنامه‌های مشترک و احداث نیروگاه تامین انرژی برای فعالیت معادن در شرایط کنونی نمی‌توانند عاملی بر بازدهی و سوددهی کوتاه‌مدت طرح‌ها باشد؛ به‌عبارتی مشکل تامین برق معادن به‌زودی رفع نخواهد شد.

▣ نقایص شبکه برق‌رسانی

این فعال معدنی در ادامه سخنان خود ضمن اشاره به نقص در شبکه برق‌رسانی کشور، چالش صاحبان معادن برای تامین انرژی موردنیاز فعالیت‌های‌شان را مستمر خواند و در این باره توضیح داد: بخش معدن، گستردگی زیادی دارد و فعالیت‌های متعدد آن همواره با سوخت گره خورده است. غیر از معادن استخراجی (معادنی که ذخایر آنها کشف شده و در حال حاضر معدنکاران بهره‌برداری از این معادن را آغاز کرده‌اند)، فعالیت معادن اکتشافی نیز وابسته به انرژی است اما متاسفانه باید گفت برای این دسته از معادن شبکه برق‌رسانی وجود ندارد. فعالان معادن اکتشافی که در مرحله نخست کار و راه‌اندازی قرار دارند، به‌دلیل نبود شبکه برق‌رسانی، اغلب برق موردنیاز خود را از طریق ژنراتور تامین می‌کنند، چراکه هنوز قطعیتی در زمینه ادامه فعالیت آنها وجود ندارد. علاوه بر این معادن، هنوز برخی کارخانه‌های بزرگ در کشور وجود دارند که از ژنراتور برای تامین سوخت مورد نیاز فعالیت خود استفاده می‌کنند. به‌طور کلی می‌توان گفت شبکه فعلی برق، توان لازم برای پوشش نیاز معادن و صنایع کشور را نداشته و معدنکاران بخش عمده‌ای از انرژی خود را با هزینه‌های گزاف تهیه می‌کنند.

نگرانی بابت کمبود انرژی در معادن

ناصر تقی‌زاده، مدیرعامل شرکت معدنی و صنعتی چادرملو وجود مشکلات در تامین انرژی را از معضلات مهم امروزه معدنکاران عنوان کرد. به گزارش دنیای معدن او درباره پیامدهای کمبود و قطعی برق و گاز گفت: کمبود برق حاکی از ضعف مدیریتی و عملیاتی در وزارت نیرو است. متاسفانه انعقاد قراردادهای ضعیف با تولیدکنندگان برق طی این سال‌ها باعث شده هیچ سازمان دولتی دیگر یا مجموعه‌های خصوصی در این زمینه سرمایه‌گذاری نکنند و پیامد این قراردادهای یک‌جانبه رکود در صنعت برق کشور بوده است؛ از این رو اصلاح ساختارهای کلی و پایه‌ای اقتصاد برق یک ضرورت برای کشور محسوب می‌شود. تولید برق باید تبدیل به یک فعالیت اقتصادی سودآور شود تا کسری موجود در این زمینه با سرمایه‌گذاری‌های جدید برطرف شود، چراکه در صورت به‌صرفه بودن تولید برق، سرمایه‌گذاران به سمت این صنعت حرکت می‌کنند و با اجرای پروژه‌های توسعه‌ای نیاز برق کشور رفع می‌شود. وی افزود: نگرانی‌هایی جدی در زمینه تامین گاز برای امسال نیز وجود دارد و لازم است وزارت نفت اقدامات جدی‌تری در این زمینه انجام دهد تا گرفتار قطعی گاز در زمستان نشویم. باید توجه داشت قطع شدن حامل‌های انرژی، کاهش تولیدات صنایع و رکود این عرصه را در پی خواهد داشت.

▣ استفاده از دستگاه‌های جدید حفاری

مدیرعامل شرکت معدنی و صنعتی چادرملو درباره ضرورت استفاده از روش‌های جدید معدنکاری گفت: برای بهره‌برداری از معادن جدید با جدیت به‌دنبال پیاده کردن شیوه‌های نوین و روزآمد معدنکاری دنیا هستیم و امیدواریم طی ۴ تا ۵ ماه آینده خبرهای خوبی از شروع این طرح اعلام کنیم. استفاده از روش‌های جدید سبب می‌شود هزینه‌های معدنکاری تا ۶۰ درصد کاهش یابد. در حال حاضر ۸۰ تا ۸۵ درصد تجهیزات موردنیاز برای بهره‌برداری از معادن جدید را از داخل کشور تامین می‌کنیم، اما برای مبحث مهندسی باید از تجربه شرکت‌های معتبر خارجی استفاده کنیم. مدیرعامل چادرملو ادامه داد: برای فاز جدید اکتشاف خود ۸ دستگاه حفاری را سال پیش وارد مجموعه کردیم. یکی از اصلی‌ترین مشکلات اکتشافی در کشور، نبود تجهیزات کارآمد و به‌روز حفاری است، به همین منظور دستگاه‌های حفاری روزآمد وارد شد و در این مدت کوتاه به نتایج خوبی نیز دست پیدا کردیم. باید بر این نکته تاکید کرد که استفاده از دستگاه‌های روزآمد جهانی ضمن افزایش بهره‌وری معادن، سبب کاهش مصارف انرژی در فعالیت‌های معدنی خواهد شد.

سخن پایانی

بنا بر آمار ارائه‌شده ازسوی نهادهای دولتی، حدود یک‌چهارم مصرف کل انرژی کشور، متعلق به بخش‌های صنعت، معدن و پتروشیمی است. فعالان معادن و صنایع معدنی بنا بر ماهیت و ذات فعالیت خود، از متقاضیان مهم حامل‌های انرژی به‌ویژه برق و گاز محسوب می‌شوند و همواره در جهت رفع نیازهای خود در تلاش می‌کنند. یکی از اعتراضات امروزه فعالان این حوزه، تامین نشدن مناسب و افزایش قیمت‌های حامل‌های انرژی، قطعی مکرر برق و در نهایت نبود حمایت‌های دولتی است که منجر به کاهش میزان تولید در بخش معدن و صنایع معدنی شده است.

آغاز به کار مجموعه خدمات پس از فروش ایران‌خودرو در نمایشگاه تخصصی خودرو و قطعات اهواز

مجموعه خدمات پس از فروش ایران‌خودرو در هفدهمین نمایشگاه تخصصی خودرو، قطعات و مجموعه‌های خودرویی اهواز کار خود را آغاز کرد.

ایکوپرس- مدیرعامل شرکت ایساکو در این باره گفت: خدمات پس از فروش ایران‌خودرو با هدف معرفی دستاوردهای اخیر و بالا بردن سطح تعامل با هموطنان در قالب سه شرکت ایساکو، امدادخودرو ایران و آپکو به همراه چهار نمایندگی مجاز در این نمایشگاه حضور یافته است.

سیدرضا مفیدی ادامه داد: با کاهش همه‌گیری کرونا و تزریق واکسن، نمایشگاه‌های خودرو رونق گرفته و با حضور بیشتر مردم بستر مناسبی برای معرفی خدمات نوین در حوزه خدمات پس از فروش فراهم شده است.

وی افزود: خدمات نوین ایساکو، قطعات و بسته‌بندی‌های اصلی و جدید به مشتریان، امکانات جدید اپلیکیشن ایساکو، «ایساکو کارت» و گسترش استفاده از آن و شناسایی تامین کنندگان داخلی در این نمایشگاه معرفی خواهد شد.

مفیدی گفت: «ایساکو کارت» کارت اعتباری برای خرید قطعات و خدمات از فروشگاه‌ها و نمایندگی‌های مجاز است که در این نمایشگاه، هموطنان را از نحوه دریافت، نحوه تخصیص تسهیلات و بازپرداخت آن آگاه خواهند شد.

وی افزود: همکاران بخش ارتباط با مشتریان ایساکو نیز به منظور ارتقای تعامل با دارندگان محصولات ایران‌خودرو و دریافت نظرات و نقاط قابل بهبود، در غرفه پذیرای مخاطبان خواهند بود.

در این نمایشگاه شرکت امدادخودرو ایران نیز با خدماتی همچون ارایه تخفیف ویژه برای خرید اشتراک‌های طلایی و عادی، ارایه سرویس در محل و چکاپ خودرو در محوطه نمایشگاه حضور یافته، همچنین این شرکت سرویس جدید «امداد باتری» یا طرح فروش و تعویض باتری در محل را به بازدیدکنندگان معرفی خواهد کرد.

لازم به ذکر است شرکت آپکو نیز با نمایش قطعات آپشن خودروهای تارا، دنا پلاس، پژو ۲۰۶ و ۴۰۵ و... همچون ردیاب ضد سرقت خودرو، دوربین دنده‌عقب و سیستم مالتی‌مدیا فابریک، بدنه کاور شده ضد خط و خش و ضد آب و سایر ملزومات این حوزه، آماده ارایه توضیحات و خدمات به علاقه‌مندان تیونینگ موتوری و بدنه خودروهاست.

نمایشگاه اهواز از ساعت ۱۶ تا ۲۲ در روزهای ۱۵ تا ۱۸ دی‌ماه پذیرای علاقه‌مندان به صنعت خودرو و قطعات و لوازم یدکی است.

شرکت فولاد خوزستان
سهامی عام

نوبت دوم

آگهی تجدید مناقصه عمومی یک مرحله‌ای
شماره: ۵۲۴۳۵۰۷۳

مناقصه‌گزار: شرکت فولاد خوزستان
شرح مناقصه: احداث کارگاه تعمیرات ترانس فورماتورها و خرید و نصب جرثقیل
نوع مناقصه: عمومی یک‌مرحله‌ای
مدت زمان: ۳۶ ماه
مهلت اعلام آمادگی: تا پایان وقت اداری روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۲۷ (با ارسال ایمیل به نشانی زیر)
داوطلبان شرکت در مناقصه با مراجعه به وب‌سایت pim.ksc.ir ضمن ثبت‌نام و درج کلیه اطلاعات عمومی و تکمیلی خود، مستندات و مدارک لازم خود را پیوست نمایند.
دریافت اسناد مناقصه (پس از تائید کمیته ارزیابی تامین کنندگان) از تاریخ ۱۴۰۰/۱۱/۰۶ به مدت دو روز در قبال واریز مبلغ ۵۰۰،۰۰۰ریال (غیرقابل استرداد) به صورت آنلاین از طریق آدرس pim.ksc.ir (پس از ورود به سیستم با نام کاربری و رمز عبور/ منوی مناقصات/ عملیات/ خرید اسناد تخصصی)
دریافت الکترونیک فایل اسناد تخصصی مناقصه از طریق آدرس pim.ksc.ir (پس از ورود به سیستم با نام کاربری و رمز عبور/ منوی مناقصات/ عملیات/ اسناد تخصصی)
تاریخ تحویل پیشنهادات: روز شنبه مورخ ۱۴۰۰/۱۱/۲۳
تاریخ گشایش پاکات پیشنهاد قیمت/ فنی: روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۰/۱۱/۲۴
مبلغ تضمین شرکت در مناقصه: ۲۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال
نوع تضمین: ۱) ضمانتنامه معتبر بانکی ۲) چک تضمینی و یا واریز مبلغ در وجه شرکت فولاد خوزستان ۳) انجام بلوکه مالی از مطالبات شرکت‌کننده نزد فولاد خوزستان
نشانی شرکت: اهواز- کیلومتر ۱۰ جاده اهواز بندر امام، شرکت فولاد خوزستان، **مدیریت: خرید خدمات و قراردادها**
تلفن: ۶۴۶۴-۳۲۱۳-۰۶۱ **ایمیل:** AH.FAZELI@KSC.IR
تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۰/۱۰/۱۴ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۰/۱۰/۱۸
روابط عمومی شرکت فولاد خوزستان

شرکت آلومینای ایران

نوبت اول

فراخوان عمومی مناقصات یک مرحله‌ای
با ارزیابی کیفی (فشرده) شرکت آلومینای ایران

شرکت آلومینای ایران در نظر دارد مناقصات ذیل را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصات از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس WWW.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است که مناقصه‌گران درصورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

ردیف	موضوع مناقصه	نوع مناقصه	شماره مناقصه در سامانه الکترونیکی دولت
۱	انجام عملیات آماده‌سازی، استخراج بوکسیت و باطله‌های معدنی و حمل مصالح معدنی به دپوهای مورد نظر در معدن بوکسیت دو و سه گلبینی	عمومی یک مرحله‌ای با ارزیابی کیفی فشرده	۲۰۰۰۰۱۴۹۱۰۰۰۰۵۸
۲	انجام عملیات آماده‌سازی، استخراج بوکسیت و باطله‌های معدنی و حمل مصالح معدنی به دپوهای مورد نظر در معدن بوکسیت چهار گلبینی	عمومی یک مرحله‌ای با ارزیابی کیفی فشرده	۲۰۰۰۰۱۴۹۱۰۰۰۰۶۰
۳	انجام عملیات آماده‌سازی، استخراج بوکسیت و باطله‌های معدنی و حمل مصالح معدنی به دپوهای مورد نظر در معدن بوکسیت سنگتراش ۲	عمومی یک مرحله‌ای با ارزیابی کیفی فشرده	۲۰۰۰۰۱۴۹۱۰۰۰۰۶۱

- **مهلت دریافت اسناد از سامانه ستاد دولت:** از مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۱۸ لغایت مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۲۵ می‌باشد.
- **مهلت ارائه پیشنهاد:** مورخ ۱۴۰۰/۱۱/۰۹ می‌باشد.
- **زمان بازگشایی پاکت‌ها:** ساعت ۱۰:۰۰ مورخ ۱۴۰۰/۱۱/۱۲ می‌باشد.

اطلاعات تماس مناقصه‌گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر درخصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکت‌های ارزیابی کیفی و الف: استان خراسان شمالی- شهرستان جاجرم- مجتمع تولید آلومینا، به شماره: تلفن: ۳۲۶۰۵۳۴۵ - ۰۵۸ و فکس ۳۲۲۷۲۴۸۷-۰۵۸

اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه: مرکز تماس: ۴۱۹۳۴ - ۰۲۱
دفتر ثبت‌نام: ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۸۵۱۹۳۷۶۸ - ۰۲۱

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۰/۱۰/۱۸ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۰/۱۰/۱۹
روابط عمومی شرکت آلومینای ایران

آخرین اخبار و تازه ترین تحلیل ها را در پایگاه خبری گسترش دنبال کنید
www.Gostaresh.news

خبر

اشتغالزایی ۱۰ هزار نفری با اجرای طرح فولاد چابهار

سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران با مشارکت خصوصی‌ها به دنبال توسعه منطقه چابهار است. به گزارش انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران، وجیه‌الله جعفری در جلسه پایش طرح فولاد چابهار ضمن بیان این مطلب اظهار کرد: ایمیدرو با تمرکز بر سیاست توسعه مناطق کم‌برخوردار، با همکاری شرکت‌های بزرگ بخش معدن و صنایع معدنی، طرح احداث فولاد را در چابهار اجرا می‌کند.

وی افزود: منطقه سیستان و بلوچستان ظرفیت‌های معدنی قابل توجهی دارد و ایمیدرو با اکتشافات انجام شده تاکنون به ذخایر بسیار مطلوبی در حوزه مس دست یافته و امیدواریم در حوزه سنگ‌آهن نیز به معادن مناسبی دست یابیم.

رئیس هیات‌عامل ایمیدرو تصریح کرد: ما به‌عنوان دست‌اندرکاران بخش‌های دولتی و خصوصی نسبت به توسعه منطقه کم‌برخوردار سیستان و بلوچستان مسئول هستیم و بدون شک، تصمیم‌های کنونی ما در اجرای طرح‌های سرمایه‌گذاری در این منطقه، افزایش امنیت و رفاه را علاوه‌بر مردم منطقه، برای کل کشور نیز به همراه دارد.

مرتضی هاشم‌پور، مجری طرح احداث فولاد چابهار در این جلسه گفت: طرح یادشده در ۳ فاز اجرا و در آن واحدهای گندله، کنسانتره، ذوب، محصولات فولادی، یوتیلیتی‌ها و زیرساختی احداث می‌شود. وی ادامه داد: با اجرای کامل این طرح، برای ۱۰ هزار نفر از مردم منطقه اشتغال ایجاد خواهد شد. هاشم‌پور با اشاره به اقدامات انجام‌شده در این طرح تصریح کرد: تاکنون اقداماتی همچون دریافت افزایش سرمایه شرکت، مجوز زیست‌محیطی، تضمین خرید آب، تحویل موقت زمین به مساحت ۲۳۲۰ هکتار در منطقه کجو انجام شده و همچنین موافقتنامه‌های مورد نیاز دیگر برای احداث طرح نیز دریافت شده است.

وی افزود: انتخاب مشاور برای انجام خدمات جنبی (نقشه برداری و ژئوتکنیک)، انجام تشریفات مناقصه انتخاب مشاور تخصصی برای احداث گندله‌سازی و نیروگاه ۵۰۰ مگاواتی، بخشی دیگر از اقدامات انجام شده در طرح یادشده است.

در گفت‌وگو با فعالان صنعت فولاد مطرح شد

قیمت منطقی، کلید ارتقای بهره‌وری

عکس: آیدا فریدی

انرژی، رکنی اساسی در فرآیند تولید فولاد به شمار می‌رود. انرژی ارزان در ایران زمینه ایجاد و توسعه صنایع فولادی کشور را فراهم کرده است. با وجود این، کمبود انرژی در طول سال‌های اخیر و تحت تاثیر بی‌توجهی به توسعه زیرساخت‌های برق و گاز، جدی شده است. در چنین شرایطی توجه به مصرف بی‌رویه انرژی در کشور مورد توجه قرار گرفته است. گویی نرخ ارزان انرژی مانع توجه به شاخصه‌های بهره‌وری انرژی شده است. حال با توجه به شرایط نامساعد حاکم بر روند تامین انرژی در حوزه‌های مختلف و کمبودهای زیرساختی در این بخش انتظار می‌رود، اصلاحی اساسی در ساختار تامین انرژی کشور انجام شود.

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

متاسفانه همزمان با توسعه صنعت فولاد، گسترش زیرساخت‌ها، مورد توجه سیاست‌گذاران قرار نگرفته است

موانع بهره‌وری

علی‌محمد زمانی، فعال صنعت فولاد در گفت‌وگو با صمت عنوان کرد: با برخی تغییرات نرم‌افزاری و سخت‌افزاری، مصرف برق و گاز در واحدهای تولیدی تا دوسوم کاهش پیدا می‌کند تاکید کرد: صنعت فولاد بر پایه بهره‌گیری از منابع انرژی همچون برق و گاز ارزان احداث شده است. با این وجود در طول سال‌های گذشته سرمایه‌گذاری مناسبی روی زیرساخت‌های انرژی کشور انجام نشده و اکنون در تامین انرژی صنایع با چالش روبه‌رو شده‌ایم. فولاد در رده صنایع استراتژیک است و از ارکان اصلی توسعه کشور شناخته می‌شود. اختصاص سرمایه برای توسعه این صنعت نیز ضروری است. اما متاسفانه همزمان با توسعه صنعت فولاد، گسترش زیرساخت‌ها، مورد توجه سیاست‌گذاران قرار نگرفته است.

مدیرعامل شرکت صبافولاد زاگرس گفت: البته باید تاکید کرد دولت‌ها همواره در طول سال‌های گذشته یارانه قابل توجهی را به صنایع اختصاص داده‌اند. همین یارانه‌ها نیز موجب شده توسعه صنایع تامین‌کننده انرژی از جذابیت کافی برای بخش خصوصی برخوردار نباشد. در همین حال، دولت‌ها نیز به توسعه و بازارسازی این صنایع آن‌طور که باید و نیاز کشور است، نپرداخته‌اند. این فعال صنعت فولاد در ادامه درباره انرژی ارزانی که در اختیار صنایع کشور قرار می‌گیرد و تاثیر آن بر هدررفت انرژی گفت: در حالت کلی وقتی بهای تمام‌شده محصولی پایین است، بهینه‌سازی مصرف آن آنقدرها که باید مورد توجه قرار نمی‌گیرد. این موضع فقط به فولادسازان و مصرف انرژی هم تعلق ندارد، بلکه در حوزه‌های گوناگون مشاهده می‌شود. وی در پایان تاکید کرد: البته نمی‌توان حکم کلی صادر کرد که فولادسازان با توجه به انرژی ارزانی که در اختیار دارند، هیچ اقدامی برای بهینه‌سازی مصارف خود ترتیب نداده‌اند. با این وجود، منطقی شدن بهای انرژی زمینه بهینه مصرف کردن آن را فراهم می‌کند.

یارانه انرژی یا منبع سود فولادسازان بزرگ

آنوش رحام، دبیر سندیکای تولیدکنندگان لوله و پروفیل فولادی ایران در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: با برخی تغییرات نرم‌افزاری و سخت‌افزاری، مصرف برق و گاز در واحدهای تولیدی تا دوسوم کاهش پیدا می‌کند با اشاره به یارانه قابل‌توجهی که به انرژی به‌ویژه برق صنایع تعلق می‌گیرد، گفت: این یارانه‌ها عموما در اختیار برخی شرکت‌های خصولتی یا دولتی قرار می‌گیرد. این یارانه نیز در قالب سود در این مجموعه‌ها شناسایی و به صنایع تکمیلی منتقل نمی‌شود. این در حالی است که در دنیا، یارانه‌ای که دولت‌ها در اختیار صنایع قرار می‌دهند حتما باید از صنایع بزرگ به صنایع نهایی و مصرف‌کننده منتقل شود چراکه اساسا هدف از پرداخت یارانه، تعدیل قیمت تمام‌شده تولید محصولات نهایی است.

وی افزود: این رقم در ترازنامه شرکت‌ها در قالب سود آنها محاسبه می‌شود. با وجود حمایت‌های یادشده، بهای فروش شمش فولاد در بورس کالا براساس نرخ فروش این محصول در منطقه سی‌آی‌اس تعیین می‌شود. این در حالی است که انتظار می‌رود عواید ناشی از تخصیص یارانه در کل زنجیره فولاد جریان یابد. نرخ شمش صادراتی در مناطق گوناگون جهان، بهای کالای مازاد نیاز داخلی آنهاست و اغلب کشورها برای نرخ‌گذاری محصولات در بازار داخلی‌شان سیاست‌های دیگری دارند.

رحام افزود: متاسفانه این سیاست اشتباه زمینه افزایش بهای تمام‌شده محصولات نهایی را فراهم می‌کند؛ بنابراین سیاست تخصیص یارانه به منابع انرژی در نهایت به مفع مصرف‌کننده نهایی نیست. این اقدام به‌ویژه در موقعیت کنونی که با کمبود منابع انرژی روبه‌رو شده‌ایم، اشتباه است. وی گفت: در تمام کشورهای جهان، اگر یارانه‌ای به بخشی از صنعت تعلق گیرد، در مقابل از آن بخش انتظار می‌رود سرمایه‌گذاری لازم را برای حفظ منابع و جلوگیری از هدررفت آن منابع انجام دهند. درنتیجه می‌توان از صنایع انتظار داشت بخشی از سود خود را به سرمایه‌گذاری برای ایجاد انرژی‌های پاک اختصاص دهند.

رحام در ادامه افزود: سال‌هاست در کشور سیگنال فراوانی گاز به مصرف‌کنندگان داده شده است. این سیگنال به اشتباه به مصرف‌کننده داده شده که اثرات مخربی به دنبال دارد. در این حالی است که انتظار می‌رفت بخشی از انرژی موردنیاز کشور از طریق پنل‌های خورشیدی تامین شود؛ با این وجود، تاکنون گام مثبتی در این زمینه برداشته نشده است. متاسفانه سیاست‌گذاران در طول سال‌های گذشته به این موضوعات حتی فکر هم نکرده‌اند؛ حال که با بن‌بست تامین منابع روبه‌رو شده‌ایم، استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر و پاک موردتوجه قرار گرفته است. متاسفانه در حال مصرف تمامی منابع کشور هستیم و هیچ برنامه‌ای برای جایگزینی این منابع در آینده نداریم. همه موارد یادشده از نبود یک برنامه جامع و راهبردی در کشور نشأت می‌گیرد.

سخن پایانی

بررسی عملکرد فولادسازان ایرانی و مقایسه آن با سایر شرکت‌های فولادساز بزرگ و موفق جهان حکایت از آن دارد که شرکت‌های ایرانی، سود به مراتب بالاتر و حتی غیرمتعارفی را از آن خود می‌کنند. بخش قابل‌توجهی از این سود در سایه بهره‌گیری از انواع یارانه‌ها در حوزه انرژی حاصل می‌شود. این در حالی است که منابع انرژی به کل کشور تعلق دارد و نمی‌توان آن را در اختیار صنایع قرار داد. ضمن اینکه در سایه چنین بی‌تدبیری، زیرساخت‌های انرژی در کشور درحال‌حاضر با چالش‌های جدی روبه‌رو شده است. این روند اشتباه حتی زمینه توقف یا کاهش قابل توجه تولید در صنایع فولادی کشور را فراهم کرده است؛ بنابراین اصلاح روند کنونی ضروری به نظر می‌رسد. هرچند باید تاکید کرد تولید فولاد فقط یکی از صنایع انرژی‌بر کشور است و امید می‌رود این سیاست برای سایر صنایع انرژی‌بر نیز اجرایی شود.

مدیر ارشد خدمات فنی و پشتیبانی شرکت فولاد مبارکه اعلام کرد

سهم ناکافی ریل در جابه‌جایی محصولات زنجیره فولاد

به دلیل وجود فاصله بین تولیدکننده و مصرف‌کننده و ماهیت نگهداری و حمل مواد اولیه، حمل‌ونقل یکی از چالش‌های بنگاه‌های زنجیره فولاد کشور به شمار می‌رود. براساس بررسی‌های انجام‌شده در حال‌حاضر بیش از ۶۰ درصد حمل ریلی مواد اولیه و محصولات کشور مربوط به محصولات زنجیره‌های فولاد است.

به گزارش چیلان، محمدکاظم صباغی‌هرندی، مدیر ارشد خدمات فنی و پشتیبانی شرکت فولاد مبارکه گفت: هم‌اکنون حمل‌ونقل از بخش‌های کلیدی اقتصاد بوده و تاثیر قابل توجهی بر توسعه اقتصادی و اجتماعی خواهد داشت. وی با بیان اینکه حمل‌ونقل علاوه بر اینکه ارتباط بین تولید و مصرف را برقرار می‌کند، جایگاه انکارناپذیری در زنجیره تامین دارد، افزود: به دلیل جایگاه حمل‌ونقل، توسعه آن بخش‌های اجتماعی و اقتصادی را نیز به سمت توسعه پیش می‌برد. به گفته وی، حمل‌ونقل ریلی به دلیل مزایای منحصربه فرد آن از جمله مصرف سوخت، آلودگی کمتر و حفظ محیط‌زیست در مقایسه با سایر روش‌های حمل ارزان‌تر به شمار می‌رود اما به دلیل نیازمندی به سرمایه‌گذاری بیشتر، این نوع از حمل‌ونقل گران‌قیمت است.

وی با تاکید بر اینکه میزان رقابت‌پذیری صنایع فولادی و به‌ویژه مصرف‌کنندگان به حمل‌ونقل وابسته است، گفت: بخشی از بهای تمام‌شده محصول تولیدی شامل هزینه‌های حمل مواد اولیه و محصولات تولیدی می‌شود که با توجه به نقش مهم حمل‌ونقل در صنایع مادر و بزرگ، اصلی‌ترین نکته، رعایت جانمایی واحدهای زنجیره تولید فولاد با معادن سنگ‌آهن، بندرها و شبکه راه‌آهن است. صباغی‌هرندی افزود: دولت باید در برنامه‌ریزی برای صدور مجوز، ایجاد و توسعه طرح‌های تولیدی، نزدیکی این طرح‌ها به معادن، بندرها و خطوط ریلی را به‌منظور کاهش هزینه‌های حمل‌ونقل در نظر بگیرد. وی تصریح کرد: طی مطالعات به عمل آمده در کشورهای توسعه‌یافته تمایل به استفاده از راه‌آهن برای حمل مواد معدنی بیشتر است؛ در این کشورها اطمینان از حمل‌ونقل، سطح قیمت‌ها، ظرفیت، مدیریت اطلاعات و مدت‌زمان جزو شاخص‌هایی هستند که در انتخاب خطوط ریلی در حمل مواد معدنی موثر است.

مدیر ارشد خدمات فنی و پشتیبانی شرکت فولاد مبارکه ادامه داد: ایران از نظر قرار گرفتن در مسیر ترانزیتی از موقعیت خوبی برخوردار است، اما گسستگی خطوط راه‌آهن ایران از خطوط راه‌آهن جهانی موجب شده نتوانیم از این مسیر برای صادرات محصولات خود یا حتی در بخش ترانزیتی بهره ببریم.

جایگاه برتر حمل ریلی نسبت به حمل جاده‌ای

صباغی‌هرندی افزود: حمل‌ونقل ریلی از لحاظ مصرف سوخت و کارآیی بسیار کارآتر از زیربخش حمل‌ونقل جاده‌ای عمل می‌کند. همچنین هزینه‌های تخریب و اجتماعی در حمل‌ونقل ریلی به مراتب کمتر از حمل‌ونقل جاده‌ای است. براساس مطالعات بانک جهانی و سازمان حفاظت محیط زیست هر تن آلاینده منتشر شده در سیستم حمل‌ونقل به عنوان معیاری برای مشخص شدن هزینه اجتماعی در نظر گرفته می‌شود. براساس بررسی‌های انجام‌شده هزینه تخریب محیط‌زیست در سیستم حمل‌ونقل جاده‌ای حدود ۸ برابر این شاخص در سیستم حمل‌ونقل ریلی است. وی تصریح کرد: همچنین بالا بودن ضریب ایمنی، کاهش قابل توجه در میزان مصرف سوخت، حمل حجم زیاد از محصول در هر مرحله بارگیری و بالطبع کاهش تردد جاده‌ای از ویژگی‌های حمل ریلی است.

به گفته وی، همچنین حمل‌ونقل ریلی به‌عنوان یکی از زیربخش‌های حمل‌ونقل، دارای نقش کلیدی در اقتصاد نسبت به روش‌های دیگر حمل‌ونقل است. براساس سند چشم‌انداز ۲۰ساله و تا افق ۱۴۰۴ باید سهم حمل‌ونقل ریلی برون‌شهری در جابه‌جایی کالا از ۱۰ به ۳۰ درصد از کل حمل‌ونقل کشور برسد.

چالش‌های پیش‌روی حمل ریلی محصولات فولادی

صباغی هرندی خاطرنشان کرد: با توجه به هدف راه‌آهن مبنی بر حمل ۲۰۰ میلیون تن محموله در افق ۱۴۰۴ و جایگاه فعلی حمل محصولات مرتبط با زنجیره فولاد و سهم آنها در حمل، لازم است این موضوع مورد توجه راه‌آهن و بنگاه‌های زنجیره فولاد قرار بگیرد و ضرورت آینده‌نگری برای تامین زیرساخت‌ها و امکانات لازم جهت لجستیک زنجیره فولاد صورت پذیرد. وی تصریح کرد: براساس بررسی‌های کارشناسی حمل‌ونقل ریلی مواد و محصولات در مسیر طولانی به‌ویژه بالای ۲۵۰ کیلومتر علاوه بر مسائل زیست‌محیطی و ایمنی به دلیل اقتصادی نسبت به حمل جاده‌ای به‌صرفه‌تر است اما در کشور ما متاسفانه به دلیل محدودیت‌هایی از قبیل عدم اتصال تعدادی از مبادی تامین و مراکز بار به شبکه ریلی، محدودیت‌های نیروی کشش و ظرفیت سیر به کاهش قابل توجه سرعت سیر نیز منجر شده است. وی با بیان اینکه حمل قابل توجهی از مواد و محصولات زنجیره فولاد به حمل جاده‌ای کشانده شده است، خاطرنشان کرد: پایین بودن نیروی کشش به دلیل نبود لکوموتیو آماده مهم‌ترین دلیل حمل جاده‌ای مواد اولیه و محصولات فولادی است.

صباغی هرندی ادامه داد: هم‌اکنون کمبود نیروی کشش از چالش‌های عمده حمل ریلی بوده که علاوه بر تاثیر در حمل کالاهای اساسی، ترانزیت و سوخت منجر به توقف طولانی واگن‌های حمل مواد اولیه در مسیر حمل و عدم حمل به‌موقع مواد اولیه شده و موجب کاهش تولید تعدادی از کارخانه‌های تولیدی شده که در صورت تداوم این موضوع به توقف بخش‌های تولیدی برخی از صنایع منجر خواهد شد. عدم اتصال مبادی به شبکه ریل و ظرفیت سیر نیز تبه‌های بعدی را در این مورد به خود اختصاص می‌دهند. وی تاکید کرد: موضوع حمل‌ونقل یکی از چالش‌های مهم صنعت فولاد کشور به شمار می‌رود که بخش قابل توجهی از هزینه‌های تولید محصولات فولادی را به خود اختصاص داده است. استفاده از حمل‌ونقل ریلی می‌تواند با کاهش هزینه‌های عملیاتی، سودآوری و توان صادراتی شرکت‌های فولادی را افزایش دهد. با وجود این، به دلایل مختلف از جمله یارانه بالای سوخت در کشور و عدم توسعه زیرساخت‌های ریلی، توجه زیادی به این مقوله نشده است.

ضرورت سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های ریلی

به گفته مدیر ارشد خدمات فنی و پشتیبانی شرکت فولاد مبارکه، بررسی‌ها حاکی از آن است که کالاهای معدنی و فلزی به ترتیب دارای رتبه اول و چهارم در میزان حمل جاده‌ای بوده‌اند که این خود نشان‌دهنده حجم بالای حمل مواد معدنی در کشور است که باید ظرفیت بیشتری را در حوزه حمل ریلی به خود اختصاص دهد. مدیر ارشد خدمات فنی و پشتیبانی شرکت فولاد مبارکه افزود: با توجه به افق ۱۴۰۴ درباره تولید ۵۵ میلیون تن شمش فولاد (و نیاز به حمل بخشی از ۱۶۸ میلیون تن سنگ آهن، ۸۶ میلیون تن کنسانتره و ۸۰ میلیون تن گندله مرتبط با تولید ۵۵ میلیون تن) و افزایش سهم ریل در حمل این مواد لازم است، اقدامات موثر از سوی راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران با مشارکت و سرمایه‌گذاری شرکت‌های صنایع معدنی و فولادی درباره زیرساخت‌های حمل ریلی از جمله افزایش بهره‌وری، تامین نیروی کشش و توسعه شبکه ریلی انجام شود تا علاوه‌بر تضمین حمل پایدار مواد اولیه و محصولات فولادی در راستای توسعه اقتصادی و تحقق توسعه اجتماعی در بخش‌های مختلف نیز گام برداشته شود. وی خاطرنشان کرد: پیش‌بینی دولت برای حمل بار توسط شبکه ریلی در چشم‌انداز سال ۱۴۰۴ برابر ۲۰۲ میلیون تن بوده که از این میزان بار ۱۰۵ میلیون تن برای مواد معدنی و فولادی است و همچنین در سند چشم‌انداز طول شبکه ریلی کشور ۲۵ هزار کیلومتر برآورد شده است که در حال حاضر (کل خطوط ریلی اصلی، فرعی، مانوری) حدود ۱۴ هزار کیلومتر برآورد می‌شود؛ بنابراین برای رسیدن به سند چشم‌انداز احداث ۹ هزار کیلومتر از ضرورت‌ها است. صباغی هرندی افزود: برای دستیابی به حمل‌ونقل فولاد (در چشم‌انداز ۱۴۰۴ به میزان ۵۵ میلیون تن)، از مجموع ۱۲ هزار کیلومتر خطوط توسعه، تا پایان سال ۱۴۰۴، سهم فولاد به میزان ۱۷۹۵ کیلومتر است که علاوه‌بر این ۱۲۵۵ کیلومتر از خطوط راه‌آهن نیز باید دوخطه شود تا بتوان به اهداف سند چشم‌انداز در حمل‌ونقل ریلی دست یافت.

نوبت اول

آگهی مناقصه عمومی یک مرحله ای (۲۰۰۰۰۱۱۰۵۰۰۱۸۳)

شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران
شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت ایران

مناقصه گزار: شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت ایران
موضوع مناقصه: حمل اجرای دیوارهای بتنی پیش ساخته اطراف ولوهای خطوط ۸، ۱۶ و ۲۰ منطقه اصفهان در ۱۴ نقطه
مبلغ برآورد مناقصه: ۸/۴۴۱/۶۷۲/۴۰۹ ریال
۱- محل و مکان اجرای کار: خطوط لوله ۸، ۱۶ و ۲۰ حد فاصل منطقه محمودآباد اصفهان تا فرودگاه شهید بهشتی واقع در استان اصفهان
۲- مدت اجرای کار: ۱۲۰ روز
۳- نام دستگاه نظارت: واحد ساختمان و تأسیسات
نوع و مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: مبلغ ۴۲۲/۱۰۰/۰۰۰ ریال بصورت یک یا ترکیبی از ضمانت نامه های مندرج در بند های الف، ب، پ ،ج،چ،ح، خ ماده ۴ آیین نامه تضمین معاملات دولتی به شماره ۵۰۶۹/۱۲۳۴۰۲ مورخ ۹۴/۹/۲۲ هیئت محترم وزیران یا تضمین وجه نقد میبایست به شماره شبا: IR۴۱۰۱۰۴۶۸۷۱۲۰۲۸۴۵۰۹۰۱۰۰۰۰ بانک مرکزی واریز گردد ضمناً تصویر ضمانت‌نامه یا رسید وجه آن در سامانه بارگذاری شود.
- درج کد اقتصادی و شناسه ملی جهت اشخاص حقوقی(الزامی) در پیشنهاد قیمت مندرج در سامانه ستاد.
- دارا بودن رتبه حداقل ۵ ابنیه از سازمان برنامه و بودجه الزامی‌میباشد.
روش ارزیابی مالی: مطابق دستورالعمل ارزیابی مالی وفرآیند قیمت متناسب در مناقصات صنعت نفت به شماره ۷۹۶-۲۰/۲ مورخ ۹۹/۱۲/۱۱ وزارت نفت
زمان و نحوه خرید اسناد مناقصه از سامانه: شرکت کنندگان مهلت دارند تا ساعت ۱۴:۳۰ روز شنبه مورخ: ۱۴۰۰/۱۱/۰۲
و با مراجعه به سامانه تدارکات الکترونیکی دولت(ستاد) به نشانی www.setadiran.ir نسبت به خرید اسناد و پرداخت هزینه از طریق اتصال به درگاه پرداخت الکترونیک اقدام نمایند.
لازم به ذکر است کلیه مراحل برگزاری مناقصه از فراخوان تا انتخاب برنده از سایت مزبور انجام خواهد شد و لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی در سامانه ستاد ، نسبت به ثبت نام و اخذ گواهی امضاء الکترونیکی اقدام نمایند و جهت عضویت با پشتیبانی سامانه ستاد به شماره ۰۲۱۴۱۹۳۴ تماس حاصل فرمایند.
زمان و مهلت تکمیل و بارگذاری پیشنهادات در سامانه: شرکت‌کنندگان می‌بایست تا ساعت ۱۴:۳۰ مورخ ۱۴۰۰/۱۱/۱۶ نسبت به تکمیل اسناد مربوطه و بارگذاری در سامانه تدارکات الکترونیک دولت (ستاد) و تحویل اصل پاکت الف (ضمانتنامه شرکت در فرآیند ارجاع کار) لاک و مهر شده به دفتر کمیسیون مناقصات در مهلت مذکور و دریافت رسید مربوطه اقدام نمایند.
زمان و محل گشایش پاکات : پیشنهادهای واصله درساعت ۸:۳۰ روزشنبه مورخ: ۱۴۰۰/۱۱/۲۳ در محل کمیسیون مناقصات به آدرس: تهران- خیابان سپهبد قرنی- نرسیده به خیابان سپند- پلاک ۱۸۸- طبقه هشتم از طریق سامانه تدارکات الکترونیک دولت (ستاد) بازگشایی و خوانده خواهد شد.
جهت کسب اطلاعات بیشتر درخصوص موضوع کار مناقصه با تلفن ۳۳۹۶۰۱۹۲-۰۳۱ و ۳۳۹۶۰۱۹۰-۰۳۱ تماس حاصل فرمائید.
www.ioptc.ir www.setadiran.ir www.shana.ir

شناسه آگهی ۱۲۵۴۱۱۹۸

روابط عمومی

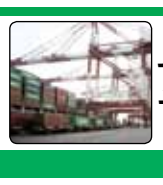
آگهی مجمع عمومی عادی بطور فوق‌العاده

شرکت اطلس سرام البرز (سهامی خاص) به شماره ثبت ۳۰۷۸۸ شناسه ملی ۱۴۰۰۶۱۷۴۵۰۴

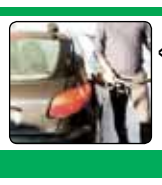
بدینوسیله از کلیه صاحبان سهام شرکت اطلس سرام البرز (سهامی خاص) دعوت می‌گردد تا در مجمع عمومی عادی بطور فوق‌العاده شرکت که راس ساعت ۱۰ صبح روز پنجشنبه ۱۴۰۰/۱۰/۳۰ در محل دفتر به نشانی: کرج عظیمیه- بلوار ۴۵ متری کاج جنب پل آزادگان ساختمان سناتور طبقه چهارم واحد ۴۰۱ برگزار می‌گردد حضور بهم رسانند.

دستور جلسه:
۱- استماع گزارش هیات‌مدیره و حسابرس مستقل و بازرس قانونی شرکت.
۲. تصویب ترازنامه و صورت حساب سود و زیان سال مالی منتهی به پایان ۱۳۹۹.
۳. انتخاب حسابرس و بازرس قانونی برای سال مالی جدید.
۴. انتخاب روزنامه کثیرالانتشار برای درج آگهی‌های شرکت.
۵. سایر مواردی که در صلاحیت مجمع عمومی عادی باشد.

گسترش
تجارت
همشهری
شنبه
۱۸ دی ۱۴۰۰
۵ جمادی‌الثانی ۱۴۴۲
۸ ژانویه ۲۰۲۲
شماره ۱۹۷۴
پیاپی ۳۲۹۲

«بهره‌وری» ابزار مناسب می‌خواهد

ردپای طرح «وان» در بنزین ۱۴۰۱

سریال تکراری ۱۰ ساله

تاکید مسئولان صنفی در گفت‌وگو با همشهری:

حذف یارانه انرژی، زیرساخت می‌خواهد

طرح: آیدا فریدی

پیمان صفردوست: صرفه‌جویی در مصرف انرژی یکی از مباحث مورد توجه این روزهای کشور است. با توجه به کمبودهای موجود در زمینه انرژی در کشور توصیه‌های فراوانی برای کاهش مصرف انرژی در واحدهای صنفی انجام می‌شود.

البته در این راستا زمزمه‌هایی از حذف یارانه‌های مربوط به انرژی هم به گوش می‌رسد تا بلکه با حربه هزینه، صاحبان کسب‌وکارها برای کاهش و مصرف بهینه انرژی در واحدهای خود اقدام کنند.

البته برخی تولیدکنندگان حوزه اصناف اعتقاد دارند این میزان مصرف با توجه به تجهیزاتی که بخش تولید در اختیار دارد، چندان هم بالا نیست و باید در این زمینه فکر دیگری کرد. اما آیا مصرف انرژی در واحدهای صنفی کشور زیاد است؟ و آیا می‌توان افزایش نرخ و حذف یارانه‌های انرژی را راه‌حل مناسبی برای حل کمبود انرژی در کشور دانست؟!

در این گزارش از پرونده پیش‌روی روزنامه همشهری با کارشناسان و دست‌اندرکاران حوزه اصناف درباره صرفه‌جویی در مصرف انرژی و موضوعات در ارتباط با آن گفت‌وگو کرده‌ایم.

قیمت‌ها باید واقعی شود

وحید مهرپویان طارانی، رئیس اتاق اصناف اسلامشهر و عضو اتاق اصناف ایران درباره چگونگی بهره‌گیری از انرژی در واحدهای صنفی کشور در گفت‌وگو با همشهری عنوان کرد: متاسفانه با شرایط حاکم بر کشور و تحریم‌های موجود اقتصادی، مصرف سرانه انرژی در واحدهای تولیدی افزایش قابل‌توجهی داشته است.

مهرپویان طارانی در این باره افزود: بسیاری از تجهیزات و دستگاه‌های مورداستفاده در کشور، با استانداردهای قابل قبول فاصله دارند و این موضوع مصرف حامل‌های انرژی به‌وسیله آنها را افزایش داده و طبیعی است کاهش این میزان مصرف، بستگی مستقیمی به رفع تحریم‌های اقتصادی و واردات دستگاه‌های روزآمد دارد. در واقع در بسیاری از موارد هزینه حامل‌های انرژی بهایی است که بابت استهلاک دستگاه‌ها و تجهیزات پرداخت می‌شود.

وی در عین حال به مشکلات دیگری نیز در این حوزه اشاره و تاکید کرد: در برخی موارد نیز امکانات موردنیاز برای کاهش این هزینه‌ها وجود دارد اما امکان بهره‌برداری تولیدکنندگان از آنها فراهم نیست.

رئیس اتاق اصناف اسلامشهر در توضیح این مطلب با بیان مثالی تاکید کرد: امکان کاهش مصرف و هزینه‌های حامل‌های انرژی در شهرک‌های صنعتی وجود دارد، اما هنوز شبکه گازرسانی در آنها ایجاد نشده و این موضوع امکان بهره‌برداری را از تولیدکنندگان می‌گیرد.

عضو اتاق اصناف ایران در ادامه تصریح کرد: می‌توان با در نظر گرفتن امکاناتی که در این زمینه وجود دارد، تا حدودی در مصرف انرژی صرفه‌جویی کرد که یکی از این روش‌ها جایگزینی پنل‌های خورشیدی به‌جای مصرف برق سراسری است. بکارگیری این روش‌ها با مشوق‌های در نظر گرفته شده، می‌تواند عاملی برای کاهش مصرف انرژی در کشور باشد.

مهرپویان طارانی درباره طرح آزادسازی نرخ حامل‌های انرژی در کشور نیز بیان کرد: به‌نظر من این آزادسازی قیمت‌ها باید انجام شود، زیرا ارائه ارزان‌تر حامل‌های انرژی در کشور باعث شده سرانه مصرف در این حوزه نسبت به کشورهای دیگر افزایش پیدا کند و اقتصاد کشور را تحت تاثیر قرار دهد. وی یادآور شد: در صورتی که یارانه حامل‌های انرژی در کشور کاهش نیابد، ما همچنان شاهد فرهنگ غلط استفاده از این منابع در حوزه‌های مختلف خواهیم بود که هزینه آن در نهایت از جیب مردم پرداخت می‌شود.

این عضو اتاق اصناف ایران در این زمینه تاکید کرد: یارانه حامل‌های انرژی باید قطع شود و قیمت‌ها به‌روز شوند تا با این واقعی شدن، صرفه‌جویی نیز به‌شکل مطلوب‌تری اتفاق بیفتد.

مهرپویان طارانی درباره تاثیر احتمالی حذف یارانه حامل‌های انرژی از حوزه تولید گفت: ممکن است این فرآیند در کوتاه‌مدت تا حدودی فشار را بر مصرف‌کنندگان بیشتر کند، اما قطعا رجوع به قیمت‌های واقعی در بلندمدت می‌تواند اثرات مطلوبی در حوزه تولید کشور داشته باشد. ضمن اینکه ما چاره‌ای جز این کار نداریم و اگر امروز این اتفاق نیفتد، فردا باید هزینه بیشتری را برای این کار بپردازیم.

وی در پایان گفت: ارائه این نوع سوبسیدها در تولید کشور در طول این سال‌ها، جز اینکه تعادل بازارها را بر هم زده اثر مثبتی نداشته و طبیعتا ما برای دستیابی به ثبات بازارها نباید به حرکت در این مسیر اشتباه ادامه دهیم.

زمان مناسبی برای حذف نیست

البته گروه دیگری از تولیدکنندگان گرچه در کل واقعی شدن هزینه حامل‌های انرژی را صحیح می‌دانند و معتقدند این کار می‌تواند موجب صرفه‌جویی در مصرف انرژی شود، اما در عین حال شرایط کنونی را برای این اقدام مناسب نمی‌بینند.

در این زمینه موسی فرزانیان، رئیس اتحادیه فروشندگان نوشت‌افزار درباره تاثیر نرخ حامل‌های انرژی در حوزه تولید و توزیع نوشت‌افزار کشور در گفت‌وگو با همشهری اظهار کرد: دیدگاه منطقی درباره تولید این است که بدون اتکا به یارانه اتفاق بیفتد و سود آن واقعی باشد اما تحقق این شرایط نیازمند زیرساخت‌هایی است که به‌نظر می‌رسد حوزه تولید کشور ما در حال حاضر از آن بی‌بهره است.

وی در این باره تاکید کرد: صنف نوشت‌افزار کشور در طول مدت شیوع ویروس کرونا متحمل زیان‌های اقتصادی متعددی در حوزه تولید و توزیع شده و بسیاری از فعالان این حوزه در این مدت با کمترین سود ممکن فعالیت کردند؛ پس حتی با در نظر گرفتن احتمال صرفه‌جویی بیشتر این واحدها در صورت حذف یارانه‌های انرژی، نمی‌توان با این رویکرد آنها را در معرض زیان اقتصادی قرار داد.

فرزانیان در این زمینه تاکید کرد: در ماه‌های گذشته باتوجه به شرایط اقتصادی کشور، ما بدون حذف یارانه‌های انرژی نیز شاهد رشد قابل‌توجه هزینه‌های جاری و نگهداری تجهیزات و همچنین کرایه حمل بوده‌ایم که به‌طور مستقیم بر بهای تمام‌شده کالا نیز تاثیر گذاشته است.

این فعال اقتصادی حوزه اصناف تاکید کرد: اگر در این شرایط که کشور در حال حاضر با تورم بالای ۴۰ درصد مواجه است، دخل و خرج این واحدها با هم منطبق نیست، قرار باشد یارانه‌های مربوط به تولید مثل یارانه حامل‌های انرژی نیز حذف شود، دیگر نمی‌توان انتظار داشت تولیدکننده بتواند همچنان به کار خود ادامه دهد.فرزانیان در پایان درباره حذف یارانه‌های مربوط به انرژی و دیگر یارانه‌های پنهان تولید تصریح کرد: این کار می‌تواند به واقعی شدن سودآوری تولید کمک کند اما امروز اقتصاد اصناف به‌ویژه در بخش تولید در شرایط بسیار حساسی قرار دارد و اقداماتی از این دست ممکن است تاثیرات نامطلوبی بر این بخش بگذارد و باعث توقف تولید در بسیاری از بخش‌ها شود.

سخن پایانی

باتوجه به آنچه گفته شد به‌نظر می‌رسد دست‌اندرکاران و فعالان حوزه اصناف در اینکه یارانه انرژی باید از اقتصاد کشور حذف شود اتفاق‌نظر دارند و در واقع تفاوت آرا در این موضوع مربوط به نحوه و زمان حذف این یارانه‌های پنهان است که باید مورد توجه قرار گیرد. در حقیقت حذف سوبسید انرژی و دیگر یارانه‌های پنهان در تولید و تجارت کشور باید با برنامه‌ریزی‌های مدون به‌شکلی انجام شود که تولیدکنندگان داخلی بتوانند در این مسیر با تصمیم‌گیران این حوزه همگام شوند و در عین حال افزایش قیمت‌های ایجادشده، این کالاها را از بازار رقابت خارج نکند.

تولید درب‌های سکشنال به صورت انبوه

مهدی میر دهقان در سمینار تست امنیت درب‌های اتوماتیک که در سالن کارخانه ورنا در شهرک صنعتی صفادشت برگزار شد، اظهار داشت: درب‌های سکشنال حدود ۵۰ سال دارای قدمت و اصالت است.

وی با اشاره به اینکه سکشنال دارای اصالت و قدمت در خارج از ایران انبوه است و برای اولین بار وارد ایران شده است، افزود: ما برای اولین بار به صورت انبوه در ایران در حال تولید درب‌های سکشنال هستیم.

مدیرعامل و رئیس هیات‌مدیره کارخانه ورنا با اشاره به اینکه بسیاری از قطعات این درب از آلمان و ترکیه تامین می‌شود، گفت: این کار یک سرمایه‌گذاری به شمار می‌رود و برای نصب آن برای درب پارکینگ بین ۳۰ تا ۶۰ میلیون تومان هزینه در بر دارد.

وی با بیان اینکه در حال حاضر در خط تولید ورنا ۲۶ نفر مشغول به کار هستند، عنوان کرد: تا کنون در حال فعالیت بومی‌سازی بوده‌ایم تا بتوانیم بسیاری از محصولات را با بهترین کیفیت تولید کنیم.

میردهقان با بیان اینکه تاکنون به کشورهای، عمان، کویت، گرجستان، ارمنستان و عراق صادرات داشته‌ایم، تصریح کرد: این شرکت قدمت ۲۰ ساله دارد ولی به‌طور مستقیم نزدیک به ۶ سال است که به‌صورت تخصصی بر روی تولید درب‌های اتوماتیک در حال فعالیت هستیم.

وی با اشاره به اینکه درب‌های سکشنال ورنا دارای دولایه فولاد گالوانیزه همراه با فوم پلی‌اورتان عایق است و ضخامت ۴۰ میلیمتری دارد، گفت: مسیر باز و بسته شدن این درب‌ها به صورت افقی و عمودی است و سبب کاهش فضا در پارکینگ‌های کوچک می‌شود.

رئیس هیات‌مدیره کارخانه ورنا با بیان اینکه این درب‌ها با قابلیت باز و بسته شدن دستی و توماتیک در اختیار مصرف‌کنندگان قرار می‌گیرد، عنوان کرد: سرعت باز و بسته شدن این درب‌ها با درب‌های قدیمی قابل مقایسه نیست و بهترین گزینه برای کارخانه‌ها، ورودی اصلی، رمپ‌های بارگیری، پالایشگاه‌ها، مراکز آتش‌نشانی، سردخانه‌ها، انبارها و سوله‌ها در نظر گرفته می‌شود.

وی در پایان ادامه داد: ما تا کنون ارزآوری بسیار قابل توجهی برای کشور داشته‌ایم و امیدواریم این صنعت را بتوانیم با کیفیت بسیار بالا در کشور بومی‌سازی کنیم و بی‌نیاز برای تامین قطعات از کشورهای دیگر باشیم.

نوبت دوم

فراخوان مناقصه عمومی یک مرحله‌ای

شرکت توزیع نیروی برق آذربایجانغربی

شرکت توزیع نیروی برق آذربایجانغربی در نظر دارد مناقصات عمومی به شرح جدول ذیل را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

توضیح: فقط شرکت‌هایی مجاز به شرکت در مناقصه خواهند بود که دارای تاییدیه صلاحیت از سازمان برنامه و بودجه در رشته نیرو و تاییدیه صلاحیت ایمنی از اداره کار و رفاه اجتماعی باشند.

تاریخ انتشار مناقصه در سامانه: روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۱۵

آخرین مهلت زمانی دریافت اسناد مناقصات از سایت: ساعت ۱۹ روز شنبه مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۲۵

مهلت زمانی ارسال پیشنهاد: ساعت ۱۹ روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۰/۱۱/۰۵

زمان بازگشایی پاکت‌های الف و ب و ج: روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۰/۱۱/۰۶ ساعت و به شرح جدول ذیل خواهد بود.

توضیح: پیشنهاد دهنده مکلف است معادل مبلغ سپرده شرکت در مناقصه، تضمین‌های معتبر (براساس شرایط مندرج در اسناد مناقصه) تهیه و تسلیم نماید و به پیشنهادهای فاقد امضاء، مشروط، مخدوش و پیشنهاداتی که بعد از انقضا مدت مقرر در فراخوان واصل شود مطلقا ترتیب اثر داده نخواهد شد.

شماره مناقصه	موضوع مناقصه و شماره فراخوان	مبلغ کل تضمین شرکت در مناقصه (به ریال)	نوع اعتبار
۱۴۰۰-۲۶۱	انجام عملیات سرویس و تعمیرات روتین و موردی شبکه‌های توزیع برق در حوزه مدیریت‌های توزیع برق چایپاره- چالدران، به صورت دستمزدی و تهیه بخشی از مصالح براساس فهرست‌بهار بهره‌برداری ۱۴۰۰/۲ شرکت توزیع نیروی برق استان آذربایجانغربی (شماره فراخوان ۲۰۰۰۰۰۹۰۰۳۰۰۰۲۱۲)	۱،۰۷۰،۰۰۰،۰۰۰	صنایع داخلی

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۰/۱۰/۱۵ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۰/۱۰/۱۸

روابط عمومی شرکت توزیع نیروی برق آذربایجانغربی

آگهی تغییرات شرکت محیا کاوش ایرانیان

آگهی تغییرات شرکت محیا کاوش ایرانیان سهامی خاص به شماره ثبت ۶۲۲۳۲ و شناسه ملی ۱۴۰۰۸۲۷۳۸۳۶ به استناد صورتجلسه مجمع عمومی فوق‌العاده مورخ ۱۴۰۰/۰۸/۲۳ سال مالی شرکت از اول فروردین هرسال تا بیست و نهم اسفندماه همان سال می‌باشد در نتیجه ماده مربوطه در اساسنامه اصلاح گردید.

اداره کل ثبت اسناد و املاک استان اصفهان اداره ثبت شرکت‌ها و موسسات غیرتجاری اصفهان (۱۲۵۵۰۸۴)

آگهی تغییرات شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور سهامی عام به شماره ثبت ۱۲۹۲۶ و شناسه ملی ۱۰۱۰۱۷۲۶۱۵۰ به استناد صورتجلسه هیئت مدیره مورخ ۱۴۰۰،۰۷،۲۴ تصمیمات ذیل اتخاذ شد : آقای سعید آتشکاری با شماره ملی ۲۵۹۴۰۶۸۴۲۱ به نمایندگی از شرکت بازرگانی معادن و صنایع معدنی ایران (سهامی خاص) با شناسه ملی ۱۰۱۰۱۰۰۹۳۵۴ به سمت عضو هیئت مدیره آقای حامد عسکری زاده با شماره ملی ۰۰۶۹۴۳۱۸۷۶ به نمایندگی از شرکت کارخانجات تولیدی شهید قندی (سهامی عام) با شناسه ملی ۱۰۱۰۰۰۹۹۴۳۵۲ به سمت رئیس هیئت مدیره آقای محمد کلانتری با شماره ملی ۰۰۷۱۷۱۳۹۸۰ به نمایندگی از شرکت سرمایه گذاری توسعه معادن و فلزات (سهامی عام) با شناسه ملی ۱۰۱۰۱۶۳۴۱۵۷ به سمت مدیرعامل و عضو هیئت مدیره آقای امین صفری مذهبی با شماره ملی ۰۰۷۲۲۲۶۲۶۹ به نمایندگی از شرکت شبکه سازان کیهان (سهامی خاص) با شناسه ملی ۱۰۱۰۳۱۹۸۹۳۶ به سمت عضو هیئت مدیره آقای محمدرضا ممتاز با شماره ملی ۵۱۲۹۸۹۵۳۴۷ به نمایندگی از شرکت سرمایه گذاری و توسعه گل گهر (سهامی خاص) با شناسه ملی ۱۰۸۶۱۸۳۹۲۸۵ به سمت نائب رئیس هیئت مدیره برای بقیه مدت تصدی هیئت مدیره تعیین گردیدند. کلیه اوراق و اسناد بهادار و تعهدآور شرکت و چکها و بروات و سفته ها و سایر اوراق تجارتی و بانکی با امضاء مدیرعامل و یکی از اعضاء هیأت مدیره یا دو نفر از اعضاء هیأت مدیره همراه مهر شرکت معتبر می باشند و سایر مراسلات و مکاتبات عادی با امضاء مدیرعامل و در غیاب مدیرعامل با امضاء رئیس هیأت مدیره همراه با مهر شرکت معتبر می باشد. هیأت مدیره اختیارات خود را به موجب بندهای ۴-۸-۹-۱۰-۱۱-۱۲-۱۶-۱۵-۱۴-۱۳ ماده ۳۷ اساسنامه به شرح زیر به مدیرعامل تفویض نمودند : - تصویب ساختار سازمانی ، شرایط اتخاذ و میزان حقوق و دستمزد، - دریافت مطالبات و پرداخت دیون شرکت، - صدور، ظهرنویسی، قبولی، پرداخت و واخواست اوراق تجارتی، - انعقاد هر نوع قرارداد، تغییر، تبدیل، فسخ و یا اقاله آن در مورد اموال منقول و غیرمنقول که مرتبط با موضوع شرکت باشد و انجام کلیه عملیات و معاملات مذکور در ماده ۲ این اساسنامه و اتخاذ تصمیم در مورد کلیه ایقاعات، - اتخاذ تصمیم در مورد امور مرتبط با ثبت و معامله کلیه حقوق غیر مادی یا معنوی از جمله هر گونه اختراع، نام یا علائم تجاری و صنعتی، کپی رایت، سرقفلی و کلیه امتیازات متصوره، - به امانت گذاردن هر نوع سند، مدرک، وجوه شرکت یا اوراق بهادار و استرداد آن ها، - تحصیل تسهیلات از بانک ها، شرکت ها و موسسات رسمی با رعایت مقررات اساسنامه حاضر، - رهن گذاردن اموال شرکت اعم از منقول و غیر منقول و فک رهن ولو کراراً، - اقامه هر گونه دعوای حقوقی و کیفری و دفاع از هر دعوای حقوقی و کیفری اقامه شده، در هر یک از دادگاهها، دادسراها، مراجع قضایی یا غیر قضایی اختصاصی یا عمومی و دیوان عدالت اداری، از طرف شرکت، دفاع از شرکت در مقابل هر دعوای اقامه شده علیه شرکت چه کیفری و چه حقوقی در هر یک از مراجع قضایی یا غیر قضایی اختصاصی یا عمومی و دیوان عدالت اداری، با حق حضور و مراجعه به مقامات انتظامی و استیفای کلیه اختیارات مورد نیاز در دادرسی از آغاز تا اتمام، از جمله حضور در جلسات، اعتراض به رأی، درخواست تجدید نظر، فرجام، واخواهی و اعاده دادرسی، مصالحه و سازش، استرداد اسناد یا دادخواست یا دعوا، ادعای جعل یا انکار و تردید نسبت به سند طرف و استرداد سند، تعیین جاعل، حق امضای قراردادهای حاوی شرط داوری یا توافقنامه داوری و ارجاع دعوا به داوری و تعیین و گزینش داور منتخب (با حق صلح یا بدون آن)، اجرای حکم نهایی و قطعی داور، درخواست صدور برگ اجرایی و تعقیب عملیات آن و اخذ محکوم به و وجوه ایداعی و تعقیب آنها، تعیین مصدق و کارشناس، انتخاب و عزل وکیل و نماینده با حق توکیل مکرر، اقرار در ماهیت دعوا، جلب ثالث و دفاع از دعوای ثالث، دعوای متقابل و دفاع در مقابل آنها، ورود شخص ثالث و دفاع از دعوای ورود ثالث، قبول یا رد سوگند، تأمین خواسته، تأمین ضرر و زیان ناشی از جرائم و امور مشابه دیگر، - تنظیم صورتهای مالی سالانه و گزارش فعالیت هیئت مدیره و ارائه آن به بازرس و حسابرس، - تنظیم صورتهای مالی میان دوره ای در مقاطع سه ماهه و ارائه صورتهای مالی ۶ ماهه به حسابرس و بازرس ۷

سازمان ثبت اسنادواملاک کشور اداره ثبت شرکت ها و موسسات غیرتجاری تهران (۱۲۵۵۷۵۳)

یادداشت

باج انرژی و باگ بهره‌وری

حسین محمودی اصل
کارشناس اقتصاد و کارآفرینی

بیشتر کارشناسان اقتصاد کشور معتقدند اختصاص یارانه‌های پنهان به تولید در بخش‌هایی مثل حامل‌های انرژی بیش از آنکه به سودآوری برای کشور و توسعه اقتصادی و تجاری بینجامد، زیاندهی پنهان در این حوزه را در پی دارد زیرا سودی که از آن برای صادرکننده حاصل می‌شود، حاصل از ایجاد ارزش افزوده در این فرآیند نیست. اما آیا واقعا این یارانه‌ها برای اقتصاد کشور مضر هستند؟

سال‌های زیادی است کشور ما به صادرات کالاهای غیرنفتی به بازار کشورهای مختلف می‌پردازد اما آمار و بررسی‌ها نشان می‌دهد هیچ‌وقت در این زمینه به شکل مطلوب عمل نکرده‌ایم و این تجارت فقط نوعی خودفریبی در حوزه صادرات است. این نوع صادرات کمتر براساس ایجاد ارزش افزوده و رقابت‌پذیر بودن کالا در بازار کشورهای دیگر بوده است.

در واقع بیشتر سود آنچه امروز به کشورهای دیگر صادر می‌کنیم از طریق یارانه‌ای که به تولیدکننده اختصاص یافته تامین می‌شود و نه ارزش افزوده ایجاد شده در آن؛ بنابراین نمی‌توان در این زمینه به چنین صادراتی افتخار کرد.

رقابت‌پذیری بسیاری از کالاهای ما در بازارهای دیگر نیز به دلیل کاهش قیمت کالا برمبنای یارانه تعلق گرفته به آن است و همه می‌دانند که بهای تمام‌شده واقعی این کالاها، به دلیل روزآمد نبودن تکنولوژی تولید بسیار بالاتر از نمونه‌های خارجی آن است.

در حقیقت با این روند، فقط یارانه پنهان بخش تولید را صادر می‌کنیم در حالی که صادرات زمانی می‌تواند سودآور تلقی شود که براساس چارچوب‌های منطقی صادرات و با توجه به قیمت واقعی تولید انجام شود وگرنه فروش کالایی که بهای تمام‌شده واقعی آن ۲۰ هزار تومان است، به قیمت ۱۰ هزار تومان در بازاری که متوسط قیمت آن کالا ۱۵ هزار تومان است، نیاز به هنر خاصی ندارد و چندان نیز خوشحال‌کننده نخواهد بود.

پس سود حاصل از چنین صادراتی برای اقتصاد کشور ظاهری است و در حقیقت با این نوع صادرات در حقیقت در مقیاس ملی در حال زیاندهی هستیم و این زیاندهی به حدی است که اگر برای مثال، درباره حامل‌های انرژی، گاز را در نظر بگیریم می‌بینیم قیمت صادراتی این کالا بسیار بالاتر از بهای آن در اختصاص یافتن به بخش تولید است اما این موضوع در قیمت نهایی کالا لحاظ نمی‌شود.

البته دور شدن از چنین زیاندهی‌هایی در تجارت ناممکن هم نیست. اگر بخواهیم به یک تجارت واقعی و صادرات حقیقی در کشور دست پیدا کنیم، باید وضعیت موجود در حوزه تولید را به روال عادی و منطقی خود برگردانیم؛ البته منظور از این بازگشت به روال منطقی این نیست که باید قیمت‌ها را افزایش دهیم، بلکه باید نظام بهره‌وری را بر تولیدات و نظام تولید و تجارت کشور حاکم کنیم و سودآوری را بر دوش یارانه‌های پنهان تولید نیندازیم. برای ایجاد این تعادل، باید با بهبود شرایط در این بخش، بهره‌وری حاصل کنیم و هزینه تولید را کاهش دهیم. در ادامه نیز با بهبود فضای کسب‌وکار هزینه‌های تولید را به حداقل برسانیم. باید با توجه به شرایط کشور، میزان بهره‌وری تولید را افزایش دهیم و در مرحله بعد، برای حضور در بازار رقابت، از امکانات ایجاد شده توسط این بهره‌وری استفاده کنیم.

پس به عبارت دیگر، برای دستیابی به سود واقعی، بیش از همه نیازمند تغییر نگرش و بهبود فضای تولید در کشور هستیم و به جای بگیروببندهای اقتصادی باید از مسیر درست وارد این موضوع شویم.

تجارت خارجی و چالش‌های حاد انرژی

«بهره‌وری» ابزار مناسب می‌خواهد

پیمان صفردوست
editor@smtnews.ir

انرژی و صرفه‌جویی در مصرف آن از مسائلی است که طی سال‌های اخیر مورد توجه نهادهای بین‌المللی قرار گرفته است. این موضوع هم از بعد کاهش هزینه‌ها و هم از بعد زیست‌محیطی طرفداران بی‌شماری دارد. اقدامات و وضع استانداردهای جهانی نیز صاحبان صنعت و تجارت در دنیا را بر آن داشته تا با تغییر رویکرد، صرفه‌جویی بیشتری در منابع انرژی انجام دهند و حتی تولید و تجارت را به جای سوخت‌های فسیلی و آلاینده برمبنای انرژی‌های تجدیدپذیر و پاک سازماندهی کنند. در عین حال استفاده از فناوری‌های نوین در خطوط تولید و لجستیک، بهره‌وری در مصرف سوخت را به حداکثر رسانده و محیط‌زیست را نیز با مخاطرات کمتری روبه‌رو کرده است.

اما در ایران این موضوع تا چه حد مورد توجه است؟ صاحبان صنایع و متولیان تولید و تجارت چقدر صرفه‌جویی در مصرف انرژی و استفاده بهینه از این منابع را در دستور کار خود قرار داده‌اند؟ آیا زیرساخت‌های لازم برای چنین رویکردی در حوزه تولید و تجارت کشور وجود داشته است؟ صمت به بهانه روز جهانی صرفه‌جویی در مصرف انرژی، این موضوعات را با کارشناسان حوزه تولید و تجارت مطرح کرده که در ادامه، دیدگاه آنها را می‌خوانید:

عکس: صمت

وقتی درباره آزادسازی قیمت صحبت می‌کنیم باید آزادی انتخاب را نیز در موارد دیگر برای مثال، خرید خودرو برای مصرف‌کننده قائل باشیم تا خودروی کم‌مصرف با برند دلخواه را انتخاب کند

جایگاه نامطلوب انرژی در معادلات تجاری

نایب‌رئیس کنفدراسیون صادرات ایران درباره نقش صرفه‌جویی مصرف انرژی در تولید و تجارت در گفت‌وگو با صمت عنوان کرد: وقتی صادرات صحبت می‌شود، منظور فرآیندی اقتصادی است که برمبنای سودآوری باشد؛ سودآوری واقعی در این زمینه زمانی اتفاق خواهد افتاد که هزینه‌های تولید به حداقل برسد و در ضمن تولیدکننده کالایی قابل رقابت با نمونه‌های خارجی را وارد بازارها کند که به فروش برسد.

قدیر قیافه با اشاره به هزینه‌های انرژی در حوزه تولید افزود: حال اگر در مسیر ایجاد این ارزش افزوده، به حامل‌های انرژی یا موارد دیگر یارانه نیز تعلق بگیرد، مشکلی به وجود نمی‌آید اما باید سود حاصل از صادرات این کالاها، پس از کسر مابه‌التفاوت قیمت این یارانه‌ها محاسبه شود. اینکه مواد خام را همراه با یارانه‌های پنهان مربوط به انرژی در تولید یا لجستیک، بدون ایجاد ارزش افزوده صادر و سود مجموع آن را به‌عنوان سود حاصل از صادرات قلمداد کنیم چندان درست نیست.

وی تاکید کرد: اگر قرار باشد رقابت‌پذیر کردن کالاهای تولید داخل را برمبنای منابع انرژی ارزان‌قیمت شکل دهیم، نه‌تنها به سود واقعی این تجارت نمی‌رسیم، بلکه حتی به دلیل قیمت پایین حامل‌های انرژی تلاشی نیز در راستای بهینه‌سازی تجهیزات تولید و حمل‌ونقل کالا نمی‌کنیم و در نتیجه با کاهش بهره‌وری، هم به اقتصاد کشور ضربه می‌زنیم و هم محیط‌زیست را در معرض خطرات بیشتری قرار می‌دهیم.

این کارشناس تجارت در ادامه خاطرنشان کرد: پرداختن به تولید و تجارت بدون در نظر گرفتن ارزش افزوده، نادیده گرفتن اصول اولیه در این حوزه است زیرا به غیر از اینکه سود واقعی برای کشور دربر نخواهد داشت، به نوعی هدر دادن منابع انرژی کشور نیز تلقی می‌شود.

وی درباره حیات این نوع تجارت در کشور نیز عنوان کرد: در واقع حیات برخی از صنایع موجود در کشور از نظر اقتصادی به نفع کشور نیست و ما به جای پرداختن به این تولیدات، می‌توانیم تمرکز خود را روی حوزه‌هایی بگذاریم که می‌تواند با بهره‌گیری از منابع انرژی، برای کشور ایجاد سود کند.

قیافه در عین حال در زمینه تاثیر افزایش قیمت انرژی بر میزان صرفه‌جویی در آن تصریح کرد: اگر تغییر قیمت حامل‌های انرژی باعث افزایش قیمت تمام‌شده تولیدات شود، بی‌شک می‌تواند در تجارت کشور نیز تاثیر منفی بگذارد.

نایب‌رئیس کنفدراسیون صادرات ایران خاطرنشان کرد: این موضوع توان ما را در بازارهای خارجی دچار ضعف می‌کند زیرا افزایش قیمت‌ها رقابت‌پذیری کالاهای ایرانی را در بازارهای خارجی کاهش می‌دهد؛ شرایطی که همین امروز نیز چندان مطلوب نیست و مانور بازرگانان ایرانی را در بازارهای هدف دشوار کرده است.

وی در ادامه بیان کرد: چنین تغییراتی در حوزه تجارت یا باعث کاهش بیش از حد سود تجارت می‌شود یا به توقف کامل صادرات می‌انجامد. شرکت‌های ایرانی که با طرف‌های خارجی قرارداد بلندمدت امضا کرده‌اند نمی‌توانند تغییری در قیمت‌های خود ایجاد کنند و این موضوع باعث کاهش صرفه اقتصادی برای تولیدکننده یا صادرکننده خواهد شد. توقف در تجارت نیز خلف وعده در صادرات است و باعث می‌شود کالای ایرانی در بازارهای مورد نظر بدنام شود.

قیافه ادامه داد: ما امروز در حوزه حامل‌های انرژی استراتژی مشخص و واحدی نداریم در حالی که طی سال‌های اخیر کشورهای دیگر به سمت تولید سبز حرکت کرده‌اند، ما از آن غافل بوده‌ایم و به همین دلیل نتوانسته‌ایم آن‌طور که باید و شاید به توسعه پایدار برسیم.

قیافه در پایان گفت: اگر بخواهیم از خواب سود ایجاد شده در یارانه پنهان تولید و مصرف بی‌رویه انرژی در عرصه تولید بیدار شویم، کاستی‌های بهره‌وری تولید را از محل مصرف بیشتر حامل‌های انرژی تامین نکنیم و در عین حال در بازار رقابت تجاری باقی بمانیم، باید بهینه‌سازی مصرف انرژی، ایجاد ارزش افزوده و اشتغالزایی در حوزه تولید را در مسیر تولید و تجارت مدنظر قرار دهیم؛ در غیر این صورت صادرات ما صادراتی متکی به نفت، خام‌فروشی و یارانه‌ها خواهد بود که فقط منابع طبیعی کشور را به حراج می‌گذارد، مصرف انرژی را افزایش می‌دهد و سود واقعی آن نصیب طرف‌های تجاری ما می‌شود.

بسیاری از کشورها به سمت تولید سبز حرکت کرده‌اند و ما از آن غافل بوده‌ایم؛ به همین دلیل نتوانسته‌ایم به توسعه پایدار برسیم

صرفه‌جویی، آزادسازی و حق انتخاب

علی مروی، کارشناس اقتصاد در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: با توجه به گزارش‌های رسمی براساس نظریه مزیت رقابتی و مزیت نسبی در حوزه انرژی دارای مزیت هستیم و آمارهای مربوط به ذخیره نفت و گاز جهان و انرژی‌های نو نیز موید همین نکته هستند. این موضوع می‌تواند هم برای استفاده از تولید و رقابت‌پذیر کردن کالاهای تجاری کشور مورد استفاده قرار گیرد و هم در حوزه صادرات انرژی ما را تبدیل به یکی از قدرت‌های منطقه کند. اما ما آنقدر بد از این مزایا استفاده کرده‌ایم که این مزیت رقابتی و نسبی را هدر داده‌ایم.

مروی در این زمینه خاطرنشان کرد: در طول سال‌های گذشته به اندازه‌ای سهل‌انگاری کرده‌ایم که نه‌تنها امروز نتوانسته‌ایم حضور موثری در تجارت انرژی دنیا داشته باشیم، که حتی این روند ممکن است در چند سال آینده ما را تبدیل به یکی از واردکنندگان انرژی کند. اما پرسش اصلی این است که چه عواملی ما را در تامین انرژی مورد نیاز کشور ناکام گذاشته است؟

این کارشناس حوزه اقتصاد درباره مهم‌ترین عوامل موثر بر این ناکامی تاکید کرد: نخستین مشکل کشور در حوزه انرژی مربوط به راندمان پایین مصرف‌کنندگان انرژی است. در حقیقت آمار در بهره‌وری این شاخص اصلا مطلوب نیست و به حدی با مشکل مواجه هستیم که هرآنچه انرژی استخراج و تولید می‌کنیم را مصرف می‌کنیم و حتی در مقاطعی در این بخش هم دچار کمبود می‌شویم، چه برسد به اینکه بخواهیم در مباحثی مانند تجارت انرژی وارد شویم؛ البته در این بخش انگشت اتهام بیشتر به سمت حوزه تولید انرژی و راندمان پایین نیروگاه‌هایی است که باید نفت و گاز را به انرژی برق تبدیل کنند.

مروی با اشاره به عوامل دیگر موثر تصریح کرد: بحث مشکل‌ساز دیگر در بخش انرژی، هدررفت منابع است که مواردی مثل هدررفت برق در شبکه توزیع، سوختن و هدر رفتن بنزین و گاز در خودروها و اسراف و اتلاف منابع در مصرف شهری و خانگی است که این موضوع نیز از دو دیدگاه مصرف غلط توسط مصرف‌کننده و همچنین ابزارهای مصرفی با راندمان پایین مطرح می‌شود. در هر حال به دلیل اینکه منابع سوخت در کشور همواره در دسترس مصرف‌کنندگان بوده، هیچ‌گاه درباره این موضوع به‌درستی فکر نکرده‌ایم و برای بهینه‌سازی مصرف نیز برنامه‌ریزی خاصی نداشته‌ایم.

این کارشناس مسائل اقتصادی توضیح داد: علاوه‌بر آنچه درباره هدررفت انرژی در تولید مسیر تولید تا مصرف گفته شد، موضوعاتی مانند قیمت‌گذاری‌ها نیز در این زمینه باید مورد توجه قرار گیرند زیرا قیمت‌گذاری دستوری حامل‌های انرژی به‌طور اعم از بنزین و نفت تا برق و گاز از مواردی است که همواره در دستور کار سیاست‌گذاران و تصمیم‌گیران حوزه انرژی بوده و آن را راه چاره مشکلات موجود در این بخش دانسته‌اند.

مروی با اشاره به تصمیمات اتخاذشده در این حوزه بیان کرد: در همه این سال‌ها، دولت‌ها به جای اینکه به سوی قیمت‌گذاری منطقی و رهاسازی و تنظیم قیمت براساس عرضه و تقاضا پیش بروند، همواره تلاش کرده‌اند با مداخلات غیرمنطقی و البته مقطعی، بازار را در حال تعادل نگه دارند. در حالی که نتیجه کار همواره در این موارد به هم خوردن معادلات و بدتر شدن اوضاع بوده است.

وی در عین حال درباره آزادسازی قیمت‌ها در حوزه انرژی یادآور شد: وقتی از آزادسازی قیمت در حوزه انرژی صحبت می‌کنیم، باید به همه اجزای بازار توجه کنیم. باید آزادی انتخاب را در موارد دیگر مانند خرید خودرو نیز برای مصرف‌کنندگان قائل باشیم تا خودروی کم‌مصرف با برند دلخواه را انتخاب کند. در غیر این صورت توجه نیم‌بند به این موضوع و آزاد کردن قیمت حامل‌های انرژی و مجبور کردن مصرف‌کننده به استفاده از وسایل پرمصرف منطقی نیست و نتایج نامطلوبی را نیز برای اقتصاد کشور به همراه خواهد داشت.

مروی درباره نوع نگاه اقتصاد کشور در حوزه تولید نیز گفت: نگاه به حوزه انرژی علاوه‌بر تمام مواردی که به آن اشاره شد، باید همراستا با تلاش‌های جهانی باشد و در کنار بهره‌گیری بهینه از انرژی، ظرفیت‌های موجود در استفاده از انرژی‌های نو، تجدیدپذیر و پاک را نیز مد نظر قرار دهیم؛ این موضوعی است که در اقتصاد کشور تا امروز از آن غافل بوده‌ایم.

سخن پایانی

صرفه‌جویی در مصرف انرژی و واقعی شدن قیمت‌ها در این بخش، حرکت به سوی انرژی‌های پاک و تجدیدپذیر و تاثیری که تولید و تجارت می‌تواند بر این حوزه داشته باشد، اگرچه ظاهرا ساده بوده و شعاری «دهان‌پرکن» تلقی می‌شود ولی راه دور و درازی تا عملی شدن دارد.

نخستین مسئله این است که تولید و تجارت کشور سال‌هاست با این نحو از یارانه‌ای که به انرژی و حامل‌های انرژی اختصاص می‌یابد، انس گرفته و افزایش این بها با هدف استفاده بهینه متولیان تولید و تجارت، آن هم به صورت ناگهانی، تمام معادلات و حاشیه سود را بر هم می‌زند و شاید حتی بسیاری از تولیدکنندگان با سرمایه در گردش محدود را زمین‌گیر کند.

جدا از این موضوع آیا تصمیم‌گیران در این حوزه در نظر داشته‌اند که مصرف بهینه انرژی در تولید و تجارت تا چه حد می‌تواند در گرو استفاده از تکنولوژی‌های روزآمد جهانی باشد! ما امروز درباره تولید و تجارت در کشوری صحبت می‌کنیم که ناوگان حمل‌ونقل جاده‌ای آن همچنان از کشنده‌هایی با عمر چند ده ساله استفاده می‌شود که با هیچ‌یک از استانداردهای اروپایی در این حوزه مطابقت ندارد. این وضع در بخش تولید هم همواره به همین صورت بوده و تحریم‌ها و مشکلات ارزی این مشکلات را بیش از گذشته نیز کرده است.

پرداختن به این موضوعات هرگز یک اتفاق ناگهانی و بدون عقبه نخواهد بود و به‌طور حتم باید آن را به صورت یک فرآیند دنباله‌دار دید؛ یعنی اگر قیمت حامل‌های انرژی افزایش می‌یابد تا صرفه‌جویی در دستور کار اهالی تولید و تجارت قرار گیرد، باید به توانایی‌های این فعالان اقتصاد در انطباق با این شرایط و پیامدهای آن در بخش تولید و در بازار مصرف توجه شود.

در هر حال هدف‌گذاری برای بهینه‌سازی مصرف انرژی در حوزه تولید و تجارت با تمام کلی‌گویی‌های آشکار آن، حائز نکته‌های باریک‌تر از مویی است که بی‌توجهی به هر یک از آنها می‌تواند اقتصاد و تجارت کشور را در این شرایط سخت دچار چالش کند.

حاشیه‌های نرخ و سهمیه بنزین ادامه دارد

ردپای طرح «وان» در بنزین ۱۴۰۱

در روزهای گذشته، اعلام سهمیه ۱۵ لیتری بنزین برای اختصاص بنزین به افراد به جای خودروها از سوی وزیر نفت با واکنش‌های گوناگونی روبه‌رو شد. اختلاف این مقدار با سهمیه اعلامی از سوی سخنگوی دولت، بحث‌های زیادی را میان مردم و کارشناسان حوزه اقتصاد به‌وجود آورده است. به‌گفته مسئولان در این طرح قرار است میزان کل بنزینی که دولت به صورت سهمیه به افراد می‌دهد بین همه مردم پخش شود؛ بنابراین میزان کل بنزین سهمیه‌ای که تا پیش از این در کارت‌های سوخت تزریق می‌شد، اهمیت بالایی دارد. علاوه بر سهمیه درنظر گرفته شده برای مصرف بنزین، نرخ این انرژی برای سال آینده نیز حواشی بسیاری به همراه داشت.

براساس آمارها، کل بنزین سهمیه‌ای توزیع‌شده در کشور، روزانه ۵۵ میلیون لیتر بوده که از این میزان ۸ تا ۱۰ میلیون لیتر آن مربوط به خودروهای عمومی از جمله تاکسی‌هاست. برای صحت‌سنجی این رقم کافی است سهمیه روزانه خودروهای شخصی، موتورسیکلت‌ها و خودروهای عمومی محاسبه و جمع زده شود. طبق آخرین آمارها، ۱۷ میلیون خودرو شخصی در کشور وجود داشته که با احتساب میانگین یک تا ۱.۵ میلیون تقاضای مازاد سالانه و سهمیه ۶۰ لیتری این خودروها، می‌توان گفت سهمیه بنزین خودروهای شخصی ۳۶ میلیون لیتر است. همچنین حدود ۶.۵ میلیون موتورسیکلت در کشور داریم که با احتساب سهمیه ۲۵ لیتری، سهمیه آنها به روزانه ۶ میلیون لیتر می‌رسد. با توجه به این آمار، احتمال اختصاص سهمیه ۱۵ لیتری بنزین به هر کارت ملی، متحمل‌تر به نظر می‌رسد.

عکس: صمت

طبق آخرین آمارها، ۱۷ میلیون خودرو شخصی در کشور وجود دارد که با احتساب میانگین یک تا ۱.۵ میلیون تقاضای مازاد سالانه و سهمیه ۶۰ لیتری بنزین این خودروها می‌توان گفت سهمیه بنزین خودروهای شخصی ۳۶ میلیون لیتر است

گروه انرژی
editor@smtnews.ir

دولت قصد افزایش نرخ سوخت را ندارد

وزیر نفت تاکید دارد دولت سیزدهم به‌هیچ‌وجه بنای افزایش نرخ بنزین را ندارد، بلکه تنها سهمیه‌بندی بنزین را عادلانه خواهد کرد.

جواد اوجی در حاشیه نمایشگاه جهاد دانشگاهی در جمع خبرنگاران گفت: با توجه به سوابق کاری که در صنعت نفت دارم، کاملا با توانمندی‌های دانش‌بنیان این حوزه آشنا هستم.

اوجی تصریح کرد: چندین عقد قرارداد داشته‌ایم که از همه مهم‌تر، واحد نمک‌زدایی یا فرآورش نفت خام که در میدان نفتی آزادگان استفاده می‌شود، بود. این واحد فرآوری، روزانه بیش از ۵۰ هزار بشکه نفت خام را فرآورش می‌کند. موضوع دیگر بازسازی ناوگان شرکت ملی حفاری بود.

وی ادامه داد: دکل‌های حفاری نیاز به بازسازی و نوسازی دارند که این مهم نیز رقم می‌خورد و در ۵ سال بیش از ۱۰۰ تا ۱۵۰ میلیون دلار بار مالی این طرح است.

وزیر نفت افزود: بحث فرآورش پساب صنعتی جزو قراردادهای دیگر بود. به‌زودی فراخوان خواهیم داد تا نیازهای دانش‌بنیان این صنعت در بالادست و پایین‌دست معرفی شوند. بیش از ۵۵۰۰ حلقه چاه در صنعت نفت وجود دارد که حدود ۷۰۰ چاه از آنها کم‌بازده شده و با تنظیم قرارداد، علاوه بر افزایش بازدهی این چاه‌ها، سرمایه‌گذاری برای صنعت نفت انجام می‌شود.

اوجی اظهارکرد: هر حلقه چاه برای احداث ۱۰ تا ۱۲ هزار دلار هزینه نیاز دارد اما اگر افزایش بازدهی داشته باشیم، بسیار کمتر از این میزان هزینه‌بر است.

وزیر نفت در بخش دیگری از سخنان خود گفت: در تولید گاز و سوخت زمستانی در حوزه‌های گوناگون صنایع بالادست، بیشترین میزان برداشت در پایان آذرماه رقم خورد. امروز رکورد جدیدی از گاز با افزون بر ۷۰۵ میلیون مترمکعب در پارس جنوبی تولید شد.

وی ادامه داد: تامین سوخت مایع نیروگاه‌ها نسبت به پاییز سال گذشته کاهش داشته و از ۳۳ به ۲۶ درصد رسیده که نشان‌دهنده صرفه‌جویی این فرآورده در داخل و کاهش آلودگی هواست.

اوجی تصریح کرد: در ابتدای امسال، دغدغه میعانات گازی را داشتیم که در کشتی‌ها شناور هستند و با تلاش، مصرف مایعات در داخل، کاهش و صادرات افزایش پیدا کرد که با چنین تدبیری، این مشکل رفع شد.

وزیر نفت اظهارکرد: همان‌طور که در بحث تأمین منابع ارزی آقای صالح‌آبادی چند روز پیش گزارشی ارائه داد، صادرات نفت خام، گاز، فرآورده‌های نفتی و پتروشیمی رشد قابل‌قبول و بیش از چند برابر گذشته داشته و وصول مطالبات هم بسیار خوب بوده است.

وی گفت: دولت سیزدهم به‌هیچ‌وجه بنای افزایش نرخ بنزین را ندارد، بلکه قرار است تیم اقتصادی دولت سهمیه‌ای که به ۲۷ میلیون صاحب خودرو می‌دهد را به صورت عادلانه توزیع کند و نرخ بنزین همان ۱۵۰۰ و ۳۰۰۰ تومان است. در واقع طرح دولت کمک به کسانی است که فاقد خودرو هستند.

اوجی ادامه داد: در بحث بهینه‌سازی مصرف گاز از ابزارهای نرخ و غیرنرخ استفاده شده و در این روزها که به‌گفته هواشناسی، سردترین روزهای سال بود، در هیچ جا از جهت تامین گاز مشکلی نداشتیم.

وزیر نفت در پایان با بیان اینکه سوخت مایع در حال‌حاضر یک میلیارد مترمکعب بیشتر از سال گذشته است و مشکلی از این جهت وجود ندارد، افزود: قرارداد سوآپ گاز نیز در یکی دو هفته آینده اجرایی می‌شود.

اوجی ادامه داد: کسانی که یک سال اقامت در ایران داشته باشند می‌توانند از این یارانه برخوردار شوند. به این ترتیب در ابتدا ماهانه ۱۵ لیتر بنزین ۱۵۰۰ تومانی به همه تعلق می‌گیرد و دریافت‌کنندگان می‌توانند آن را استفاده یا به صورت اعتباری از بخش ریالی آن استفاده کنند.

سهمیه خودروهای عمومی تغییر نخواهد کرد

معاون وزیر نفت با اشاره به اینکه طرح آزمایشی بنزین در ۳ جایگاه جزیره کیش اجرا می‌شود، گفت: تخصیص سهمیه ۶۰ لیتری به خانواده‌های کم‌جمعیت بررسی می‌شود.

به گزارش شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران، جلیل سالاری بیان کرد: ذخیره بنزینی که در کارت‌های سوخت وجود دارد، حفظ خواهد شد و سهمیه خودروهای عمومی تغییر نخواهد کرد.

سالاری با بیان اینکه به ازای هر نفر ۱۵ لیتر واریز می‌شود، تصریح کرد: امکان خریدوفروش، جابه‌جایی و بازگردانی سهمیه بنزین وجود دارد. به‌گفته وی، تمهیداتی دیده‌شده تا در این طرح پایلوت بررسی شود خانواده‌هایی که تعداد نفرات‌شان کمتر از سقف ۶۰ لیتر است، همان سهمیه ۶۰ لیتر را دریافت کنند.

طرح وان در دستور کار مجلس

رئیس کمیسیون انرژی مجلس می‌گوید طرح وان هنوز در دستور کار مجلس است و ممکن است این طرح یا طرح‌های مشابه در بودجه ۱۴۰۱ گنجانده شوند و سهمیه بنزین تغییر کند.

فریدون عباسی‌دوانی، رئیس کمیسیون انرژی مجلس در همین‌باره به تجارت‌نیوز گفت: وضعیت حامل‌های انرژی در بودجه ۱۴۰۱ در دست بررسی است و احتمالا برخی از موارد موجود در این طرح‌ها در بودجه گنجانده شود. به گفته دوانی یکی از مواردی که ممکن است در بودجه ۱۴۰۱ درباره نرخ بنزین و تغییر سهمیه آن بررسی شود، طرح وان است اما ممکن است طرح‌های دیگری هم وجود داشته باشد. تاکید ما در مجلس بر این است که باید از حامل‌های انرژی درست مصرف کنیم. حامل‌های انرژی ثروت ملی هستند که باید ارزش‌افزوده برای جامعه داشته باشند و در عین حال هم، شرایط مردم را در نظر بگیریم.

این نماینده مجلس افزود: دولت می‌خواهد این اختیار را به افراد بدهد تا هر فردی خود انتخاب کند تمایل به مصرف بیشتر کدام حامل انرژی را دارد. البته، بعد از مصرف حد معینی از حامل‌های انرژی، مصرف‌کننده باید نرخ تمام‌شده تولید آن حامل انرژی را بپردازد؛ یعنی قیمت‌گذاری جدید می‌شود اما این مسئله هنوز نیاز به بررسی بیشتر دارد.

او درباره طرح وان یادآوری کرد: در طرح وان، بنا بود به هر فرد مقدار مشخصی انرژی اختصاص دهند تا بر حسب نیاز خود آن را مصرف کند. ممکن است فردی نیاز به برق بیشتر و دیگری احتیاج به گاز بیشتری داشته باشد.

بنا بر بودجه امسال که مجلس تصویب کرده، نرخ بنزین و حامل‌های انرژی در سال جاری باید بدون تغییر بماند. البته مقامات درباره بودجه سال جدید هم پیش‌بینی افزایش نرخ نداشتند و تنها پیشنهاد داده‌اند نرخ آب برخی از مشترکان پرمصرف ۱۵ درصد گران‌تر شود.

پیش از این هم، مجلس و دولت، با رد شایعه احتمال افزایش نرخ حامل‌های انرژی اعلام کرده بودند به‌دنبال تک‌نرخی کردن بنزین یا دیگر حامل‌های انرژی نیستند.

آبان ۹۸، اعضای کمیسیون انرژی اعلام کردند یارانه بنزین فقط به افرادی که خودرو شخصی دارند، تعلق می‌گیرد و بقیه مردم از آن بی‌نصیب هستند؛ بنابراین این طرح عادلانه نیست. پس از آن، در مجلس اتفاقات زیادی برای این طرح افتاد. برخی نمایندگان گفتند سهمیه انرژی هر کس باید روی کارت ملی آن فرد شارژ شود و برخی دیگر می‌گفتند طرح وان از پاییز سال ۱۴۰۰ اجرایی می‌شود!

> دولت می‌خواهد این اختیار را به افراد بدهد تا هر فردی خود انتخاب کند تمایل به مصرف بیشتر کدام حامل انرژی دارد

سخن پایانی

سهمیه‌ای که دولت برای طرح اختصاص بنزین به افراد به جای خودروها اعلام کرده باید با توجه به میزان کل بنزین سهمیه‌ای کشور و در نظر گرفتن تعداد خودروهای عمومی محاسبه شود. طبق گفته ویس کرمی، مدیرعامل شرکت ملی پخش بنزین اختصاصی به خودروهای عمومی نیز ۸ میلیون لیتر بوده که با محاسبه افزایش سالانه این مقدار و در نظر گرفتن مقدار احتیاطی همان میزان ۵۵ میلیون لیتر به‌دست می‌آید.

در حال‌حاضر طبق آخرین آماری که جلیل سالاری، مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی اعلام کرده، تولید بنزین کشور ۱۰۳ میلیون لیتر است. به علاوه اینکه به‌گفته معاون وزیر نفت، سهمیه خودروهای عمومی در این طرح تغییری نمی‌کند و میزان ۸ تا ۱۰ میلیون لیتری که مربوط به خودروهای عمومی است را باید از این مقدار کم کرد که ۴۵ میلیون لیتر به‌دست می‌آید. حاصل تقسیم ۴۵ میلیون لیتر بر جمعیت کل کشور (۸۵ میلیون نفر) نیم لیتر در روز است که معادل همان ۱۵ لیتر بنزین ماهانه می‌شود.

همچنین سعید مروج‌مداح، مدیر نظارت بر عملیات شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی در گفت‌وگو با مهر درباره آخرین آمار مصرف بنزین در کشور گفت: در بازه زمانی امسال نسبت به سال گذشته در پی مهار کرونا، بهبود ایمنی در کشور و تسهیل تردد خودروها، میزان مصرف بنزین ۱۵ درصد افزایش یافته و به عبارتی، متوسط مصرف روزانه کشور از ۷۵.۵ میلیون لیتر سال گذشته به ۸۶ میلیون لیتر در روز رسیده است.

بنابراین همان‌طور که در ابتدای گزارش گفته شد از مجموع ۱۰۳ میلیون لیتر بنزین، ۸۶ میلیون لیتر آن در حال مصرف شدن است که ۵۵ میلیون لیتر آن به صورت سهمیه‌ای و باقی آزاد است؛ بنابراین ۱۰ تا ۱۵ میلیون لیتر بنزین برای صادرات باقی می‌ماند؛ صادراتی که سال گذشته درآمد ۳ میلیارد دلاری را برای کشور به همراه داشت. طبیعتا افزایش سهمیه اختصاصی بنزین به افراد باعث کاهش درآمد ریالی و ارزی دولت می‌شود که با توجه به کسری شدید بودجه در شرایط فعلی به صلاح نیست.

نظرگاه

دولت عرضه‌کننده انحصاری بنزین می‌شود

احسان سلطانی
کارشناس اقتصاد

۸۷ میلیون لیتر مصرف بنزین روزانه کشور است، بنابراین در یک ماه، میانگین مصرف به ازای هر نفر ۳۲ لیتر خواهد بود. اگر دولت ۱۵ لیتر بنزین به ازای هر نفر سهمیه بنزین در نظر بگیرد، ۱۷ لیتر آن از آن دولت می‌شود و اگر ۲۰ لیتر بنزین به ازای هر نفر سهمیه بنزین در نظر گرفته شود، ۱۲ لیتر سهمیه بنزین از آن دولت می‌شود. با توجه به اینکه میانگین فروش آزاد و سهمیه‌ای ۲۱۰۰ تومان است اما با نرخ فوب خلیج‌فارس برای سهمیه ۱۵ لیتری، حدود ۸ میلیارد دلار و برای سهمیه ۲۰ لیتری، حدود ۶.۵ میلیارد دلار درآمد جدید عاید دولت می‌شود که با توجه به قیمت‌های فعلی، رقم قابل‌توجهی است. اما اگر این پدیده را از منظر مردم بررسی کنیم، خواهیم دید آسیبی که از این گرانی به زندگی مردم می‌رسد، بسیار بیشتر است. امروزه حدود ۲۳ تا ۲۴ میلیون خودرو از خودرو شخصی گرفته تا باری در کشور در حال تردد است. با توجه به بعد خانوار ۳.۳ نفر و فرض اینکه یک‌سوم از این صاحبان خودرو در ایران به‌طور میانگین ۲ خودرو دارند، ۶۰ درصد جمعیت مردم ایران به‌طور مستقیم از خودرو شخصی و ۴۰ درصد بقیه مردم نیز به‌طور غیرمستقیم از خودرو بنزینی استفاده می‌کنند، حتی به صورت تریلی. دست‌کم ۸۰ درصد جمعیت ایران برای جابه‌جایی به خودرویی با مصرف بنزین متکی هستند. در شرایطی که میانگین مصرف بنزین خودرو در ایران ۱۳۰ تا ۱۵۰ لیتر است، با فرض اینکه ۱۵ تا ۲۰ لیتر به هر نفر از سوی دولت سهمیه تعلق بگیرد، بین ۵۰ تا ۶۰ لیتر بنزین می‌شود؛ بنابراین مردم به‌طور میانگین حدود ۱۰۰ لیتر کم دارند که اگر این ۱۰۰ لیتر را به نرخ فوب خلیج‌فارس بخرند، حدود ۲ میلیون تومان می‌شود. به علاوه اینکه به‌خوبی می‌دانیم بخش مهمی از کشور دارای زیرساخت حمل‌ونقل عمومی نیست. حتی در تهران که زیرساخت حمل‌ونقل ریلی، مترو و... وجود دارد، ظرفیت زیرساخت فعلی تکمیل است و بیش از این فضا ندارد. اگر به متروها نگاهی بیندازید، می‌بینید در زمان پیک جابه‌جایی در سطح شهر اصلا جا نیست. حتی برخی از خطوط بی‌آرتی در زمان عادی هم ظرفیت ندارند. از آنجا که ظرفیت جدید زیرساخت نداریم و درآمد مردم نیز به دلار نیست که از آنها به دلار بنزین بگیریم، دچار مشکل خواهیم شد؛ بنابراین اگر یک کارگر در شهرستان را در نظر بگیریم که هر روز باید به محل کار خود برود که سرویس هم ندارد، از حقوق ۶ تا ۷ میلیون تومانی او، ۲ میلیون تومان برای بنزین می‌رود؛ یعنی دست‌کم یک‌سوم حقوق خود را باید صرف رفت‌وآمد کند. الان با پیراهن عثمانی به‌نام «عدالت‌خواهی» مواجه هستیم. در شرایطی که ۲ میلیون تومان به هزینه سوخت مردم در ماه اضافه می‌شود، کسی که خودرو ۵۰ میلیون تومانی دارد، باید ۵۰ درصد نسبت به نرخ خودرو پول بنزین پرداخت کند اما کسی که خودرو ۲میلیاردی دارد، فقط ۲ درصد نرخ خودرو خودش، پول بنزین می‌پردازد؛ بنابراین فشاری به دهک‌های بالای درآمدی وارد نمی‌شود اما فقرا و دهک‌های پایین بسیار تحت‌فشار قرار خواهند گرفت و حمل‌ونقل‌شان عملا مختل خواهد شد. در حال‌حاضر، کارگران و طبقه متوسط برای مسافرت به خودرو شخصی متکی هستند، چون هزینه حمل‌ونقل عمومی بالاست و زیرساخت مناسب هم ندارد. این مردم در سال به شهرهای نزدیک برای مسافرت می‌روند. حال در شرایط گرانی بنزین اصلا نمی‌توانند مسافرت بروند؛ بنابراین زندگی مردم مختل می‌شود. در چنین شرایطی، چرا از ثروتمندان مالیات ثروت و املاک گرفته نمی‌شود؟ مالیات املاک مطرح می‌شود و همیشه هم نمی‌گیرند. چرا بنگاه‌های رانتی را از مالیات معاف می‌شوند یا مالیات آنها را کاهش می‌دهند؟ چون دولت از اینها مالیاتی دریافت نمی‌کند و از طریق مالیات تورمی کسری خود را از جیب مردم برداشت می‌کند.

مسئله دیگر این است که اغلب جابه‌جایی‌های شهری با خودرو بنزینی انجام می‌شود. مثلا توزیع گوشت در کشور. این مسئله بر نرخ این اقلام نیز تاثیر خواهد داشت. سوال ما از دولت این است؛ حالا که به فکر گران کردن حامل‌های انرژی هستید، چرا نرخ گازوئیل و حمل‌ونقل ریلی را بالا نمی‌برید که مصرف بنگاه‌های اقتصادی، معدنی و فولادی است. در واقع در این شرایط، دولت عرضه‌کننده اصلی و انحصاری بنزین خواهد شد.

منبع: اقتصاد۲۴

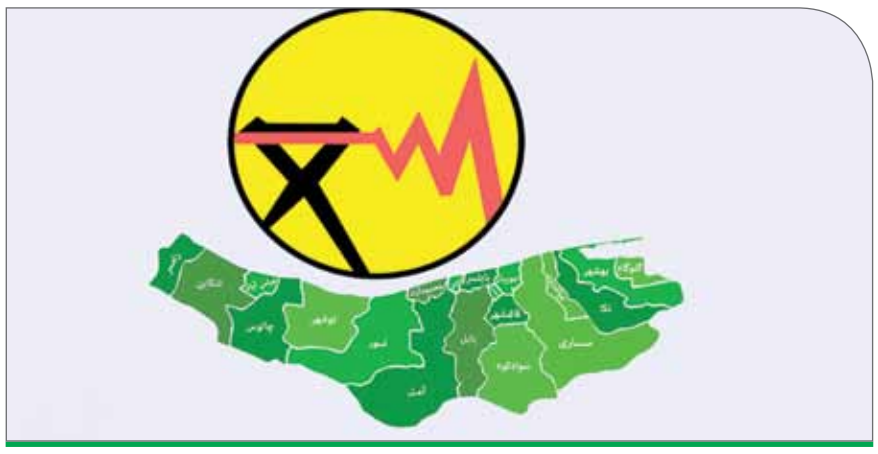

سرما احتمال قطع گاز و برق مازندران را بالا برد

سریال تکراری ۱۰ ساله

سردی هوا و افت فشار گاز و کاهش تولید برق در زمستان ۱۳۹۹، باعث خاموشی برق و قطع گاز در بسیاری از نقاط مازندران شد. به گفته رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت و دبیر ستاد تنظیم بازار استان، در ۴۵ روز از فصل زمستان سال گذشته، گاز و برق ۱۵۰ واحد صنعتی بزرگ استان به دلیل سردی هوا قطع بود و این مشکل تعطیلی تعدادی از نانوایی‌های استان را هم در پی داشت.

بررسی اخبار رسانه‌ها نشان می‌دهد پیگیری برای متقاعد کردن یا واداشتن مالکان نانوایی در تجهیز این واحدها به سامانه سوخت جایگزین در مازندران هر سال ادامه دارد و آخرین‌بار شهریور امسال در دومین جلسه شورای پدافند غیرعامل استان مصوبه‌ای با عنوان «ضرورت دوگانه‌سوز شدن واحدهای خبازی» با نظارت کارگروه سازمان صنعت، معدن و تجارت و با محوریت اداره کل غله و خدمات بازرگانی تشکیل و تاکید شده بود این کار باید پیش از فرارسیدن زمستان به سرانجام برسد.

بی‌رغبتی نسبت به مصوبه شورای پدافند عامل استان در حالی است که شرکت گاز مازندران از مدت‌ها پیش نسبت به احتمال افت فشار گاز هشدار داده و تاکید کرده بخش خانگی با مصرف بهینه و صرفه‌جویی و سایر بخش‌های مصرف‌کننده از جمله صنایع و نانوایی‌ها با سوخت جایگزین باید برای جلوگیری از قطعی گاز همکاری کنند. به گزارش ایرنا، سرپرست شرکت گاز مازندران نسبت به احتمال کاهش افت فشار گاز و حتی قطعی آن در برخی مناطق استان در فصل زمستان و در صورت کاهش دما هشدار داد و از شهروندان خواست با توجه به سرمای هوا، در مصرف گاز طبیعی صرفه‌جویی کنند تا استان با کاهش افت فشار در فصل سرد سال روبه‌رو نشود. قاسم مایلی رستمی به کاهش محسوس دمای هوای استان در چند روز اخیر و احتمال تداوم آن در روزهای آینده اشاره کرد و گفت: لازم است تمامی مشترکان برای پایداری جریان گاز مشترکان خانگی، صرفه‌جویی در مصرف این نعمت خدادادی را مد نظر قرار دهند.

وی از نهادهای اجرایی هم درخواست کرد تا برای صرفه‌جویی در مصرف گاز و جلوگیری از افت فشار، با خاموش کردن وسایل گرمایشی یک ساعت قبل از پایان وقت اداری، کمک کار شهروندان باشند.

درحال‌حاضر ۶۲۵ هزار خانوار شهری استان برابر با ۹۹.۹ درصد و ۴۳۵ هزار خانوار روستایی معادل ۹۵درصد به شبکه گاز سراسری وصل هستند. میزان مصرف گاز استان به‌طور میانگین ۲۸ تا ۳۰ میلیون مترمکعب است اما سوابق نشان می‌دهد افزایش مصرف حتی در کف ۳۰ میلیون مترمکعب نیز همواره استان را با مشکل روبه‌رو می‌کرد اما امسال نخستین تجربه زمستانی پایداری بیشتر را نشان می‌دهد.

▣ تایید مشکلات نانوایی‌ها از سوی اتحادیه

رئیس اتحادیه خبازان ساری با تایید مشکلات نانوایی‌ها از کاهش سهمیه آرد و افزایش قیمت سبوس به‌عنوان مهم‌ترین مشکلات واحدهای خبازی مازندران از جمله شهرستان ساری و حومه یاد کرد و گفت: تا چند سال پیش روزانه ۱۱۰ هزار کیسه آرد بین نانوایی‌های ساری و حومه توزیع می‌شد اما اکنون این میزان به ۹۰ هزار کیسه کاهش یافته که نتیجه آن کاهش درآمد نانوایی‌ها بوده است.

حامد قنبری افزود: افزایش قیمت و کمبود سهمیه آرد باعث شده بسیاری از واحدهای خبازی برای تداوم فعالیت و خدمت‌رسانی به مردم و جلوگیری از ضرر و زیان، برای خرید آرد با قیمت آزاد اقدام کنند که در این صورت نیز به علت خرید آرد خارج از شبکه، توسط تعزیرات حکومتی جریمه می‌شوند.

رئیس اتحادیه خبازان ساری و حومه از مکاتبه و پیگیری لازم برای رفع این مشکل خبر داد و گفت: شرکت غله و خدمات بازرگانی مازندران قول داد از ماه آینده هر کیلوگرم سبوس را با همان قیمت ۱۴ هزار ریال در اختیار نانوایی‌ها قرار دهد.

قنبری با این وصف وضعیت دوگانه کردن نانوایی‌ها در مرکز مازندران را مطلوب ارزیابی کرد و گفت: در شهرستان ساری و حومه ۷۵۰ واحد نانوایی فعالیت دارد که هم‌اکنون بیش از ۹۰ درصدشان دوگانه‌سوز هستند و طی بازدیدهای میدانی که داشتیم مشخص شد زیرساخت‌های مورد نیاز برای دوگانه سوزی کردن واحدهای خبازی حتی در دورترین روستاها نیز فراهم شده است.

قنبری از افزایش ۲ برابری میزان تسهیلات پرداختی برای بهسازی و نوسازی واحدهای خبازی به‌عنوان یکی از مشوق‌های جدید یاد کرد و گفت: در گذشته به هر واحد خبازی ۴۰۰ میلیون ریال تسهیلات در این بخش پرداخت می‌شد که این رقم اکنون به ۸۰۰ میلیون ریال افزایش یافته و در صورت تداوم روند پرداخت تسهیلات، بدون شک تا پایان امسال روند دوگانه‌سوز شدن واحدهای خبازی ساری و حومه تکمیل خواهد شد.

رئیس اتحادیه خبازان‌سازی با بیان اینکه هر هفته فهرست متقاضیان واجد شرایط برای دریافت تسهیلات بهسازی واحدهای خبازی به شرکت غله و خدمات بازرگانی مازندران ارسال می‌شود، تصریح کرد: پرونده واحدهای خبازی واجد شرایط دریافت تسهیلات، پس از بررسی در شرکت غله به بانک‌های عامل ارسال می‌شود تا براساس نوبت برای پرداخت اقدام شود.

▣ ۱۰۰۰ میلیارد ریال اعتبار برای دوگانه‌سوز کردن

مدیرکل شرکت غله و خدمات بازرگانی مازندران هم با بیان اینکه نانوایی‌های استان برای فعالیت در فصل سرد سال باید به سوزاندن سوخت گازوئیل در صورت نیاز و زمان بحرانی مجهز شوند، گفت: از مجموع بیش از ۵ هزار واحد خبازی در مازندران، هم‌اکنون ۲ هزار و ۳۶۰ واحد دریافت‌کننده آرد یارانه‌ای نوع یک و ۵۶۲ واحد دریافت‌کننده آرد یارانه‌ای نوع ۲ مجهز به سوخت دوم از نوع گازوئیل و سیلندرهای گاز مایع هستند.

عباسعلی وفایی‌نژاد با هشدار اینکه سهمیه آرد خبازی‌هایی که به اجرای طرح دوگانه‌سوز شدن اقدام نکنند قطع می‌شود، از اختصاص ۱۰۰۰ میلیارد ریال اعتبار در قالب پرداخت تسهیلات برای دوگانه‌سوز کردن خبازی‌های استان خبر داد و افزود: با پیگیری صورت گرفته، سقف تسهیلات پرداختی برای بهسازی، نوسازی و دوگانه‌سوز شدن نانوایی‌های استان با نرخ سود ۱۵ درصد و بازپرداخت ۳ ساله از ۴۰۰ میلیون ریال به ۸۰۰ میلیون ریال افزایش یافته است.

وی با بیان اینکه نانوایان واجد شرایط برای برخورداری از این تسهیلات باید به اتحادیه‌های مربوطه مراجعه کنند و پس از تکمیل فرم، پرونده آنها برای دریافت تسهیلات به بانک سپه معرفی ارسال می‌شود، ادامه داد: تاکنون به ۳۷۳ متقاضی واجد شرایط ۱۸۸ میلیارد و ۳۸۰ میلیون ریال تسهیلات بهسازی، نوسازی و دوگانه‌سوز کردن واحدهای خبازی پرداخت شده است.

وفایی‌نژاد با بیان اینکه این تسهیلات با امضای تفاهمنامه بین شرکت مادرتخصصی بازرگانی دولتی ایران و بانک سپه در راستای حمایت مالی نانوایان برای بهسازی، نوسازی، دوگانه‌سوز کردن و همچنین تامین سرمایه در گردش به واحدهای پرداخت می‌شود، گفت که در راستای این تفاهمنامه، اتحادیه خبازان هر شهرستان باید با اطلاع‌رسانی به خبازی‌های زیر پوشش خود برای دریافت درخواست و بررسی و معرفی افراد واجد شرایط به بانک اقدام کنند و بانک سپه نیز باید از طریق سامانه پیامکی فروش آرد یارانه‌ای و تبلیغات محیطی، نسبت به اطلاع‌رسانی به خبازان اقدام کند.

دبیر کارگروه آرد و نان مازندران، با اشاره به هماهنگی‌های صورت گرفته به منظور تسهیلگری بانک‌های عامل در فرآیند پرداخت تسهیلات، افزود: تمام شعب بانک عامل موظف هستند با توجه به ضمانت اداره کل غله و خدمات بازرگانی استان، در کمترین زمان و اخذ تنها یک ضامن آن هم به صورت چرخشی، نسبت به پرداخت تسهیلات بهسازی واحدهای خبازی اقدام کنند.

▣ متقاضیان دریافت تسهیلات نوسازی

مدیرکل شرکت غله و خدمات بازرگانی مازندران سهمیه درنظر گرفته شده به منظور بهره‌مندی واحدهای خبازی مازندران برای دریافت تسهیلات نوسازی و بهسازی امسال را ۲ هزار و ۱۹۶ واحد اعلام کرد و گفت: تاکنون هزار و ۸۲۵ نفر به‌عنوان متقاضی دریافت این تسهیلات، فرم‌های مربوطه را پر کرده‌اند و با توجه به دو برابر شدن سقف تسهیلات پرداختی، ضرورت دارد نانوایان بخشی از این تسهیلات را در راستای سیاست‌های پدافند غیرعامل و به منظور آمادگی و حصول اطمینان در تداوم تولید نان در بروز احتمالی افت فشار گاز یا قطع شدن آن صرف دوگانه‌سوز کردن واحدهای خبازی کنند.

وی افزود: همکاری اتحادیه‌ها و تعاونی‌های خبازان نیز می‌تواند فرآیند دوگانه‌سوز کردن خبازی‌ها و فراهم شدن امکانات لازم برای آمادگی با بحران‌های احتمالی و تامین نان مورد نیاز مردم در آن شرایط حساس را شتاب بخشند و اتحادیه‌های خبازان نیز به هیچ عنوان مجاز نیستند صدور معرفی‌نامه تسهیلات را منوط به تسویه بدهی نانوایان به اتحادیه کنند.

سخن پایانی

طرح دوگانه‌سوز کردن نانوایی‌های مازندران با گذشت حدود یک دهه از زمان رسمی اجرا و وعده‌های مکرر همچنان نیمه‌تمام رها شده تا این روزها که بار دیگر کمبود و احتمال قطعی گاز و برق مطرح شده به قصه پرغصه دیگری تبدیل و باعث نگرانی همگانی شود. هدف از اجرای طرح طرح دوگانه‌سوز کردن نانوایی‌ها، پخت نان در زمان‌های بحرانی و در شرایط نامساعد جوی و کمبود یا قطعی برق و گاز بوده است. با توجه به اینکه در سال‌های گذشته باتوجه به سرد شدن تدریجی هوا و افت گاز و قطعی برق، برخی نانوایی‌های استان تعطیلی شده بودند، مسئولان به این نتیجه رسیدند که با اجرای مصوبات شورای پدافند غیرعامل و تامین سوخت جایگزین، تعطیلی نانوایی‌ها به دلیل تامین نشدن سوخت در فصل سرد سال را به صفر برسانند.

نوبت دوم

فراخوان تجدید مزایده عمومی یک مرحله ای ب ۲۰-۱۴۰۰
واگذاری زمین صنعتی در شهرک صنعتی شهید سردار سلیمانی(شهریار)

وزارت صنعت، معدن و تجارت
سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران
شرکت شهرک‌های صنعتی تهران

شرکت شهرکهای صنعتی تهران به استناد مصوبه هیأت مدیره این شرکت در نظر دارد تعداد ۲۰ قطعه زمین صنعتی در شهرک صنعتی شهید سردار سلیمانی (شهریار) را از طریق مزایده عمومی به دارندگان مجوز فعالیت صنعتی معتبر منضم به نامه واگذاری زمین یا جواز تاسیس معتبر داخل محدوده شعاع ۱۲۰ کیلومتری تهران صادره از سازمان صنعت، معدن و تجارت استان تهران با کاربری سلولزی کم‌آب بر یا صنایع چوب (به جز صنایع آب بر یا دارای تولید فاضلاب خاص نظیر کاغذ سازی با انواع روشها ، بازیافت کاغذ و ....)که با زون فعالیت و مساحت قطعه مورد درخواست (حداکثر ۲۰ درصد کم تر یا بیشتر از مساحت قطعه مورد درخواست فعالیت مندرج در جدول اسناد مزایده) مطابقت داشته باشد را به شرح ذیل و با جزئیات مندرج در اسناد مزایده با بهره گیری از سامانه تدارکات الکترونیکی دولت «ستاد» با شماره مزایده (۲۰۰۰۰۰۱۰۵۱۰۰۰۰۲۸)واگذار نماید . ضمناً رعایت موارد ذیل الزامی می باشد :

۱-برگزاری مزایده صرفاً از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت می باشد و کلیه مراحل فرآیند مزایده شامل پرداخت تضمین شرکت در مزایده (ودیعه) ، ارسال پیشنهاد قیمت ، بازگشایی پاکات، اعلام به برنده ، واریز وجه مزایده و مورد مزایده در بستر سامانه مذکور انجام می پذیرد .

۲-علاقمندان به شرکت در مزایده می بایست جهت ثبت نام و دریافت گواهی امضای الکترونیکی (توکن) با شماره های دفتر ثبت نام ۸۸۹۶۹۷۳۷ و مرکز تماس ۴۱۹۳۴ تماس حاصل نمایند . و یا به آدرس اینترنتی www.setadiran.ir مراجعه نمایند .

ردیف	نام شهرک	شماره قطعه	مساحت قطعه	قیمت کل پایه (ریال)	سپرده شرکت در مزایده (ریال)	نوع فعالیت
۱	شهید سردار سلیمانی(شهریار)	۳۷۴	۶۰۸۷,۱۴	۴۴,۱۳۸,۹۳۰,۰۰۰ ریال	۲,۲۰۶,۹۴۶,۵۰۰ ریال	سلولزی
۲	شهید سردار سلیمانی(شهریار)	۳۴۱	۶۷۲۰,۰۰	۴۷,۳۷۰,۴۰۰,۰۰۰ ریال	۲,۳۶۸,۵۲۰,۰۰۰ ریال	سلولزی
۳	شهید سردار سلیمانی(شهریار)	۳۱۳	۵۰۷۹,۶۳	۳۵,۰۴۸,۸۶۶,۸۷۵ ریال	۱,۷۵۲,۴۴۳,۳۴۴ ریال	سلولزی
۴	شهید سردار سلیمانی(شهریار)	۳۲۸	۳۲۸۲,۱۰	۲۳,۰۷۷,۴۱۱,۵۰۰ ریال	۱,۱۵۳,۸۷۰,۵۷۵ ریال	سلولزی
۵	شهید سردار سلیمانی(شهریار)	۳۱۴	۲۵۹۳,۴۴	۱۸,۲۱۱,۶۸۹,۳۷۵ ریال	۹۱۰,۵۸۴,۴۶۹ ریال	سلولزی
۶	شهید سردار سلیمانی(شهریار)	۳۴۸	۳۷۸۰,۰۰	۲۵,۳۱۹,۲۵۰,۰۰۰ ریال	۱,۲۶۵,۹۶۲,۵۰۰ ریال	سلولزی
۷	شهید سردار سلیمانی(شهریار)	۳۳۲	۱۹۶۰,۰۰	۱۳,۲۲۴,۷۵۰,۰۰۰ ریال	۶۶۱,۲۳۷,۵۰۰ ریال	سلولزی
۸	شهید سردار سلیمانی(شهریار)	۳۳۰	۱۹۶۰,۰۰	۱۳,۲۲۴,۷۵۰,۰۰۰ ریال	۶۶۱,۲۳۷,۵۰۰ ریال	سلولزی
۹	شهید سردار سلیمانی(شهریار)	۳۳۱	۱۹۶۰,۰۰	۱۳,۲۲۴,۷۵۰,۰۰۰ ریال	۶۶۱,۲۳۷,۵۰۰ ریال	سلولزی
۱۰	شهید سردار سلیمانی(شهریار)	۳۲۹	۱۹۰۸,۴۴	۱۳۵۴۲۵۷۷,۱۲۵ ریال	۶۷۷,۱۲۸,۸۵۶ ریال	سلولزی
۱۱	شهید سردار سلیمانی(شهریار)	۳۵۶	۵۱۷۹,۹۶	۳۴,۶۹۶,۱۳۵,۰۰۰ ریال	۱,۷۳۴,۸۲۵,۶۷۵ ریال	سلولزی
۱۲	شهید سردار سلیمانی(شهریار)	۳۵۳	۳۷۸۰,۰۰	۲۵,۳۱۹,۲۵۰,۰۰۰ ریال	۱,۲۶۵,۹۶۲,۵۰۰ ریال	سلولزی
۱۳	شهید سردار سلیمانی(شهریار)	۳۵۴	۳۷۸۰,۰۰	۲۵,۳۱۹,۲۵۰,۰۰۰ ریال	۱,۲۶۵,۹۶۲,۵۰۰ ریال	سلولزی
۱۴	شهید سردار سلیمانی(شهریار)	۳۷۸	۳۷۸۰,۰۰	۲۵,۳۱۹,۲۵۰,۰۰۰ ریال	۱,۲۶۵,۹۶۲,۵۰۰ ریال	سلولزی
۱۵	شهید سردار سلیمانی(شهریار)	۳۷۳	۲۳۰۱,۸۷	۱۵,۷۲۰,۲۷۶,۰۰۰ ریال	۷۸۶,۰۱۳,۸۰۰ ریال	سلولزی
۱۶	شهید سردار سلیمانی(شهریار)	۳۷۰	۱۹۶۰,۰۰	۱۳,۲۲۴,۷۵۰,۰۰۰ ریال	۶۶۱,۲۳۷,۵۰۰ ریال	سلولزی
۱۷	شهید سردار سلیمانی(شهریار)	۳۶۹	۱۹۶۰,۰۰	۱۳,۲۲۴,۷۵۰,۰۰۰ ریال	۶۶۱,۲۳۷,۵۰۰ ریال	سلولزی
۱۸	شهید سردار سلیمانی(شهریار)	۳۶۷	۱۹۶۰,۰۰	۱۳,۲۲۴,۷۵۰,۰۰۰ ریال	۶۶۱,۲۳۷,۵۰۰ ریال	سلولزی
۱۹	شهید سردار سلیمانی(شهریار)	۳۶۶	۱۹۶۰,۰۰	۱۳,۲۲۴,۷۵۰,۰۰۰ ریال	۶۶۱,۲۳۷,۵۰۰ ریال	سلولزی
۲۰	شهید سردار سلیمانی(شهریار)	۳۶۳	۱۸۸۱,۸۷	۱۳,۳۶۱,۵۱۸,۵۰۰ ریال	۶۶۸,۰۷۵,۹۲۵ ریال	سلولزی

آدرس شهرک: جاده ملارد- اخترآباد بعد از پادگان شهدای اقتدار شهرک صنعتی شهید سردار سلیمانی(شهریار)
- تاریخ انتشار آگهی مزایده ۱۴۰۰/۱۰/۱۴ می باشد .
- مهلت زمانی دریافت اسناد مزایده : ساعت ۱۴/۳۰ روز شنبه تاریخ ۱۴۰۰/۱۰/۲۵
- مهلت زمانی ارائه پیشنهاد: ساعت ۱۴/۳۰ روز سه شنبه تاریخ ۱۴۰۰/۱۱/۰۵
- زمان بازگشایی پاکت ها : ساعت ۹ صبح روز چهارشنبه تاریخ ۱۴۰۰/۱۱/۰۶
- محل گشایش پیشنهادها: شرکت شهرک های صنعتی تهران
- اطلاعات تماس دستگاه مزایده گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر درخصوص اسناد مزایده و ارائه پاکت (الف): به نشانی: سهروردی شمالی کوچه شهید محبی پلاک ۲ طبقه همکف دبیر خانه شرکت تلفن : ۸۹۳۲۴۲۲۴-۰۲۱
مرکز تماس دفتر ثبت نام : ۸۹۳۲۴۲۲۴

شرکت شهرکهای صنعتی تهران | شناسه آگهی ۲۵۳۷۲۹ | م الف ۳۲۲۶

تامین انرژی، بحرانی فراگیر

صنایع هم قربانی هستند

صرفه‌جویی در مصرف انرژی سال‌هاست موردبحث و بررسی قرار دارد. رشد سریع مصرف انرژی در سال‌های اخیر موجب شده امنیت عرضه داخلی انرژی با مشکلات جدی مواجه شود. برخی از تحلیلگران رشد قابل‌توجه مصرف انرژی را ناشی از نرخ پایین حامل‌های انرژی (برق و گاز) و به‌دنبال آن بی‌توجهی به بهره‌وری انرژی در کشور می‌دانند؛ بنابراین افزایش نرخ انرژی مصرفی به‌عنوان راهکاری در بودجه موردتوجه قرار گرفته است. هرچند به اعتقاد فعالان صنعتی، این رشد قیمتی باید هم‌راستا با تغییر خطوط تولید و قطعات یدکی مصرفی واحدهای تولیدی باشد و در همین حال، همزمان انرژی اعطایی به سایر بخش‌ها همچون خدمات و تجارت و.... نیز با بهای مناسبی رشد پیدا کند؛ یعنی فقط یک صنعت محکوم به پرداخت هزینه سایر صنایع نباشد. بدین ترتیب با اتخاذ سیاست‌های درست می‌توان در مسیر صرفه‌جویی و بهره‌وری هرچه بیشتر در مصرف انرژی گام برداشت.

عکس: صمت

قیمت پایین گاز، نبود تکنولوژی روز، بی‌توجهی به سودآوری صنایع و ساخت طرح‌های بزرگ معدنی، فلزی و پالایشی در مکان‌های نامناسب و فقط بر اساس قدرت سیاسی استان‌ها از عوامل موثر بر عدم‌مدیریت انرژی به‌شمار می‌روند

قیمت پایین، مانع بهره‌وری

غلامرضا خلیقی، مدیرعامل شرکت فولاد غرب آسیا در گفت‌وگو با صمت و درباره کمبود انرژی برق و گاز در کشور در طول سال‌های اخیر و نقش بی‌توجهی صنایع به مصرف و بهره‌وری انرژی در ایجاد این کمبودها گفت: کمبود گاز مصرفی صنایع در چند سال اخیر آغاز شده است. البته اینکه این صنایع در ماه‌های سرد سال نیز با قطع گاز روبه‌رو شده‌اند. مسئولان همواره وعده می‌دادند که با توسعه میدان گازی پارس جنوبی، این کمبودها برطرف خواهد شد اما نه‌تنها این وعده‌ها عملیاتی نشد، بلکه هر روز شاهد شدت گرفتن التهابات در این بازار بودیم. بدون تردید بخشی از این کمبودها از نبود مدیریت درست منابع انرژی در کشور نشأت می‌گیرد.

وی با اشاره به پایین بودن بهای گاز به‌عنوان یکی از حامل‌های اصلی و پرمصرف انرژی در کشور اظهارکرد: همین موضوع مانع بهره‌وری و کاهش مصرف انرژی گاز در کشور شده است. البته بهای گاز مصرفی صنایع فولاد در سال جاری ۸ برابر افزایش یافته است، با این وجود، این منبع انرژی همچنان با بهای به‌مراتب پایین در اختیار سایر بخش‌های تولید یا خدمات قرار می‌گیرد. صنایع فولادی سال گذشته گاز را با بهای ۱۰۰ تومان به‌ازای هر مترمکعب خریداری می‌کردند، درحالی که این رقم در حال‌حاضر به ۸۰۰ تومان افزایش یافته است. در همین حال، صحبت‌هایی مبنی بر افزایش بهای گاز مصرفی صنایع فولاد در بودجه سال آینده مطرح است.

این فعال صنعت فولاد درباره کمبود برق مصرفی صنایع افزود: وزارت نیرو متولی تامین برق در کشور است. با توجه به بی‌توجهی به زیرساخت‌های تامین برق در کشور در طول سال‌های اخیر شاهد کمبود برق بوده‌ایم و انتظار می‌رود این کمبود در سال‌های آینده افزایش یابد. حال با توجه به توسعه‌نیافتگی زیرساخت‌های صنعت برق، از تولیدکنندگان درخواست می‌شود تا اقدام به احداث نیروگاه کنند. هرچند به اعتقاد من، این درخواست منطقی نیست و روش درستی برای جبران کمبودهای این حوزه به‌نظر نمی‌رسد.

خلیقی مدیریت نادرست در تامین زیرساخت‌های برق را چالش اصلی حاکم بر این حوزه و کمبودهای کنونی دانست و افزود: در حال‌حاضر بهای برقی که در اختیار بخش‌های گوناگون صنعتی و خدمات تجاری قرار می‌گیرد، بسیار متفاوت است. این برق با بهای ارزان در اختیار بخش خدمات قرار می‌گیرد و همین موضوع زمینه بی‌توجهی به مصرف این حامل انرژی را فراهم می‌کند. نرخ برق مصرفی در صنایع فولاد از سال گذشته تاکنون ۴ برابر افزایش یافته است.

مدیرعامل شرکت فولاد غرب آسیا بی‌توجهی به مصرف انرژی از سوی سازمان‌ها و نهادهای بزرگ یا وزارتخانه‌ها و... را به‌دلیل بهای پایین نرخ انرژی در کشور دانست و گفت: انتظار می‌رود برای رفع این مشکل، بهای انرژی مصرفی در سایر بخش‌ها نیز افزایش یابد.

خلیقی با اشاره به لایحه بودجه ۱۴۰۱ و پیش‌بینی نرخ برق و گاز مصرفی صنایع فولادی اظهارکرد: با توجه به موارد مطرح‌شده تاکنون، سقف بهای گاز مصرفی در صنعت فولاد ۲۰۰۰ تومان به‌ازای هر مترمکعب و برق ۱۰۰۰ تومان تعیین شده اما این رشد نرخ فقط به صنایع معدودی اختصاص یافته است. اما انتظار می‌رود این رشد به سایر بخش‌ها نیز تعمیم یابد، چراکه رشد هزینه انرژی آن‌هم فقط برای معدودی از صنایع، چاره‌ساز نخواهد بود.

مدیرعامل شرکت فولاد غرب آسیا در پاسخ به سوالی مبنی بر بی‌توجهی سیاست‌گذاران به مصرف انرژی (برق و گاز) در طول سال‌های گذشته تحت‌تاثیر بهای ارزان این حامل‌های انرژی، گفت: نرخ پایین حامل‌های انرژی موجب‌شده صنعتگران در انتخاب تجهیزات و انواع آنها دقت کافی نداشته باشند؛ یعنی بهره‌وری مصرف انرژی در مسیر احداث واحدهای صنعتی و تولیدی آنقدرها که باید در اولویت قرار ندارد.

وی با اشاره به خرید تجهیزات، قطعات و ماشین‌آلات دست‌دوم توسط صنعتگران و تولیدکنندگان، افزود: به‌عنوان مثال، کشورهای بسیاری همچون کره‌جنوبی تجهیزات و ماشین‌آلات با عمر ۱۰ ساله را با نرخ قراضه به فروش می‌رسانند، چراکه این دستگاه‌ها و تجهیزات فاقد راندمان کافی هستند. با توجه به آنکه هزینه انرژی در این کشورها بالاست، درنتیجه استفاده از این تجهیزات، با سودآوری اقتصادی همراه نیست. ضمن اینکه، استانداردهای زیست‌محیطی سخت‌گیرانه‌ای در این کشورها رعایت می‌شود و مانع تداوم فعالیت تجهیزات قدیمی می‌شوند. اما همین تجهیزات وارد کشور ما می‌شوند و در روند توسعه و تولید صنعتی مورداستفاده قرار می‌گیرند. در واقع در شرایطی که انرژی نرخ پایینی دارد، دقت نظر کافی در انتخاب ماشین‌آلات وجود ندارد.

این فعال صنعت فولاد گفت: با تغییر شرایط و تبعیت نرخ انرژی از فرمولی درست و واقعی، بدون تردید صنعتگران نیز به سمت بهره‌وری هرچه بیشتر در مصرف انرژی پیش خواهند رفت. در همین حال، در روند خرید تجهیزات و قطعات جدید، دقت‌نظر بیشتری خواهند داشت. با این وجود، رشد یک‌باره بهای انرژی آن‌هم فقط برای یک گروه خاص، منطقی به‌نظر نمی‌رسد، بلکه انتظار می‌رود نرخ انرژی برای تمام گروه‌ها و طبق یک برنامه از پیش تعیین‌شده افزایش یابد تا امکان برنامه‌ریزی و همسویی با آن وجود داشته باشد.

خلیقی با اشاره به آمار تولید و مصرف گاز در کشور افزود: روزانه ۸۰۰ میلیون مترمکعب گاز در کشور تولید و از این میزان، ۵۰۰ میلیون مترمکعب آن در بخش خانگی مصرف می‌شود و ۴۰ میلیون مترمکعب گاز نیز در بخش فولاد به مصرف می‌رسد؛ یعنی روزانه ۵ درصد کل تولید گاز کشور به بخش فولاد اختصاص دارد. با این وجود، سیاست‌گذاران نرخ گاز صنایع فولاد را به یک‌باره ۸ برابر افزایش می‌دهند و همزمان با هر کمبودی در مسیر تامین گاز موردنیاز کشور، گاز مصرفی فولادی‌ها را قطع می‌کنند. بدون تردید این سیاست‌های یک‌جانبه منطقی و نتیجه‌بخش نیستند و تجدیدنظر در آنها ضروری به‌نظر می‌رسد.

بحران انرژی، جهانی است

علی رهبری، کارشناس صنایع معدنی در گفت‌وگو با صمت عنوان کرد: یکی از چالش‌های پیش‌روی جوامع بشری در سال‌های آینده، تامین انرژی است. در همین حال، مصرف انرژی در بخش مصارف خانگی و صنعتی جهان در سال ۲۰۲۱ به اوج خود رسیده است. نرخ گاز طبیعی در اروپا و چالش‌های تامین آن به‌قدری شدت گرفته که پیش‌بینی می‌شود شاهد ۴۰ روز خاموشی در شهرهای اروپایی به‌دلیل تامین نشدن گاز سوخت نیروگاه‌ها باشیم. چالش تامین انرژی در چین طی ماه‌های پایانی سال ۲۰۲۱ نیز موجب شد این کشور تولید صنایع انرژی‌بر خود از جمله فولاد را محدود کند که این محدودیت‌ها در سال جاری میلادی نیز ادامه دارد.

وی افزود: یکی از مهم‌ترین حامل‌های انرژی، گاز طبیعی است که هم به‌طور مستقیم و هم با تبدیل این حامل به برق در صنعت و مصارف خانگی مورداستفاده قرار می‌گیرد. میزان مصرف انرژی در ایران در ۱۵ سال گذشته تحت‌تاثیر افزایش مصرف مشترکان خانگی و صنعتی در کنار افزایش تولید واحدهای صنعتی به‌شدت افزایش یافته است. حجم مصرف گاز در بخش خانگی به نسبت کل مصرف سالانه از سال ۱۳۸۴ از ۴۱ به ۳۴ درصد کاهش‌یافته است. این سهم مصرف در بخش حمل‌ونقل و کشاورزی ثابت بوده اما در حوزه صنعت از ۲۰ به ۲۵ درصد افزایش داشته است. مصرف گاز در بخش مصارف غیرانرژی نیز از ۷ به ۱۲ درصد افزایش پیدا کرده است.

متاسفانه در سال‌های گذشته با افزایش سهم مصرف گاز در حوزه‌های صنعتی، شاخص بهره‌وری انرژی با افت خزنده‌ای همراه بوده است. مهم‌ترین دلایل افت این شاخص، استهلاک ماشین‌آلات صنایع، عدم‌بروزرسانی تکنولوژی به‌دلایل تحریم‌ها و نرخ پایین نرخ حامل‌های انرژی در صنایع مولد ایران است.

این کارشناس صنایع معدنی در ادامه گفت: در میان حامل‌های انرژی، گاز با سهم ۷۸ درصدی، رتبه نخست مصرف انرژی در صنعت ایران را در اختیار دارد. صنایع تولید مواد و فرآورده‌های شیمیایی، تولید محصولات از کانه‌های غیرفلزی و زنجیره تولید فلزات اساسی، بیشترین مصرف انرژی را در کشور ما از آن خود می‌کنند. متاسفانه واحدهای مصرف‌کننده انرژی در صنایع معدنی، فلزی و پالایشی عموما واحد مدیریت انرژی ندارند و این در حالی است که سرمایه‌گذاری صنایع معدنی و فلزی در حوزه بهینه‌سازی انرژی و انرژی‌های تجدیدپذیر در دنیا در دهه گذشته به‌شدت افزایشی بوده است.

از سال ۱۹۸۰ میلادی، زنگ خطر انتشار گازهای گلخانه‌ای در جهان به صدا درآمد و در سال ۱۹۹۲ با ایجاد کنوانسیون ریو شکل رسمی به خود گرفت.

در ادامه کنوانسیون کیوتو در سال ۱۹۹۷ به ایجاد دورنمای کاهش یا کنترل انتشار گازهای گلخانه‌ای در سال‌های ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۲ پرداخت. سپس تدوین قوانین حقوقی کنترل انتشار گازهای گلخانه‌ای در بیست‌ویکمین اجلاس تغییرات اقلیمی به نتیجه رسید و با ۲۹ ماده برای کنترل انتشار گازهای گلخانه‌ای تصویب شد. ۱۹۶ کشور از جمله جمهوری اسلامی ایران این توافقنامه را امضا کردند و ۱۸۴ کشور این ۲۹ ماده را در مراجع قانونی خود نیز به تصویب رساندند. این قوانین از ژانویه ۲۰۲۲ اجرایی خواهد شد.

رهبری گفت: ایران براساس تصویب اقدامات مشارکت ملی در زمینه کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای، کنترل انتشار این گازها را مسئولیت مشترک اما متفاوت برای کشورها می‌داند، با توجه به منابع انرژی فسیلی، نیاز به مصرف انرژی برای توسعه، وابستگی کشور به درآمد حاصل از صنایع انرژی‌بر و حساسیت و تاثیرپذیری اقتصاد ایران به کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای، هیچ قوانین سخت‌گیرانه‌ای در حوزه مصرف انرژی وضع نشده است. جمهوری اسلامی ایران تعهدات غیرالزام‌آوری را به صورت داوطلبانه قبول کرده که اجرای آن را نیز منوط به رفع تحریم‌ها می‌داند. پس در حوزه قانون‌گذاری محیط زیستی هم صنایع انرژی کشور بر الزامی به کاهش مصرف یا بهینه‌سازی مصرف ندارد. این مسئله در کنار نرخ پایین گاز باعث می‌شود بهره‌وری انرژی در صنایع انرژی‌بر موضوع مهمی برای صنعت نباشد. در صورتی که در دنیا با مدیریت درست انرژی تا ۲۵ درصد از مصرف انرژی در صنایع پالایشی، فلزات اساسی و معدنی کاهش‌یافته است.

انتخاب مکان مناسب برای ایجاد طرح‌ها، عدم‌برودت هوا و نزدیکی معادن و کارخانه‌ها در حوزه مصرف انرژی بسیار تاثیرگذار است. متاسفانه به‌دلیل انتخاب محل احداث کارخانه‌های صنعتی در حوزه فولاد، پالایشی و صنایع تبدیلی کانی‌ها به صورت کاملا سیاسی و بدون در نظر گرفتن فاصله با معدن، مصرف انرژی در حوزه حمل‌ونقل را به سختی می‌توان کاهش داد؛ این در صورتی است که در دنیا کارخانه‌ها دیواربه‌دیوار معادن ساخته می‌شوند. روش‌های گوناگونی برای افزایش بهره‌وری انرژی وجود دارد که به‌دلیل تحریم‌ها و نبود اهتمام به کاهش مصرف انرژی، سرمایه‌گذاری برای استفاده از این روش‌ها انجام نشده است.

چرا یارانه؟

رهبری افزود: یارانه انرژی در کشور در سال ۱۳۹۶ افزون بر ۵۱.۲ میلیارد دلار بود. بیشترین یارانه مربوط به صنایع نیروگاهی، پالایشی و پتروشیمی، فولاد و سیمان بوده است. پس از صنعت، بیشترین یارانه به بخش حمل‌ونقل و مصارف خانگی تعلق دارد. در صنایع یادشده صنعت سیمان و فولاد بیشترین یارانه را دریافت کرده‌اند. گاز به‌عنوان پرمصرف‌ترین حامل انرژی در صنایع، بیشترین حجم یارانه را به خود اختصاص می‌دهد. فرمول محاسبه نرخ گاز در جهان براساس بورس انرژی و عرضه و تقاضا تعیین می‌شود. این نرخ در ایران، براساس میانگین نرخ داخل و نرخ گاز در ۴ هاب مهم جهان (هلند، انگلستان، امریکا و کانادا) نرخ‌گذاری می‌شود. تا قبل از بحران گاز در اروپا قیمت‌های جهانی این حامل انرژی بین ۱۳ تا ۱۵ سنت بوده است. در همان زمان در ایران نرخ گاز براساس فرمول ارائه‌شده بین ۷ تا ۹ سنت برای نرخ گاز خوراک صنایع قیمت‌گذاری شده بود. اختلاف نرخ جهانی و فرمول محاسبه نرخ گاز خوراک مبلغ یارانه پرداختی به هر مترمکعب گاز طبیعی برآورد می‌شود. علاوه بر این یارانه، دولت برای صنایعی که گاز را به‌عنوان سوخت استفاده می‌کنند نیز یارانه جداگانه‌ای در نظر می‌گیرد. نرخ گاز سوخت در صنایع سیمانی در سال جاری معادل ۱۰ درصد نرخ گاز خوراک و در صنایع زنجیره فولاد نیز این نرخ برابر ۳۰ درصد نرخ گاز خوراک محاسبه می‌شود. البته این نرخ در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ تغییراتی می‌کند که هنوز مصوب نشده است. قیمت پایین گاز، نبود تکنولوژی روز دنیا به‌دلیل تحریم‌ها، بی‌توجهی به سودسازی صنایع و ساخت طرح‌های بزرگ معدنی، فلزی و پالایشی در مکان‌های نامناسب و فقط براساس قدرت سیاسی استان‌ها از عوامل موثر بر عدم‌مدیریت انرژی در انرژی‌بر به‌شمار می‌روند. حال سوال اینجاست که چرا دولت یارانه انرژی به صنایع می‌پردازد؟

گاز، یک مزیت رقابتی

رهبری در ادامه گفت: از منابع مهم درآمدی دولت‌های جمهوری اسلامی ایران، صادرات نفت و گاز و مواد اولیه خام بوده است. دولت به گاز طبیعی به‌عنوان منابع درآمدی همواره نگاه مثبتی داشته است، هرچند به‌دلیل عدم‌توانایی سیاسی و اقتصادی برای صادرات گاز نمی‌تواند همچون کشورهای صادرکننده بزرگ گاز مانند روسیه این سوخت را به کشورهای گوناگون و به‌طور خاص کشورهای حوزه اروپا با نرخ مناسب صادر کند. پس برای فروش و ارزآوری از منابع گازی تمایل به صنایع تبدیلی آن زیادشده است. در واقع دولت با کاهش نرخ گاز به‌عنوان خوراک یا سوخت سعی بر ایجاد مزیت رقابتی برای کالاهای تولیدکنندگان در بازارهای جهانی دارد. در شرایط تحریم نفت، بالا بردن صادرات غیرنفتی از لحاظ استراتژیک برای دولت بسیار مهم است. از سوی دیگر، دولت می‌داند به‌دلیل تحریم‌های بلندمدت امکان استفاده از تکنولوژی روز را در صنایع نداریم، پس برای تولید کالا به مقدار بیشتری انرژی نیاز خواهیم داشت. درنتیجه در صورت عدم‌پرداخت یارانه انرژی تولید، صنایع انرژی‌بر دیگر اقتصادی نخواهد بود. از سویی صندوق‌های بازنشستگی کشور، سهامدار صنایع بزرگ کشور هستند که عمده یارانه انرژی را دریافت می‌کنند. اقدام دولت برای عدم‌پرداخت یارانه گاز خوراک و سوخت و ایجاد مشکل در روند سودسازی این شرکت‌ها، باعث ناتوانی بیشتر صندوق‌های بازنشستگی در پرداخت حقوق بازنشستگان خواهد شد. به این ترتیب، بازپرداخت حقوق بازنشستگان بیش از پیش بر دوش دولت خواهد افتاد. پس به‌نظر نمی‌رسد دولت برای بالا بردن نرخ حامل‌های انرژی از جمله گاز سوخت و خوراک صنایع و همسان‌سازی نرخ‌ها با حامل‌های انرژی جهانی، اقداماتی جدی انجام دهد.

دولت با کاهش نرخ گاز به‌عنوان خوراک یا سوخت سعی در ایجاد مزیت رقابتی برای کالاهای تولیدکنندگان در بازارهای جهانی دارد

سخن پایانی

پایین بودن نرخ حامل‌های انرژی در کنار تحریم‌ها و عدم‌دسترسی به تکنولوژی از مهم‌ترین دلایلی است که باعث شده صنایع انرژی‌بر به‌دنبال بهره‌وری بهتر در حوزه انرژی نباشند. در صورتی که، اقدامات کنوانسیون پاریس برای کنترل مصرف سوخت‌های فسیلی در جهان شروع شده و صنایع معدنی از سال ۲۰۱۶ در حال بالا بردن بهره‌وری انرژی در صنایع و سرمایه‌گذاری در بخش استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر هستند. جمهوری اسلامی ایران نیز در صورت رفع تحریم‌ها، تعهد به کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای دارد. پس از امروز باید به فکر افزایش بهره‌وری انرژی باشیم.

یادداشت

تامین انرژی چالش جدید صنایع

سارا فلاح
کارشناس بازار سرمایه

صنایع در سال‌های اخیر با چالش‌هایی در تامین انرژی به‌ویژه در بخش گاز روبه‌رو شده‌اند. تاثیر کمبود یا محدودیت در روند تامین گاز برای صنایع گوناگون، متفاوت است. صنایع مختلف با توجه به شرایط پیش‌رو به‌دنبال آن هستند تا کمبود گاز و محدودیت در روند تولید محصول و عرضه آن به بازار را مدیریت کنند. به‌عنوان مثال، فعالان صنعت فولاد امکان ذخیره‌سازی محصولات خود را دارند و درنتیجه انتظار داریم توقفات ۲۰ روزه تا یک ماهه تولید، تاثیر قابل‌توجهی بر صورت‌های مالی این شرکت‌ها نداشته باشد. کما اینکه این شرکت‌ها در فصل تابستان نیز با وجود محدودیت در روند تامین برق توانستند بخش قابل‌توجهی از شرایط را مدیریت و در نهایت سودآوری مناسبی را از آن خود کنند.

اما این کمبود برای برخی صنایع پتروشیمی همچون تولیدکنندگان متانول، به‌شدت آسیب‌زا خواهد بود. روند توقف گاز صنایع سیمان آغاز شده و احتمال می‌رود شاهد بروز چالش‌هایی در تامین این محصول باشیم. در همین حال با توجه به تغییر سوخت مصرفی صنایع سیمان از گاز به مازوت، افزایش نرخ این محصول ساختمانی دور از انتظار نیست. این درحالی است که این فعالان صنعتی در هفته جاری و با توجه به مستنداتی که مبنی بر افزایش نرخ حامل‌های انرژی و مواد اولیه ارائه داده بودند، موفق به افزایش نرخ پایه محصولات عرضه‌شده در بورس کالا شدند.

ریسک‌های ناشی از کمبود در تامین زیرساخت‌های انرژی، تولیدکنندگان را با چالش‌های جدی در مسیر تولید روبه‌رو می‌کند. کمبود تولید از میزان فروش و به‌دنبال آن سودآوری شرکت‌های موردبحث می‌کاهد. تداوم این شرایط به ناکارآمدی بازار سرمایه منتهی می‌شود؛ بنابراین باید راه‌حلی اساسی از سوی سیاست‌گذاران برای رفع آن اندیشیده شود. توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که سهامداران یک شرکت تولیدی از انواع شرایط حاکم بر تولید متاثر می‌شوند و بازار سرمایه نیز نسبت به این وضعیت واکنش نشان خواهد داد.

در ادامه باید خاطرنشان کرد تا زمانی که بودجه پیشنهادی دولت برای سال آینده، تعیین‌تکلیف نشود، نمی‌توان اظهارنظر دقیقی نسبت به روزهای آینده بازار سرمایه داشت. در واقع همچنان ابهامات و سوالات بسیاری وجود دارد که شفاف‌گری لازمه تعیین‌تکلیف شرایط خواهد بود.

تعیین نرخ انواع حامل‌های انرژی برای بودجه ۱۴۰۱، بهره مالکانه و انواع مالیات‌ها نیز از عوامل اثرگذار بر عملکرد صنایع و به‌تبع آن بازار سرمایه خواهد بود. به اعتقاد فعالان صنعتی تغییر قابل‌توجه در بودجه ۱۴۰۱ به منزله برهم خوردن ثبات تولید است؛ بنابراین این تولیدکنندگان و صاحبان سرمایه در بخش تولید انتظار دارند سیاست‌های حاکم بر این بخش، تغییر قابل‌توجهی نداشته باشد. در همین حال، سیاست‌گذاران به این بازار به‌عنوان محلی برای تامین کسری بودجه خود نگاه نکنند.

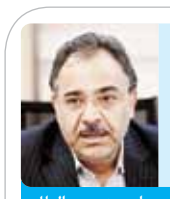
در پایان و با جمع‌بندی موارد یادشده می‌توان گفت روند تامین انرژی موردنیاز صنایع در سال‌های اخیر به چالشی جدی برای فعالان صنعتی بدل شده است. این روند کمبود در سال‌های آینده نیز ادامه دارد. بر همین اساس نیز تولید، فروش و سودآوری صنایع از شرایط یادشده متضرر خواهند شد و به‌دنبال آن بر عملکرد این مجموعه‌ها در بازار سرمایه نیز اثرگذار خواهد بود. البته این اثرگذاری بسته به نوع صنعت و شرکت‌های فعال در این بخش متفاوت است.

بسیاری از مجموعه‌های بورسی که با چالش تامین گاز روبه‌رو شده‌اند در رده صنایع بزرگ و مادر هستند که تمام تلاش خود را برای مدیریت این موقعیت به کار خواهند بست. در هر حال، توقف تولید به منزله متضرر شدن یا حداقل کم شدن سود این شرکت‌ها و به‌تبع آن سهامداران این مجموعه‌های تولیدی خواهد بود و هرچه سریع‌تر باید به فکر چاره‌ای اساسی برای رفع این چالش و رفع کمبودهای حاکم بر این بخش بود.

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

یادداشت

کاهش تورم ارجحیت دارد

مهران امیرمعینی، معاون مدیر بین‌الملل در بازاریابی و عملیات گاز شرکت ملی نفت

بهای حامل‌های انرژی مانند گاز و برق چه در مصارف خانگی و چه صنعتی، واقعی نیست و به‌راحتی نمی‌توان عوامل موثر بر قیمت‌گذاری آنها را معرفی کرد چراکه قیمت‌گذاری حامل‌های انرژی به عوامل متعددی از جمله هزینه تمام‌شده تولید، قیمت‌های وارداتی و صادراتی انرژی، قیمت‌های نسبی موجود و مبادلات لب مرز بستگی دارد.

بهای موجود برای انرژی در کشور ما در مقایسه با سایر کشورها بسیار پایین‌تر است و اگر تفاوت ریالی آن را در نظر نگیریم (تفاوت ارزش ریال با دلار) جزو کشورهای ارزان‌قیمت در زمینه انرژی هستیم.

اما مهم‌تر از این موضوع، بحث تورم موجود در ایران بسیار مهم‌تر است زیرا در سال‌های اخیر با افزایش تورم در کشور، قیمت حامل‌های انرژی همواره ثابت مانده و متناسب با تورم افزایش نیافته است؛ بنابراین می‌توان گفت قیمت نسبی انرژی کاهش یافته است.

از این رو، قیمت حامل‌های انرژی به اصلاح نیاز دارد و باید در روندهای آینده این تغییرات به نحوی مناسب صورت گیرد. اما اینکه قیمت برق و گاز و سایر موارد به چه میزان افزایش پیدا کند، بستگی به معیاری دارد که برای آن درنظر می‌گیریم. این معیار می‌تواند کف و سقف بهای حامل‌های انرژی را در کشور تعیین کند؛ بنابراین تصمیم‌گیری برای انتخاب این مقیاس و معیار اهمیت زیادی دارد.

اما از سوی دیگر، باید به این نکته توجه کرد که آیا انجام اقدامات بنیادین برای اصلاح بهای انرژی در کشور با شرایط کنونی صحیح است یا خیر. همان‌طور که پیش‌تر اشاره شد نمی‌توان انکار کرد قیمت حامل‌های انرژی در ایران غیرمنطقی است. اما با توجه به وجود مشکلات متعدد اقتصادی، به نظر می‌رسد این بحث در درجه اولویت دولت نباید باشد.

دولت نباید فقط بر مشکلات کسری بودجه خود توجه و این معضل را با افزایش قیمت‌ها رفع کند. به دلیل وجود تورم سنگین در جامعه، افزایش هزینه برق و گاز فقط فشار اقتصادی موجود بر دوش مردم را بیشتر می‌کند.

پیشنهاد من در وهله نخست آن است که دولت اقتصاد کشور را به یک ثبات نسبی برساند و ضمن مهار تورم، از نوسانات شدید امروز بازار جلوگیری کند. زمانی که در جامعه تورم بالا وجود دارد، افزایش قیمت حامل‌های انرژی عاملی بر تشدید تورم و بهانه‌ای برای فعالان بازار بر افزایش قیمت‌ها می‌شود.

آزادسازی قیمت‌ها به‌تنهایی راه‌حل مشکلات موجود نبوده و در کنار آن باید پاسخگویی و شفافیت آمار و ارقام و معاملات اقتصادی وجود داشته باشد. متاسفانه مشکل اساسی ما اینجاست که در نظر داریم تمامی مشکلات را با قیمت‌گذاری و افزایش بها رفع کنیم.

تا زمانی که همچنان تورم فزاینده در جامعه تاخته و مانیتورینگ و مباحث نظارت بر اجرای استانداردهای کشور ضعف داشته باشد، فقط افزایش بها و قیمت‌گذاری‌های سنگین نمی‌تواند ثمره‌ای برای اقتصاد داشته باشد؛ بنابراین در زنجیره اقدامات اقتصادی کشور باید بازنگری و اصلاح ساختاری صورت گیرد.

از این رو، تاکید بر افزایش قیمت‌ها در حالی که جامعه توانایی پذیرش آن را ندارد، اقدامی نامناسب بوده و در نهایت به ضرر اقشار مختلف جامعه تمام خواهد شد. اگر هم بخواهیم راهکاری برای افزایش بهای انرژی پیشنهاد دهیم، فقط می‌توانیم افزایش پلکانی و محدود هزینه‌ها را عنوان کنیم.

به عبارتی، روند منطقی و معقول قیمت‌گذاری که اقتصاد بتواند ضمن تحمل کردن، آن را بپذیرد و قیمت‌ها به سمت واقعی‌تر شدن حرکت کنند، افزایش پلکانی و آهسته است.

اما در دهه‌های اخیر وارد کردن شوک به اقتصاد در تمامی بخش‌ها به‌ویژه قیمت‌گذاری حامل‌های انرژی روند شایعی بوده و کشور ضربه‌های سختی از این اتفاق متحمل شده است.

تجربه در سال‌های گذشته نشان داده وارد کردن شوک و افزایش چشمگیر قیمت‌ها غرامت سنگینی نه‌تنها برای مردم و اقشار مختلف بلکه برای خود دولت و شرکت‌های دولتی ایجاد می‌کند؛ بنابراین اگر خواهان بهبود شرایط اقتصادی جامعه و کاهش فشارها هستیم، نهادهای دولتی باید سیاست‌های متفاوت و مناسبی در این مورد اتخاذ کنند.

رئیس کمیته انرژی‌های تجدیدپذیر سندیکای صنعت برق در گفت‌وگو با صمت تاکید کرد

اصلاح چرخه معیوب اقتصاد صنعت برق

ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

کارشناسان حوزه انرژی همواره به آمارهای جهانی میزان مصارف انرژی در کشورها استناد کرده و ایران را جزو پرمصرف‌ترین‌ها اعلام کرده‌اند. به عقیده آنها، پایین بودن قیمت حامل‌های انرژی (برق، گاز، آب و سوخت‌های فسیلی) عامل مهمی است که سبب شده افراد بر میزان مصارف خود دقت لازم و کافی را نداشته باشند. هرچند باید به این نکته تاکید کرد در سال‌های اخیر و با افزایش پلکانی قیمت حامل‌های انرژی در مصارف خانگی و در نظر گرفتن جریمه‌های مالی برای مشترکان پرمصرف، توجه خانوارها نسبت به میزان مصرف انرژی خود بیشتر شده است. اما همچنان تقاضای اصلاح قیمت‌گذاری‌های انرژی به‌ویژه برق از سوی کارشناسان و مسئولان دولتی پابرجاست. از این رو، صمت با کریم کبیری، رئیس کمیته انرژی‌های تجدیدپذیر سندیکای صنعت برق ایران در زمینه پیامدهای اصلاح بهای برق و شاخصه‌های مهم در تعیین این قیمت گفت‌وگو کرده که در ادامه شرح آن را می‌خوانید:

عکس: صمت

دولت وظیفه دارد علامت اقتصادی درست به مردم نشان دهد تا منابع مالی بر بسترهای تجاری مناسب و صحیح وارد شوند. در صنعت برق نیز اگر فعالیت‌ها از رکود و بحران مالی خارج و انرژی به قیمت منطقی فروخته شود، سرمایه‌گذاران به سرمایه‌گذاری روی زیرساخت‌ها و فعالیت‌های این حوزه ترغیب خواهند شد

◉ برخی عقیده دارند واقعی‌سازی بهای حامل‌های انرژی در کشور ضروری است اما از سوی دیگر، برخی این افزایش قیمت را تورم‌زا برای جامعه توصیف می‌کنند. نظر شما در این باره چیست؟

به‌طور کلی با واقعی شدن قیمت حامل‌های انرژی موافق هستم و آن را نیاز تجارت و صنعت برق می‌دانم. ۱۰ سال گذشته نیز واقعی‌سازی بهای حامل‌های انرژی در مفاد قانونی مربوط به این زمینه تعبیه شد و دولت دهم نیز اجرای این قانون را آغاز کرد.

اجرای طرح هدفمندسازی یارانه‌ها نیز در همین راستای واقعی شدن بهای حامل‌های انرژی بود. اما در دولت یازدهم و دوازدهم این روند ادامه‌دار نبوده امیدواریم که افزایش مناسب و منطقی قیمت انرژی اعم از برق، گاز، آب و سوخت در دستور کار دولت سیزدهم قرار گیرد.

باید در نظر داشت امروزه بنا بر شرایط اقتصادی موجود، اغلب کسب‌وکارهای تجاری و اقتصادی شرایط مناسبی ندارند و اقتصاد صنعت برق نیز در همین وضعیت به سر می‌برد. نه‌تنها مسائل اقتصادی بلکه غیرواقعی بودن قیمت برق باعث شده این صنعت دچار زیان‌های گسترده شود.

با اصلاح نظام قیمت‌گذاری برق، معیار و به نوعی خط‌کشی مناسب برای فعالیت تولیدکنندگان و همچنین مصرف مصرف‌کنندگان تعیین می‌شود؛ بنابراین اجرایی شدن طرح‌های مربوط به واقعی‌سازی بهای برق را می‌توان هم به نفع صنعت برق دانست و هم بهینه‌سازی و کاهش مصرف انرژی در کشور.

از این رو، به دلیل وجود منفعت‌های متعدد اصلاح قیمت‌گذاری انرژی در کشور با آن موافق هستم.

◉ تعدادی از کارشناسان معتقدند افزایش حامل‌های انرژی می‌تواند تاثیر منفی بر اقتصاد جامعه داشته باشد. این دیدگاه را چطور ارزیابی می‌کنید؟

درحال‌حاضر ۵۵ درصد تولید برق در کشور، توسط شرکت‌های خصوصی انجام می‌شود و فقط ۴۵ درصد تولید برق در دست بخش دولتی است.

در وهله نخست باید توجه کرد شرکت‌های تولیدکننده برق، چه دولتی و چه خصوصی با حداکثر راندمان خود مشغول فعالیت نیستند و به‌طور کلی تولید بهینه‌ای در این زمینه ندارند. علاوه‌بر آن، با مشکلات مالی و تجاری متعددی روبه‌رو هستند و دلیل اصلی این موضوع را می‌توان غیرواقعی بودن قیمت برق دانست.

تمامی بازیگران صنعت برق و بخش‌های وابسته به آن، معتقدند باید روند اصلاح قیمت‌های حامل‌های انرژی به‌ویژه برق در دستور کار دولت قرار گیرد چراکه با وجود چرخه معیوب اقتصادی نمی‌توان انتظار رشد و توسعه را برای این بخش متصور بود.

از سوی دیگر، باید در نظر داشت تمام افرادی که در بخش خصوصی و دولتی تولید برق مشغول کار هستند، جزوی از مردم جامعه بوده و به دلیل بحران‌های مالی صنعت برق، شرکت‌ها توانایی پرداخت حقوق و دستمزد نیروهای خود را ندارند چراکه قیمت برق مناسب با هزینه تمام‌شده نیست و تولیدکنندگان انرژی درآمد مناسبی در این عرصه ندارند.

کریم کبیری

اصلاح قیمت حامل‌های انرژی به‌ویژه برق باید در دستور کار قرار گیرد. با وجود این چرخه معیوب نمی‌توان انتظار رشد و توسعه داشت

این بخش از جامعه نیز با مشکلات درآمدی روبه‌رو هستند؛ بنابراین رفع مشکل قیمت‌گذاری حامل‌های انرژی می‌تواند ضمن گردش مناسب منابع مالی در این بخش، شرکت‌های تابع و زیرمجموعه تولیدکنندگان صنعت برق نیز مشکلات مالی خود را رفع کنند؛ بنابراین می‌توان گفت قشر مهمی از جامعه به صورت مستقیم و غیرمستقیم به صنایع تولید انرژی وابسته بوده و با واقعی شدن بهای انرژی، شرایط مردم نیز بهبود خواهد یافت.

◉ توسعه صنعت برق را یکی از پیامدهای واقعی‌سازی بهای برق معرفی کردید. در این باره بیشتر توضیح دهید.

در وهله نخست باید تاکید کرد واقعی‌سازی قیمت‌ها تنها به مفهوم گران کردن حامل‌های انرژی نیست.

در اصل ساز کار و چرخه فعالیت تولید و مصرف انرژی باید اصلاح شود تا شاهد رفع مشکلات تامین انرژی و بهبود مصارف در کشور باشیم. درحال‌حاضر راندمان نیروگاه‌های تولید برق در کشور حدود ۵۵ درصد است و با فراهم‌سازی زیرساخت‌های مناسب این بهره‌وری می‌تواند افزایش چشمگیر داشته باشد.

واقعی‌سازی قیمت برق در این روند افزایش راندمان تاثیر مستقیم خواهد داشت چراکه با تعیین عیار مناسب برای فروش برق، هزینه تمام‌شده تولید برق برای تولیدکنندگان به دست آمده و باقی سود حاصل می‌تواند صرف سرمایه‌گذاری بر زیرساخت‌ها و بهبود صنعت برق شود.

به عبارت دیگر، با اصلاح قیمت‌گذاری‌ها شرکت‌های تولیدکننده برق چه دولتی و چه خصوصی می‌توانند شرایط بهتری در فروش برق داشته باشند. در این صورت راندمان نیروگاه‌ها و میزان تولیدات افزایش پیدا خواهد کرد. همچنین این تولیدکنندگان می‌توانند با کسب منابع مالی مناسب، بسترها و زیرساخت‌های توسعه فعالیت خود را توسعه دهند.

از این رو، واقعی شدن قیمت برق می‌تواند سبب رونق و رشد این صنعت در کشور شود. باید خاطرنشان کرد اگر چرخه اقتصادی درست کار کند، رشد و توسعه رخ خواهد داد. در سال‌های اخیر نیروگاه‌های جدید تولید برق احداث نشده یا شاهد سرمایه‌گذاری گسترده‌ای در این بخش نبودیم. دلیل اصلی این موضوع هم به‌صرفه نبودن افزایش تولید برق و سرمایه‌گذاری بر این صنعت است.

◉ به نظر شما غیر از واقعی شدن قیمت حامل‌های انرژی، چه مواردی می‌تواند موجب افزایش سرمایه‌گذاری‌ها در صنعت برق شود؟

غیر از بیان دیگر موارد باید به این نکته تاکید کرد که واقعی شدن بهای برق زنجیروار بر تمامی فعالیت‌های این صنعت به صورت مستقیم و غیرمستقیم تاثیر خواهد گذاشت چراکه با به‌صرفه شدن تولید برق، نگاه‌ها به این عرصه جذب خواهد شد.

به‌طور کلی نه‌تنها سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصاد که در حوزه‌های کلان فعالیت دارند، بلکه مردم عادی نیز مشتاق هستند تا در عرصه‌های مناسب اقتصادی سرمایه‌گذاری انجام دهند.

از این رو، دولت وظیفه دارد علامت اقتصادی درست به مردم در این زمینه نشان دهد تا منابع مالی بر بسترهای مناسب و صحیح وارد شوند. در صنعت برق نیز اگر فعالیت‌ها از رکود و بحران مالی خارج شده و انرژی به بهای منطقی فروخته شود، سرمایه‌گذاران و افرادی که سرمایه‌های خرد دارند، به سمت سرمایه‌گذاری بر زیرساخت‌ها و فعالیت‌های این حوزه ترغیب خواهند شد. این موضوع می‌تواند زمینه‌ساز توسعه بسترها و زیرساخت‌های صنعت برق کشور شود. حتی علاوه‌بر آن می‌توان بازار عرضه و تقاضا در صنعت برق را آزاد کرد؛ به این صورت که تولیدکنندگان، برق تولیدی خود را در بازار عرضه کرده و مصرف‌کنندگان انرژی مورد نیاز خود را از هر شرکت تولیدی به هر میزان و کیفیتی که در نظر دارند، خریداری کنند.

به عبارتی، مصرف‌کنندگان می‌توانند برق خود را از تولیدکنندگانی که محصولاتی با کیفیت بهتر، پایدارتر و با بهای مناسب‌تری دارند، خریداری کنند. باید توجه کرد این اتفاق نیازمند زیرساخت و بسترهای تخصصی لازم است که تهیه آنها در دولت دهم آغاز شده بود اما در دولت یازدهم و دوازدهم این اقدامات ادامه‌دار نبود.

◉ به عقیده شما قیمت واقعی برق باید تحت تاثیر چه مولفه‌هایی تعیین شود؟

در بحث تولید برق، نیروگاه‌ها به دو دسته نیروگاه‌های سوخت فسیلی و نیروگاه‌های تجدیدپذیر (پاک) تقسیم‌بندی می‌شوند.

نخستین مولفه اثرگذار بر هزینه تمام‌شده برق و به‌طور کلی بهای تولیدات این عرصه، بحث تامین مواد اولیه نیروگاه‌ها است. اغلب نیروگاه‌های تولید برق فسیلی از گاز به عنوان مواد اولیه تولیدات خود استفاده می‌کنند و تنها در برخی مواقع و در صورت کمبود گاز در کشور، از مازوت در قالب جایگزین گاز استفاده می‌شود. اما در نیروگاه‌های تولید برق پاک، مواد اولیه انرژی‌های طبیعی و تجدیدپذیر مانند باد است.

این نوع مواد اولیه رایگان بوده و صاحبان نیروگاه‌ها برای تامین مواد اولیه خود لازم نیست هزینه‌ای بپردازند؛ بنابراین نخستین نکته‌ای که باید در تعیین بهای برق توجه داشت، هزینه تامین خوراک اولیه نیروگاه‌ها است.

دومین مولفه مهم، هزینه تهیه زیرساخت‌ها، تجهیزات و ماشین‌آلات خط تولید یا به‌طور کلی احداث نیروگاه فعال است.

هرچند به‌طور معمول هزینه تهیه تجهیزات و ساخت نیروگاه معمولا در میزان تولید پیش‌بینی شده برای نیروگاه سرشکن می‌شود. چراکه اغلب هر نیروگاه عمر مفید داشته و براساس ظرفیت و ظرفیتی که در دوران فعالیت خود قرار است تولید داشته باشد، هزینه تمام‌شده در محصول نهایی تقسیم می‌شود.

سومین مولفه نیز مربوط به حمل‌ونقل و اقدامات مربوط به بحث ترانزیت و انتقال انرژی تولیدی است. امروزه دولت عهده‌دار اصلی خطوط انتقال برق و توزیع انرژی به شهرها و روستاه است.

این روند نیز خود با هزینه‌های زیادی همراه است؛ تامین زیرساخت‌ها، توزیع مناسب، نگهداری خطوط و توسعه آنها همواره نیازمند منابع مالی گسترده است. فعالان صنعت برق امیدوارند دولت نقش خود را در این زمینه کمتر کند و از نقش متصدی خطوط توزیع برق خارج شود.

در این شرایط بخش خصوصی فرآیند توزیع برق را برعهده خواهد گرفت و در نهایت برق توسط بخشی از مردم تولید و به خود مردم فروخته می‌شود. این ۳ مولفه یادشده همواره فاکتورهای اصلی تعیین بهای برق بوده و نه‌تنها در ایران بلکه در سایر کشورهای جهان نیز قیمت حامل‌های انرژی بر این ۳ اساس (تامین، پردازش و عرضه) مشخص می‌شود.

◉ برخی از کارشناسان معتقدند عرضه برق صنایع به‌ویژه صنایع بزرگ و پرمصرف در بورس انرژی می‌تواند ضمن تنظیم میزان مصارف آنها، بر واقعی‌سازی بهای انرژی نیز تاثیر مثبت داشته باشد. این دیدگاه را چطور ارزیابی می‌کنید؟

به نظر من، اگر ساز کار مناسبی برای عرضه برق صنایع در بورس انرژی پیش‌بینی و فراهم شود، این راهکار امکان‌پذیر است.

ساز کار مناسب به آن معناست که تولیدکننده برق مستقیم و بدون واسطه یا قیمت‌گذاری‌های دولتی، به متقاضیان و صنایع بزرگ تولیدات خود را عرضه کند. اما تصمیمات غلط نهادهای دولتی، تغییر رویه‌ها و وضع آیین‌نامه‌های متعدد و خلق‌الساعه سبب نابسامانی اقتصادی به‌ویژه در بازارهای تجاری شده است.

با وجود این شرایط بورس انرژی نیز مانند سایر بازارها از جمله بازار سرمایه، دچار بی‌ثباتی شده و صاحبان صنایع بزرگ نیز اعتماد خود را برای ورود به بورس انرژی از دست خواهند داد.

در نتیجه این راهکار با شکست روبه‌رو خواهد شد. اما اگر بستر مناسبی در بورس انرژی ایجاد و اداره آن به بخش خصوصی واگذار شود، می‌توان به آینده معاملات در این بازار امیدوار بود.

با مدیریت فعالان بخش خصوصی، کاهش مداخلات دولت، نبود قیمت‌گذاری‌های دستوری برای تولیدات و ثبات در قوانین مبادلات تجاری می‌توانند در مسیر مطمئن‌تری حرکت کنند. در این شرایط عرضه برق صنایع بزرگ در بورس انرژی راهکار مناسبی بوده و به شفاف‌سازی در این عرصه کمک خواهد کرد. اما همان‌طور که تاکید کردم معاملات باید توسط بازار و روند عرضه و تقاضا تعیین شوند.

سخن پایانی

برخی از کارشناسان اقتصاد معتقدند واقعی‌سازی بهای انرژی که در واقع همان آزادسازی قیمت‌هاست، به اقتصاد جامعه لطمه وارد می‌کند و مسبب بروز تورم‌های فزاینده می‌شود. در این شرایط نه‌تنها نظام مدیریتی کشور اصلاح نمی‌شود بلکه بار اضافه‌ای بر دوش مردم به‌ویژه اقشار آسیب‌پذیر اضافه خواهد شد. اتخاذ راهکارهایی که هر دو بعد اقتصاد جامعه و تولید صنعت را دربر گیرد، مسئله مهمی است که نهادهای دولتی باید به آن اهتمام ورزند.

«توسعه پایدار» کجای مدیریت صنعتی قرار دارد؟

صرفه‌جویی آب در صنایع با نوسازی ماشین آلات

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

آب، گاز، نفت و... انرژی‌هایی هستند که به بشر برای داشتن رفاه و زندگی بهتر کمک کرده‌اند. مدت‌ها انسان‌ها بدون توجه و دغدغه نابودی حامل‌های انرژی در مصرف بی‌محابا جلو می‌رفتند. اگر این حامل‌های انرژی تجدید و جبران نشوند، حیات روی کره زمین با خطر روبه‌رو خواهد شد. سال‌هاست سخن از توسعه پایدار می‌شود، پیشرفتی که کمترین آسیب را به چرخه طبیعت بزند. مصرف بهینه به معنای حذف حامل‌های انرژی نیست، بلکه بهره‌برداری از حداقل آنهاست. در کشور ما هنوز دغدغه‌ها مسئله اصلی در تولید نشده‌اند، زیرا بخشی از ثروت کشور با استفاده از ماشین‌آلات کهنه و فرسوده دود می‌شود و هوا می‌رود.

عکس: آیدا فریدی

برای مصرف بهینه آب در صنایع، در کنار مدیریت داخلی واحدهای تولیدی، تجهیزات و ابزارهایی هستند که حجم آب مصرفی را دارند اما تهیه این تجهیزات، هزینه‌بر و نیازمند سرمایه زیادی است

فرسوده‌ها انرژی را می‌بلعند

برخی صنایع جزء بخش‌های آب‌بر بوده و با توجه به ابربحران کشور در حوزه آب ضروری است صرفه‌جویی در این بخش براساس دستورالعمل ویژه‌ای دنبال شود. علیرضا قدمگاهی، یکی از فعالان صنعت نساجی کشور با اشاره به دغدغه کشورهای جهان برای کاهش مصرف آب و اختراع تجهیزات نوین به صمت گفت: برای بهبود مصرف آب صنایع، در کنار مدیریت داخلی واحدهای تولیدی، تجهیزات و ابزارهایی وجود دارند که حجم آب مصرفی را به میزان قابل‌توجهی کاهش می‌دهند.

او افزود: تولیدکنندگان داخلی هم، دغدغه صرفه‌جویی و بهبود روش‌های تولید را دارند اما تهیه این تجهیزات نوین هزینه‌بر است و به سرمایه زیادی نیاز دارد.

او گفت: در شرایطی که صنعتگران با کمبود نقدینگی و مشکلات مالی دست‌وپنجه نرم می‌کنند، فعلا امکان این هزینه‌کرد برای تولیدکنندگان وجود ندارد. این کارشناس حوزه صنعت تاکید کرد: دولت با توجه به مسئولیت و مدیریتی که در استفاده بهینه از حامل‌های انرژی دارد باید به این موضوع ورود کرده و تسهیلاتی برای خرید تجهیزات و ماشین‌آلات روز ارائه دهد.

ضرورتی که نادیده گرفته می‌شود

قدمگاهی در پاسخ به این پرسش که استفاده از ابزارها، تجهیزات و ماشین‌آلات روزآمد چقدر می‌تواند در استفاده بهینه از آب کمک‌کننده باشد، گفت: اگر این امر در صنایع کشور محقق شود، مصرف آب دست‌کم بین ۳۰ تا ۴۰ درصد کاهش پیدا می‌کند.

این فعال صنعت نساجی کشور با بیان اینکه این رقم بزرگی است، اظهارکرد: در این مدت به مسئله نوسازی و به‌سازی ماشین‌آلات و تجهیزات کمتر توجه شده و سرمایه‌گذاری لازم در این زمینه انجام نشده است. حتی استفاده از پسماندها که دفع آنها هزینه‌های بالایی دارد و جزو هزینه‌های سربار واحدهای تولیدی به‌شمار می‌رود، مدیریت تولید را بهبود می‌بخشد؛ بنابراین بهینه‌سازی مصرف آب در کنار بهبود روش‌های تولید، شدنی بوده و سال‌هاست کشورهای پیشرفته با بهره‌گیری از آن، صنایع خود را توسعه داده‌اند. وی در ادامه سخنان خود تاکید کرد: این در حالی است که اگر بخواهیم در ایران صنایع موجود را توسعه دهیم، در واقع به بحران آب دامن زده‌ایم.

آموزش درست مصرف کردن

در ادامه صابر پرنیان، رئیس هیات‌مدیره و مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان تهران در پاسخ به این پرسش صمت که آیا در زمینه مصرف بهینه برق و گاز و صرفه‌جویی در شهرک‌های صنعتی، به‌ویژه واحدهای تولیدی، آموزش‌های لازم داده‌شده یا خیر، گفت: در سطح وسیعی از سوی شرکت شهرک‌های صنعتی، انجمن‌های بخش خصوصی، خانه صنعت، معدن و تجارت و... در این‌باره اطلاع‌رسانی شده که فرهنگ صرفه‌جویی و در نتیجه افزایش بهره‌وری پیاده‌سازی شود.

او ادامه داد: اگر در مصرف تمام حامل‌های انرژی (آب، برق و گاز) صرفه‌جویی شود، به‌طور قطع، بحران و کمبود را می‌توان پشت‌سر گذاشت. البته این به معنی استفاده نکردن نیست، بلکه منظور درست مصرف‌کردن است.

علیرضا قدمگاهی: اگر ماشین‌آلات صنایع نوسازی شوند، مصرف آب دست‌کم بین ۳۰ تا ۴۰ درصد کاهش پیدا می‌کند

چگونه آب را هدر ندهیم

صنعتگران به‌عنوان بخشی از جامعه، دغدغه فرهنگ صرفه‌جویی آب را دارند و از این‌رو تلاش می‌کنند با استفاده از روش‌هایی، مصرف آب را در واحدهای صنعتی خود به حداقل برسانند. در این میان، پاشنه آشیل صنایع داخلی، فرسودگی ماشین‌آلات تولید بوده و اینکه این تجهیزات مربوط به ۳ تا ۴ دهه قبل است. علاوه‌بر این، بخش زیادی از آنها در زمان خود به شکل دست دوم خریداری شده‌اند. این در حالی است که در کشورهای صنعتی برای تحقق توسعه پایدار هر ۳ تا ۴ سال، تجهیزات نو و هر دهه ماشین‌آلات تعویض می‌شوند. شاید اگر به لحاظ سخت‌افزاری، صنایع آب‌بر کشور روزآمد شوند، بهینه‌سازی مصرف انرژی، به‌ویژه در حوزه آب مصرفی واحدهای صنعتی، صد درصد محقق شود. صنعت چرم از جمله صنایع بسیار آب‌بر است، به‌طوری که کشورهای اروپایی و برخی کشورهای صنعتی آسیایی، بخش‌هایی از تبدیل پوست به چرم که آب‌بر و برای محیط‌زیست آسیب‌زاست را در کشورهای جهان سوم انجام می‌دهند. به‌عنوان مثال، تبدیل پوست به سالامبور که یکی از مراحل تبدیل پوست به چرم است، آب زیادی نیاز دارد و در کنار آن به‌دلیل استفاده از مواد شیمیایی، آسیب زیادی به محیط‌زیست وارد می‌شود، از همین‌رو بسیاری از کشورها سالامبورسازی را در کشور خود متوقف کرده‌اند و آن را از کشورهای جهان سوم وارد می‌کنند.

علی حسن‌زاده‌دلیر، رئیس هیات‌مدیره انجمن صنایع چرم ایران در پاسخ به صمت گفت: کشورهای صنعتی برای کاهش مصرف آب در این صنعت به‌لحاظ نرم‌افزاری و سخت‌افزاری پیشرفت‌های زیادی داشته‌اند. به‌عنوان مثال، درام میکسچر، ابزاری است که این کشورها برای تبدیل پوست به چرم و در مرحله دباغی مورداستفاده قرار می‌دهند که تا ۵۰ درصد، مصرف آب را کاهش خواهد داد.

وی افزود: در کشور تعداد محدودی از فعالان این صنعت در حال استفاده از نوع فناوری شده درام هستند. هنوز این موضوع در بحث صرفه‌جویی آب بین برخی صنعتگران نهادینه نشده است. از سوی دیگر، این قطعه هزینه بالایی دارد و شاید بودجه و سرمایه صنعتگران این حوزه پاسخگوی آن نباشد.

او ادامه داد: این قطعه در ایران‌هم ساخته می‌شود اما ظرفیت آن از نوع خارجی پایین‌تر است؛ بنابراین کاهش مصرف آب در صنایع از جمله صنعت چرم شدنی است اما نیاز به سرمایه دارد.

رئیس هیات‌مدیره انجمن صنایع چرم ایران در ادامه درباره اقدامات انجام‌شده از سوی انجمن برای این امر، گفت: این انجمن در تلاش و مذاکره است تا بتوانیم این درام‌ها را داخلی‌سازی کنیم. داخلی‌سازی درام‌ها نیازمند سرمایه بالایی است اما در حال‌حاضر از درام‌های خارجی استفاده می‌شود که نرخ این دستگاه بسیار بالاست و با افزایش نرخ ارز واردات آن بسیار گران تمام می‌شود.

نوع قدیمی و پیشرفته درام

حسن‌زاده‌دلیر در توضیح ویژگی‌های این قطعه خاص به دو نوع درام اشاره کرد و گفت: یک نوع درام چوبی است و مدل دیگر با مواد پلی‌آمین ساخته می‌شود که البته این نوع در داخل به تعداد محدود تولید شده است. برای افزایش ظرفیت این نوع درام‌ها باید دید که آیا سازندگان داخلی توانایی ساخت ورق‌های قطور با متراژ بالا را دارند یا خیر. البته ساخت نوع چوبی آن راحت‌تر است و از یک چوب خاص افریقایی ساخته می‌شود. او گفت: این چوب‌ها به‌لحاظ استحکام مانند آهن هستند و شاید نجار ایرانی با استفاده از ابزار موجود قادر به برش آن نباشد. چوب‌های مورداستفاده در درام‌سازی باید بسیار مقاوم و تحمل درجه‌های مختلف فشار را داشته باشند و در مقابل مواد شیمیایی از بین نروند. این چوب‌ها به‌نوعی مانند فلز بوده که به‌عنوان الوار تا ۲ سال در انبار نگه‌داری می‌شوند تا کاملا خشک شده و هر حالتی که می‌خواهند، بگیرند. سپس برش می‌خورند تا وقتی تبدیل به درام شدند، شکل ظاهری آنها از بین نرود.

داخلی‌سازی برخی قطعات

او یادآور شد: درام‌های چوبی نیاز به فناوری خاصی ندارند و می‌توان آنها را داخلی‌سازی کرد که البته با افزایش نرخ ارز، توجیه اقتصادی هم دارد.

رئیس هیات‌مدیره انجمن صنایع چرم ایران گفت: انجمن با سازندگان داخلی مذاکراتی داشته درام‌سازان معدودی در کشور فعالیت دارند علاوه‌بر این، تولید آن‌هم زمانبر است. بیشترین ظرفیت دباغی درام‌های داخلی ۸ تن است در حالی که برای اروپا تا ۲۵ تن پوست را دباغی می‌کند. عمر مفید نوع داخل بین ۸ تا ۱۰ سال است اما نوع پیشرفته آن تا ۴ دهه هم کارآیی دارد.

علی حسن‌زاده‌دلیر: کاهش مصرف آب در صنایع از جمله صنعت چرم، شدنی اما نیازمند سرمایه است

سالامبورسازی، آب‌بر و آسیب‌زا

حسن نصیریان، از فعالان پوشاک چرمی کشور هم معتقد است روش‌های سنتی چرم‌سازی مصرف آب بالایی دارند اما به‌تازگی روش‌های فعالیت در این صنعت در حال تغییر است.

وی به صمت گفت: در گذشته از حوضچه برای تبدیل پوست و دباغی آن استفاده می‌شد و به‌این‌ترتیب شیر آب در حوضچه بازمی‌ماند و از یک طرف آب می‌آمد و از سوی دیگر، خارج می‌شد. استفاده از این حوضچه‌ها در حال منسوخ شدن است و به‌جای آن از درام استفاده می‌شود. درام‌ها در دارند که بسته شده و پوست شست‌وشو می‌شود. سپس آب تخلیه می‌شود که این امر مصرف آب را کاهش می‌دهد.

این تولیدکننده ادامه داد: پیش‌تر برای هر وزنی که داخل درام ریخته می‌شد تا ۱۵۰ درصد آب استفاده می‌شد اما با فناوری جدید تا ۸۰ درصد آب هم پاسخگو است. این مورد از جمله اقداماتی است که چرم‌سازان در کشور برای صرفه‌جویی در آب انجام داده‌اند.

برگشت آب به چرخه مصرف

نصیریان در بخشی دیگر از سخنان خود به بازیابی پساب‌ها اشاره کرد و گفت: برخی واحدهای تولیدی آب را بازیابی کرده و برای بخشی دیگر از امور دباغی مانند آهک‌دانی استفاده می‌کنند. این آب بازیابی‌شده برای آبیاری فضای سبز داخل واحدها مورداستفاده قرار نمی‌گیرد، زیرا درصد زیادی نمک دارد.

نصیریان اظهارکرد: بیشترین مصرف آب در تبدیل پوست به سالامبور است و با اطمینان می‌توان گفت اگر این مرحله حذف شود، صرفه‌جویی زیادی در مصرف آب انجام‌شده است.

وی گفت: برخی چرم‌سازان به‌طور مستقیم پوست را دباغی می‌کنند که برای مصارف داخلی است اما سالامبورسازان ناچار هستند پوست را تخلیه و آماده کنند.

عضو هیات‌مدیره انجمن صنایع چرم ایران در پاسخ به این پرسش که چرا در کشور سالامبورسازی انجام می‌شود، اظهارکرد: این امر به دو دلیل است؛ نخست اینکه سالامبورسازی، حرفه‌ای سنتی در کشور به‌شمار می‌رود. اما متاسفانه آب و نمک زیادی برای این امر مصرف می‌شود علاوه‌بر اینکه برخی مواد شیمیایی جذب‌نشده از جمله سولفور سدیم، آهک و... هم در محیط‌زیست رها می‌شود.

مواد اولیه و کاهش مصرف آب

نصیریان گفت: سالامبور حالت کنسرو دارد و می‌توان تا ماه‌ها و شاید سال‌ها آن را نگه داشت؛ علاوه‌بر این، حمل‌ونقلش هم راحت‌تر است و مشتری‌های ترجیح می‌دهند پوست را به‌شکل سالامبور خریداری کنند.

این فعال صنعت چرم کشور یادآور شد: دولت برنامه دارد به‌تدریج این مرحله و تولید سالامبور را به سمت تولید چرم نیمه‌ساخته سوق دهد.

نصیریان در پاسخ به این پرسش که چقدر مواد اولیه مورداستفاده در کاهش مصرف آب تاثیر دارد، گفت: مواد اولیه مورداستفاده تاثیری در کاهش مصرف آب ندارد اما بر محیط‌زیست و کاهش آلودگی موثر است. فناوری و تکنیک جدید در راستای کاهش مصرف آب بیشتر پاسخ می‌دهد. اینکه دور درام‌ها افزایش یابد تا حرکات مکانیکی نیز بالا رفته و مصرف آب کمتر و جذب مواد هم بیشتر محقق شود.

سخن پایانی

آب، منبعی است که در تولید برق نقش مهمی دارد. اهتمام به مصرف آب در صنایع و سایر بخش‌ها، نسبت به سایر حامل‌های انرژی مانند برق، گاز و نفت از اهمیت بیشتری برخوردار است. بحث صرفه‌جویی، بحثی ضروری و حیاتی است و در منازل با نصب شیرهای کم‌فشار و تقویت‌کننده‌های شناور که هزینه چندانی ندارند، می‌توان به میزان قابل‌توجهی در مصرف آب ماهانه صرفه‌جویی کرد اما این امر در صنایع کمی هزینه‌بر است.

سرمایه زیادی نیاز است تا زیرساخت‌ها و ماشین‌آلات فرسوده و قدیمی نوسازی شوند. در شرایط تحریم و کمبود منابع ارزی به نظر می‌رسد این امر شدنی نباشد و تنها راه جبران بخشی از هدررفت در برگشت آب به چرخه مصرف در بخش آبیاری فضای سبز شهرک‌ها و واحدهای صنعتی باشد.

دریچه

جانمایی صنایع در تضاد با توسعه پایدار

بحران آب، خشکسالی، فرونشست زمین و... موضوع‌هایی است که از هشدار گذشته و مانند آلودگی هوا به مرحله اضطرار رسیده است. به‌طور قطع، مدیریت غلط چند دهه قبل، بحران امروز را رقم زده است.

فرمول آمایش سرزمین در تقسیم‌بندی‌های صنعتی و غیرصنعتی کاربردی ندارد و گاه براساس دینی که برخی مسئولان دولتی و نمایندگان خانه ملت داشتند، در هر شهر و روستایی واحد صنعتی راه‌اندازی شده است.

چرایی موضوع کمبود آب و قرارگرفتن کشور در خشکسالی، بارها از زبان کارشناسان این حوزه واکاوی و عنوان‌شده است. بی‌توجهی به آب‌های زیرزمینی، هدررفت آب در کشاورزی سنتی، عدم‌استفاده صنعتگر از روش‌های نوین برای توسعه پایدار و... همه علت‌هایی است که نفس‌های آب را در کشور به‌شماره انداخته است.

ایران کشور خشکی است که ۸۵ درصد آن در منطقه خشک و نیمه‌خشک قرار دارد و با بحران آب روبه‌رو شده است.

دو موضوع «آمایش سرزمین» و «توسعه پایدار» از متهمان اصلی پرونده بحران آب فعلی هستند که نیاز به رسیدگی عاجل دارند. اگر کشور در ۴ دهه اخیر یک سند آمایش سرزمین داشت، لازم نبود سند سازگاری با کم‌آبی نوشته شود.

فقدان سند آمایش سرزمین به این معنی است که هر کسی هر جایی که زندگی می‌کند، می‌خواهد در بخش کشاورزی، صنعت، گردشگری و به‌طورکلی در همه‌چیز اول شود و اصلا مهم نیست ظرفیت این کار را دارد یا ندارد، چون همواره خلأ چنین سندی وجود داشته است.

بنا بر آمارهای اعلام‌شده حدود ۹۰ درصد آب در بخش کشاورزی، ۷ درصد در بخش شرب و ۳ درصد در بخش صنعت مصرف می‌شود. به‌طور قطع، میزان مصرف آب در بخش کشاورزی نیاز به رسیدگی اضطراری دارد اما در دو بخش شرب و صنعتی باز هم می‌توان با بهینه‌سازی مصرف، بخشی از آب را ذخیره کرد.

حال پرسش این است که تولیدکنندگان به‌ویژه در صنایعی که آب‌بر هستند، برای استفاده بهینه از آب و کاهش مصرف آن چقدر به‌سوی فناوری‌های نوین رفته‌اند؟ در این‌باره باید گفت، تقریبا هیچ.

در شرایط جنگ اقتصادی و کمبود منابع ارزی و ضرورت استفاده از ماشین‌آلاتی که حداقل نسبت به تجهیزاتی که برای حداقل ۴ دهه قبل است به‌روزتر هستند، بعید باشد.

ماشین‌آلات و تجهیزات، سرمایه ثابت کارخانجات صنعتی بوده و برای نوسازی آنها نیاز به کمک‌های دولت دارند و در ان راستا باید تسهیلات ویژه پرداخت شود.

با توجه به کسری بودجه کشور، عملیاتی شدن این موضوع حداقل برای سال‌های آینده با بهبود شرایط اقتصادی ممکن خواهد بود؛ البته در سال‌هایی که شاید خیلی دیر شده و به همان نسبت نیاز به هزینه‌کرد سنگینی باشد.

به هر روی با تمام مشکلات کمبود نقدینگی و منابع ارزی مدیران و مسئولان دولتی باید تدابیر عاجل برای رفع معضل هدررفت حامل‌های انرژی به‌وسیله ماشین‌آلات فرسوده و قدیمی داشته باشند. در واقع هر روز که بگذرد این مسئله دیرتر و بحران، گسترده‌تر خواهد شد.

برخی کشورها در اولویت‌بندی و سرمایه‌گذاری روی صنایع، ساخت ماشین‌آلات را پیش از هر صنعت دیگری مدنظر دارند. مانند چین و کره‌جنوبی تا از ناحیه این صنعت مادر، آسیب کمتری صنایع دیگر را تهدید کند. تا دیر نشده باید معضل فعلی واحدهای صنعتی در بخش ماشین‌آلات را رفع کرد چراکه سرمایه‌گذاری در این بخش به معنای سود بلندمدت خواهد بود.

دریچه

بودجه محیط‌زیست افزایش نیافت

بودجه بخش محیط‌زیست در سال ۱۴۰۱ از چند جنبه اساسی می‌توانـد مورد بررسـی قرار بگیـرد؛ اول اینکه آلودگی شـدید هوای کلانشـهرها، توفان سـهمگین ریزگردها در آسمان کشور، انباشـت آلودگی‌های نفتی و سـموم کشـاورزی در سواحل دریا و رودخانه‌هـا، تداوم تخریب و ویرانـی تالاب‌های ایران، وضعیت بغرنج حیـات وحش، تخریـب جنگ‌های حفاظت شـده همراه صدها مشـکل زیست محیطی دیگر، مسـائل حوزه محیط‌زیست را افزایش داده و مدیریت کشور نتوانسته این مسائل را حل کند؛ بنابراین می‌توان گفت محیط‌زیست با کنش و واکنش‌های آن بر سـایر بخش‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی حوزه‌ای بسـیار فراگیر محسوب می‌شود.

به گـزارش صمت بـه نقـل از مرکـز پژوهش‌هـای مجلس، محیط‌زیسـت از نظـر اقتصـادی تامین‌کننده نهاده‌هـای تولید و عامـل اثرگذار بر رشـد اقتصادی اسـت، از نظر اجتماعی محل زیسـت سالم، بستری شـاداب و جامعه‌ای سالم مهیا می‌کند و از نظر فرهنگی در برگیرنده ویژگی‌های طبیعی و اقلیمی اسـت که آداب و سـنن ملی و هویت میعنی و تاریخی هر کشور در انطباق با آن تکوین و تکامل می‌یابد.

ارتباطات افقی و عمودی بین زیست‌بوم‌های همجوار از مقیاس خرد تا مقیاس کلان زیسـت کره زمین، فارغ از هرگونه مرزبندی حقوقی و سیاسـی، محیط‌زیسـت را به حوزه تعاملات یا تقابلات بین‌المللـی و منطقـه‌ای تبدیل کرده و اخیرا بـا ظهور گرمایش جهانی و تغییر اقلیم، دامنه اثرگذاری آن حتی از مرزهای فیزیکی جو کره زمین نیز فراتر رفته است.

پرواضح است که وجود زیرساخت‌های قانونی و اسناد بالادستی و برقراری نظام کنترلی و حاکمیتی در کنار استفاده از مشوق‌های انگیزشـی، تشـویقی و مالی، ظرفیت حفاظت از محیط‌زیست را فراهم می‌کند.

نکته اساسـی دیگر که بایـد به آن توجه ویژه‌ای شـود دلایل و روند رو به گسـترش تخریب محیط‌زیسـت در کشـور اسـت. بی‌توجهی جدی به مسـائل اقتصاد زیسـت‌محیطی و محاسـبه نشدن تخریب‌های زیسـت‌محیطی در سیستم اقتصادی کشور و نبـود باور کافی به اهمیت و ضرورت مباحث زیسـت‌محیطی در نتیجه ضعف پایبندی به اجرای برنامه‌های توسـعه‌ای کشـور، از جمله دلایل اصلی این تخریب‌ها اسـت، زیرا الزامات و ملاحظات زیسـت‌محیطی در برنامه‌های توسـعه و بودجه‌ریزی‌های سالانه، به‌صورت واقعی لحاظ نشـده و به اجـرا در نمی‌آید، به‌طوری که اولویت‌بندی نشـدن اهداف برنامه‌ای و تامین اعتبارات، دستیابی به اهداف را با مشکل مواجه می‌کند.

بررسـی لایحـه بودجـه سـال ۱۴۰۱ کل کشـور در بخـش محیط‌زیسـت از افزایـش ۲۳ درصدی ان خبـر می‌دهد. به بیان دیگر میزان اعتبارات از ۱۷۵۴ میلیارد تومان در سـال ۱۴۰۰ به ۲۱۵۵ میلیارد تومان در لایحه بودجه ۱۴۰۱ رسـیده، اما سـهم محیط‌زیسـت در بین امور دهگانه تنها ۰.۲ درصد است و از این زاویـه سـهم این بخش تغییری در مقایسـه با سـایر ردیف‌های بودجه نسبت به قانون امسال نداشته است.

باتوجـه به ارزیابی کـه در این زمینه و مصوبات برنامه ششـم توسـعه صورت گرفته، می‌توان این گونـه نتیجه گرفت که یکی از ضعف‌هـای بزرگ در مباحث کلان زیسـت‌محیطی بی‌توجهی بـه بخـش چشـمگیری از وظایـف و مسـئولیت‌های قانونی در لایحه بودجه پیشـنهادی اسـت؛ به‌نحوی که نیمـی از وظایف و مسئولیت‌های سـازمان متولی محیط‌زیست کشور در حوزه‌های مختلـف فاقـد طـرح مرتبط اسـت که اگـر معیـار حوزه‌های عملیاتـی قلمـداد شـود، حوزه‌هـای جلوگیـری از تخریـب و آلودگی محیط‌زیسـت و منابع طبیعـی و احیای آنها و حکمرانی مطلوب محیط زیسـتی بالاترین سـهم و وزن را در این محاسبه دارد.

همچنین اگر عملکرد و تحقق اهداف سـال‌های گذشته به‌علت کمبـود اعتبارات، پایین بوده، در ایـن صورت افزودن مقداری بر بودجه سـال گذشته گره‌گشـا نیسـت، چراکه این افزایش تنها تکافوی پرداخت حقوق و دسـتمزد براساس احکام استخدامی را خواهد داد؛ از این رو باتوجه به اهمیت توزیع اعتبارات در اجرای برنامه‌های محیط‌زیست منطبق با اولویت‌های اجرایی دستگاه‌ها، نحـوه توزیع اعتبارات ناکارآمد فاقد اثربخشـی اسـت و این مهم می‌تواند باعث محقق نشـدن بخشـی از متغیرها و شـاخص‌های بودجه‌ریزی در سال آینده شود.

بررسـی عملکرد ۸ ماهه امسال و عملکرد سال ۹۹ حاکی از آن اسـت که در پی دریافت ۳۱ درصد از همین سـهم اندک بودجه که به بخش محیط‌زیسـت اختصاص یافتـه، در عمل برنامه‌ها و اهـداف برنامه‌ها معطل مانـده و فعالیت قابل‌توجهی برای نیل به این اهداف صورت نگرفته است.

از مهم‌تریـن نـکات لایحـه بودجـه سـال ۱۴۰۱ در بخـش محیط‌زیسـت می‌توان به لحاظ کردن ردیـف اعتباری و تقویت اعتبـارات بـرای تکمیـل تجهیـزات و حمایـت از محیط‌بانان، تخصیص ۲۰ درصد سـهم عـوارض آلایندگی بـه صندوق ملی محیط‌زیسـت و لحاظ کردن ردیف اعتباری بـرای پایش برخط آلودگـی زیسـت‌محیطی به‌عنوان نقـاط مثبت و عدم پوشـش تکالیف و وظایف سـازمان مطابق با اهداف برنامه ششـم توسعه، عدم جبران کمبود بودجه سـازمان در مقایسه با سایر دستگاه‌ها، لحـاظ کردن اعتبارات مربوط به احیا و مدیریت تالاب‌های انزلی، اسـتان فارس و هامون در ردیف‌های استانی به‌عنوان نقاط ضعف لایحه بودجه پیشنهادی ارزیابی می‌شود.

براسـاس بررسـی صورت گرفتـه در زمینه عملکرد سـازمان حفاظت محیط‌زیسـت و صندوق ملی محیط‌زیست، ایجاد تحول ساختاری در این مجموعه‌ها و اصلاح فرآیندها الزامی و لازم است ضمن چابک‌سـازی، هوشمندسازی و توسعه شفافیت، برنامه‌های کاری میان‌مدت و بلندمدت تدوین شود.

همچنیـن ضـروری اسـت اولویت‌هـا اسـتخراج و براسـاس سـناریوهای مختلف تخصیص منابع در زمان اجرای بودجه سال ۱۴۰۱ اقـدام لازم انجام شـود تا از جذب نشـدن منابع یا اتلاف همین منابع اندک نیز جلوگیری شود.

کارشناس اقتصاد در گفت‌وگو با صمت:

«ابزار قیمتی» در ایران بی‌تاثیر است

امیرعباس آذرم‌وند
editor@smtnews.ir

در ایـران هـر گاه دولت‌هـا قصـد دارنـد بـا دسـتکاری نرخ حامل‌هـای انرژی بـرای خود منبـع درآمـد ایجـاد کننـد، به مصـرف بالای انـرژی در ایران اشـاره می‌کنند؛ به مشـکلات زیست‌محیطی رجوع و ادعا می‌کنند با افزایش قیمت‌ها، می‌تـوان تقاضای حامل‌های انرژی را که از آلاینده‌های اصلی هستند، کاهش داد.

در ایـن زمینـه آلبـرت بغزیان، کارشـناس اقتصاد بـه صمت می‌گوید: «زمانی ابزار قیمتی می‌توانـد بر مصـرف تاثیر بگذارد کـه با تغییر نـرخ یک کالا، قیمـت در حوزه‌های دیگر ثابت بمانـد، امـا در ایران با افزایش نـرخ حامل‌های انرژی به‌سـرعت تورم به تمام بخش‌ها تسـری پیدا می‌کند.»

مشروح این گفت‌وگو را در ادامه می‌خوانید.

سـرانه مصرف انرژی در کشور ما بالاسـت، چون هدررفت منابع در بخش توزیع، چند برابر کشورهای توسعه‌یافته است. در واقع چیزی که سبب شده سرانه مصرف انرژی در کشور ما بالا برود، فناوری قدیمی است، نه روحیه مصرف‌گرایی

◉ در آسـتانه روز جهانـی صرفه‌جویی انرژی قرار داریم. گفته می‌شود در ایران مصـرف انرژی بیـش از اسـتانداردهای جهانـی اسـت. چه چیـزی عامـل این مسئله شده است؟

مـن خیلی با این بحث موافق نیسـتم. البته ادعـا نمی‌کنـم مصرف انرژی در کشـور ما به میزان مطلوب اسـت، اما این نوع بیان مسئله سبب می‌شود این ذهنیت ایجاد شود که مردم ایران، مردمی مصرف‌گرا و اسـراف‌کار هستند؛ به‌عبارت سـاده‌تر اگر ما در زمینه شاخص‌های جهانی صحبت می‌کنیم، پذیرفتنی اسـت که سـرانه مصـرف انرژی در ایران بـالا و در اروپا پاییـن باشـد، اما این مسـئله به‌دلیـل رفتار مصرف‌کنندگان به‌وجود نیامده است.

سـرانه مصرف انرژی در کشـور ما بالاست، چون هدررفت منابع در بخش توزیع چند برابر کشورهای توسعه‌یافته است، زیرا لوازم خانگی کشـور ما پرمصرف‌تر هسـتند، لامپ‌های ما برق بیشـتری مصـرف می‌کنند و خودروهای ما بنزین بیشـتری می‌سـوزانند؛ پس در واقع چیزی که سـبب شده سرانه مصرف انرژی در کشـور ما بالا برود، استفاده از فناوری قدیمی و هدررفـت انرژی در فرآیند توزیع اسـت، نه روحیـه مصرف‌گرایی. در زمینه سـوخت هم می‌توانیم این مسئله را ببینیم. ترافیک شهرها در کنار حمل‌ونقل ضعیف شـهری سبب شده باوجود چند برابر شـدن نرخ بنزین در ۲ دهه گذشـته، مصرف تغییر چشـمگیری نداشته است.

◉ برخی اقتصاددانان فکـر می‌کنند با اسـتفاده از ابزار قیمتی می‌توان مصرف را کنترل کـرد. به‌قول شـما چندین بار نـرخ بنزین تغییـر کرد، امـا مصرف آن تغییر معناداری نداشت. چرا ابزار قیمتی تا این حد ناکارآمد شده است؟

این یک اصل اقتصادی اسـت که به‌شـکل نظری بیان می‌شـود. تاکید می‌شود با افزایش قیمت، مصرف و تقاضا کاهش خواهد یافت، اما این اصل همیشه صادق نخواهد بود؛ کما اینکه در ایـران هم صدق نکرد، زیرا در کنار افزایش نـرخ برای کاهش مصـرف، باید راه جایگزینی وجود داشـته باشد که حمل‌ونقل روزانه با آن انجام شود.

در اصل توسعه حمل‌ونقل عمومی بستر لازم برای رفع این مشـکل است یا تولید خودرویی کـه با نرخ مناسـب به فروش بـرود و مصرف سوخت کمتری داشته باشد.

می‌خواهم تاکید کنم مصرف بالای انرژی در کشـور ما ناشی از مشکلات بخش تولید است، نـه زیاده‌خواهـی مصرف‌کننـدگان. کیفیت پایین خودروهای مصرفـی در کنار پرمصرف بودن آنها سبب می‌شود مالک خودرو چاره‌ای نداشـته باشـد که مصرف همیشـگی خود را داشـته باشـد، زیرا همان‌طور که گفتم بدیلی بـرای خودروهـای شـخصی وجود نـدارد و حمل‌ونقـل عمومی کشـور دچار مشـکلات فراوانی است.

برای بررسـی مصرف انرژی در کشور باید ۳ بخش را جدا از هم تحلیل کنیم؛ تولید، توزیع و مصـرف. اینکه برخی فکـر می‌کنند صرفا با دستکاری قیمت‌ها می‌توانند مصرف را کاهش دهند، احتمالا از ساده‌اندیشـی آنها است. باید بـه این نکتـه توجه کنیم که اگـر نیاز واقعی کشور بیش از تولید است باید تولید را افزایش داد. در زمینه بنزین هم دیگر ایران واردکننده بنزین نیسـت که نگران هدر رفتن ارز کشـور باشـند و می‌توانند با افزایش تولید نیاز کشور را تامین کنند.

این امر برای تمـام کالاهایی که محدودیت تولید دارند و نیاز به مصرف آن بالاسـت صدق می‌کنـد و اسـتفاده از ابزار قیمتـی نمی‌تواند مشـکل سیاسـت‌گذار را حل کنـد. امروز اگر نـرخ بنزین به لیتری ۵ هزار تومان هم برسـد و همزمـان کرایه تاکسـی بالا بـرود و متعاقبا میانگین نرخ عمومی کالاها نیز افزایش داشته باشد، هیچ یک از این اقدامات پاسخگو نخواهد بـود. ممکن اسـت این اقـدام کاهش مصرف بنزیـن را برای مـدت کوتاهی محقق کند، اما در بلندمدت شرایط عادی خواهد شد. در آبان ۹۸ هم ابتدا گفته شـد بـا افزایش نرخ بنزین مصرف کاهش داشـت، اما پس از مدتی اثر آن افزایش قیمت از بین رفت.

◉ ایـن تعبیـر بـرای تمـام حامل‌های انرژی صادق است؟

خیر؛ ایـن را کتمان نمی‌کنـم که نرخ برق و آب در کشـور ما نسـبتا ارزان اسـت اما این به‌معنـای موفق بودن سیاسـت قیمتی درباره این حامل‌های انرژی هم نیسـت، زیرا اگر ابزار قیمتـی می‌تواند در برخی کشـورها به نتایج مثبتـی منجر شـود به این دلیل اسـت که با تغییر نرخ یک کالا، نرخ در دیگر حوزه‌ها تغییر نمی‌کند. در اقتصاد هم گفته می‌شود با فرض ثابت بودن سـایر شرایط، اگر نرخ افزایش یابد مصـرف کم می‌شـود، اما در کشـور ما چنین نخواهـد بود و افزایش نـرخ حامل‌های انرژی دیگـر کالاها را هـم گران خواهد کرد و به این اعتبار شرایط ثابت نخواهد بود که این سیاست اثر بگذارد.

مدیران دولت سیزدهم کسری بودجه را یک چالـش جدی می‌دانند. در گذشـته هم دیده شـده دولت‌ها برای جبران کسـری به تغییر نرخ حامل‌های انرژی می‌پردازند. فکر می‌کنید این سیاسـت پاسخگوی مشکلات مالی دولت خواهد بود؟

گرچه ممکن اسـت ایـن نکته‌ای که گفتید در شرایطی درست باشد، اما به‌نظر من شرایط مدنظر، شـرایط امروز ایران نیسـت. بگذارید این‌طـور بگویـم که یک موقعی تنها مشـکل کشـور کسری بودجه اسـت که برای رفع آن می‌تـوان این اقدامـات را انجـام داد، اما یک زمانی هسـت که مشکلات عدیده وجود دارند که کسری بودجه هم یکی از آنهاست.

در هـر حـال یکـی از راه‌های رفع کسـری بودجـه افزایش نرخ حامل‌های انرژی اسـت که در برخی کشـورهای جهان اجرا شـده، اما مسـئله این است که دولت‌های ایران با ادعای صرفه‌جویـی، هدف افزایش نـرخ حامل‌های انـرژی را دنبال می‌کنند. ایـن اقدام به‌معنای نشان دادن آدرس غلط است.

در اقتصـاد گفته می‌شـود هـر گاه کالایی کشـش قیمتـی اندکی داشـته باشـد، مانند بنزیـن، آب، برق و نان کـه کالاهای ضروری محسوب می‌شـوند، تغییر قیمت‌ها نمی‌تواند چندان مصرف آن را کاهش دهد.

از همین جا است که افزایش نرخ این کالاها می‌توانـد برای دولـت درآمدزا باشـد، زیرا با افزایش نرخ مصرف کم نمی‌شـودو همین امر می‌تواند برای دولت یک منبع درآمد مناسـب ایجـاد کند؛ پـس اگر هدف جبران کسـری بودجه باشـد، استفاده از ابزار قیمتی با توجیه کاهش مصرف، نقض غرض محسوب می‌شود.

◉ در شـرایط امروز کشـور ما سیاست افزایـش نـرخ حامل‌های انـرژی چگونه تعبیر می‌شود؟

در شرایط فعلی کشور ما این اقدام گرچه به درآمدهای دولت خواهد افزود، اما ابعاد کسری بودجه چنان بزرگ اسـت که با این سیاست‌ها چندان تغییری در آن ایجاد نمی‌شود.

به‌نظر می‌رسد برای رفع کسری بودجه بهتر است سراغ رفع مشکلات اصلی برویم، نه اینکه صرفا بر اجرای ساده‌ترین کارها تمرکز کنیم.

◉ در کل شـما در دسـته کارشناسانی قـرار می‌گیرید که مدافـع افزایش نرخ حامل‌هـای انرژی با هدف کنترل مصرف یا اهدافی کلان‌تر هستند یا مخالف؟

مـن مخالف افزایش نـرخ حامل‌های انرژی در هر شرایطی نیستم، اما در شرایط فعلی که معیشـت، محور اصلی شده، این اقدام را منفی می‌دانم. تازه اگر بنا باشد نرخ حامل‌های انرژی افزایش یابد، باید همزمان اقداماتی در دسـتور باشـد تا نرخ حمل‌ونقل عمومی تغییر نکند و نرخ دیگر کالاها هم به‌شـکل فزاینده بالا نرود؛ در غیر این صورت مانند ایجاد نقدینگی، دولت هزینه‌های خود را با ایجاد تورم تامین می‌کند و پـس از آن مجبور می‌شـود سیاسـت‌های کنترل قیمتی را در دسـتور کار بگذارد. به این ترتیب اگر دریافتی هم برای دولت ایجاد شود باید برای کاهش تبعات سیاسـت افزایش نرخ حامل‌های انرژی مورد اسـتفاده قرار بگیرد، به همین دلیل اجرای این سیاسـت را در شرایط فعلی به سود اقتصاد نمی‌دانم.

امـروز اگر دولت اصرار بر افزایش نرخ بنزین داشـته باشـد، در عمل مسـکن کوتاه‌مدتی مصـرف کرده که خیلـی زود اثرات آن خنثی خواهد شـد؛ بنابراین اگر قصد این اسـت که اصلاح ریشـه‌ای انجام شـود که مشـکلات را از پایه حل کند، نباید سـراغ دسـتکاری نرخ حامل‌های انرژی برود.

◉ همزمان با شایعاتی که در زمینه نرخ بنزین مطرح شـده، حذف ارز ترجیحی کلید خورده اسـت. اجرای همزمان این دو سیاست چه تاثیری بر کسری بودجه خواهد داشت؟

من فکر نمی‌کنم مشـکل کسری بودجه به این راحتی و سـادگی قابل رفع باشد. همیشه گفته می‌شـود اقتصاد ایران یک اقتصاد دولتی است و برخی همین را مهم‌ترین مشکل اقتصاد می‌دانند.

بـا ایـن حال اگـر موافقیم نقـش دولت در اقتصاد پررنگ است، باید همزمان بپذیریم که اگر تورم وجود داشـته باشـد و هزینه‌ها رشد کنند، دولت هم بـا افزایش هزینه‌های مواجه می‌شود.

تنها مصرف‌کننده بنزین و برق، شـهروندان نیسـتند، بلکـه دولت هـم مصرف‌کننده این کالاها اسـت؛ پس اگر نرخ بنزین گران شـود، هزینـه حمل‌ونقل در بخش دولتی هم رشـد خواهد کرد.

ما بارها این سیاست را تجربه کردیم و دیدیم که با این سیاسـت‌ها نه‌تنها از میزان مشکلات کاسـته نمی‌شـود بلکه ممکن است معضلات ابعاد بزرگ‌تری هم پیدا کنند.

◉ فکر می‌کنیـد برای امروز سیاسـت حـذف ترجیحی چقدر به سـود اقتصاد خواهد بود؟

من مخالف این کار هستم؛ به‌ویژه اینکه گویا دولت قصد دارد به‌طور ناگهانی این کار را انجام دهـد. کاش به‌تدریج ایـن کار را می‌کردند تا مشکلات ناگهان بر اقتصاد چنبره نزند.

لازم اسـت تاکیـد کنـم ایـن سیاسـت با هـر توجیهی بـه زیـان اقتصاد خواهـد بود. دولتمـردان چه در دولت فعلی و چه در دولت گذشـته می‌گفتند این سیاست سبب شده ارز کشـور در شرایط جنگ اقتصادی حیف و میل شـود. اخیرا رئیـس کل بانک مرکزی هم این نکته را بیان کرد. پرسش من این است که چرا نظارت را تقویت نمی‌کنید؟

این حرف دولتمردان درست است که عده‌ای از ارز ترجیحی نهایت سوءاسـتفاده را کرده و جیب خود را از سودهای کلان انباشتند. بانک مرکزی لیست این افراد را دارد اما به هر دلیلی حاضر به انتشار این فهرست نیست.

وزارت اقتصـاد می‌تواند برود یقه واردکننده متخلف را بگیرد و از او بخواهد هر چه سریع‌تر ارز اختصاص‌یافتـه را به کشـور برگردانند، اما این کار را انجام نمی‌دهد.

هیچ کدام از این کارها را انجام نمی‌دهند اما ناگهان می‌گویند قصـد داریم ارز ترجیحی را حـذف کنیم و طوری وانمود می‌کنند که گویا هـدف از اجرای این طرح مقابله با رانت‌خواری است. مسئله واقعا رانت نیست، وگرنه می‌شد با تقویت نظارت و زیرساخت‌ها کاری کرد که ارز به‌شکل درستی اختصاص یابد و فرصت‌طلبان را از میدان به‌در کرد.

حـذف ارز ترجیحی به افزایـش دوباره نرخ ارز در بازار آزاد منجر می‌شـود و همزمان تورم را بیشـتر می‌کند. متاسفانه فراموش کرده‌اند زمانی که ارز ۴۲۰۰ تومانی به تصویب رسـید، نـرخ دلار در بازار آزاد ۵۵۰۰ تومان بود؛ یعنی رانتی که وجود داشـت تنها ۱۲۰۰ تومان بود. چه مدیریتی بـر منابع ارزی اعمال کردند که فاصلـه ۱۲۰۰ تومانـی الان به حدود ۲۵ هزار تومان رسیده و مردم خوشحال هستند که نرخ دلار فعلا کمتر از ۳۰ هزار تومان اسـت. اینجا هم مشـکل مدیریت و نظارت دقیق اسـت که اعمال نمی‌شود.

گرچه دولت‌های پیشین هم چنین اقداماتی را در دسـتور کار گذاشتند و نتایجی هم از آن گرفتند، اما امروز شـرایط متفاوت اسـت. یک دهه اسـت کـه اقتصاد ما رشـد کافی ندارد و برای چهارمین سال پی در پی نرخ تورم بیش از ۳۰ درصد است.

در ایـن وضعیـت نباید اقداماتـی انجام داد که خود به خـود موجب افزایش بی‌ثباتی‌ها و تنش‌های قیمتی در کشـور شـود، زیرا دیگر قـدرت خرید مردم امکان تحمل تورم بیشـتر را نـدارد و در طـرف دیگر همان‌طور که گفتم دولـت بزرگ‌تریـن مصرف‌کننـده در اقتصاد ایـران اسـت و جهش‌های قیمتـی در نهایت به افزایش چشـمگیر هزینه‌های بخش دولتی منجر خواهد شد.

آلبرت بغزیان

مصرف بالای انرژی در کشور ما ناشی از مشکلات بخش تولید است، نه زیاده‌خواهی مصرف‌کنندگان

افزایش ۱۵درصدی نرخ آب بالاتر از عرف

پرمصرف‌ها جریمه می‌شوند

براساس بند الف تبصره ۶ لایحه بودجه ۱۴۰۱، وزارت نیرو از طریق شرکت‌های آب و فاضلاب استانی سراسر کشور مکلف است علاوه بر دریافت نرخ آب‌بهای شهری، به ازای هر مترمکعب فروش آب شرب بالاتر از الگوی مصرف تعیین‌شده توسط هیات وزیران، ۱۵درصد نرخ آب‌بها را افزایش داده و از مشترکان آب شهری دریافت و به خزانه‌داری کل کشور واریز کند. ۱۰۰ درصد وجوه دریافتی تا سقف ۹۶۵ میلیارد ریال از محل حساب یادشده در ردیف معین در بودجه شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور فقط برای آب‌رسانی شرب روستایی و عشایری و اصلاح شبکه آب مربوط به آن اختصاص می‌یابد. ۲۰ درصد اعتبار یادشده برای آب‌رسانی شرب عشایری و ۸۰ درصد برای آب‌رسانی شرب روستایی براساس شاخص جمعیت و کمبود آب شرب سالم بین استان‌های کشور در مقاطع سه‌ماهه از طریق شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور توزیع می‌شود تا پس از مبادله موافقتنامه بین سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها و شرکت‌های آب و فاضلاب استانی یا سازمان امور عشایر ایران هزینه شود. همچنین در لایحه بودجه ۱۴۰۱ نرخ آب چاه‌های مجاز ۶۰۰ ریال برای هر مترمکعب تعیین‌شده است. درباره چاه‌های غیرمجاز نیز پس از شناسایی و مسدود کردن، برای هر مترمکعب آب برداشت‌شده ۳ هزار ریال جریمه در نظر گرفته‌شده است. در ایران نرخ آب همواره با اعطای یارانه و نظام تعرفه‌گذاری همراه بوده اما با وجود شرایط خشکسالی و محدودیت جدی منابع آبی در کشور، نظرهای گوناگونی درباره اصلاح نرخ آب مطرح شده است.

عکس: آیدا فریدی

در ایران نرخ آب همواره با اعطای یارانه و نظام تعرفه‌گذاری تعیین شده است. اما با شرایط خشکسالی و محدودیت جدی در منابع آبی کشور، نظرهای گوناگونی درباره اصلاح نرخ آب مطرح شده است

گروه انرژی
editor@smtnews.ir

تعرفه آب و عدالت اجتماعی

محمدابراهیم رئیسی، پژوهشگر اقتصاد در گفت‌وگو با صمت اظهارکرد: براساس لایحه بودجه ۱۴۰۱، مشترکان پرمصرف آب مشمول جریمه خواهند شد. بنا بر لایحه بودجه ۱۴۰۱، آب‌بها، به ازای هر مترمکعب فروش بیش از استانداردهای از پیش تعیین‌شده، ۱۵ درصد افزایش می‌یابد.

وزارت نیرو وظیفه دارد از طریق شرکت‌های آب و فاضلاب سراسر کشور علاوه بر دریافت نرخ آب‌بهای شهری، به ازای هر مترمکعب فروش آب شرب بالاتر از الگوی مصرف تعیین‌شده، ۱۵ درصد نرخ آب‌بها را افزایش داده و از مشترکان آب شهری دریافت و به خزانه‌داری کل کشور واریز کند. افزایش نرخ آب برای پرمصرف‌ها سیاست و اقدام درستی است و به عدالت اجتماعی کمک خواهد کرد.

رئیسی بیان کرد: یارانه نباید بین همه اقشار توزیع شود. طبیعی است کسی که مصرف بیشتری دارد باید از یارانه کمتری برخوردار باشد یا نرخ واقعی را بپردازد. حتی زمانی که مصرف از حدی بالاتر می‌رود باید هزینه نرخ واقعی پرداخت شود. به‌طور مثال، نرخ تمام‌شده برق بدون هزینه‌های مثل سوخت، حدود ۲۱۵ تومان است. اما دولت برق را به مردم با نرخ ۹۴ تومان می‌فروشد. فاصله‌ای که بین این دو نرخ وجود بسیار زیاد است.

وی با اشاره به اینکه افزایش نرخ آب پرمصرف‌ها می‌تواند سیاست کارآیی باشد، گفت: مسئله اساسی این است که این میزان مصرف آب چگونه تقسیم‌بندی می‌شود. در حال‌حاضر معیاری که برای این کار در نظر گرفته می‌شود، براساس الگوی مصرف آب است که به نظر می‌رسد باید تامل و تعقل بیشتری درباره آن انجام شود؛ بنابراین درباره مسئله قیمت‌گذاری، شیوه اجرا، مستندات و مطالعات پشتیبان آن اهمیت بسیار زیادی دارد.

وی افزود: معمولا در چنین اقداماتی مطالعات پشتیبانی به خصوصی دیده نمی‌شود. افزایش نرخ آب ممکن است تنها به بهتر شدن درآمدهای وزارت نیرو کمک کند. زمانی که آمار و اطلاعاتی از پیش و پس از هر طرحی در دسترس نباشد نمی‌توان گفت این اقدامات چقدر موثر خواهد بود.

این پژوهشگر اقتصاد گفت: برای تعیین و مشخص کردن تعرفه آب مجموعه‌ای از موارد وجود دارد که باید به آن توجه شود. یک مسئله این است که هزینه آب چقدر تمام می‌شود؟ مسئله بعد این است که آب چقدر برای مصرف‌کننده ارزش ایجاد می‌کند؟ آخرین مسئله نیز این است که مصرف‌کننده چقدر توانایی پرداخت هزینه آب را دارد؟ مثلا ممکن است بخش صنعت با یک مترمکعب آب ۵۰ برابر بیشتر از بخش کشاورزی درآمد ایجاد کند؛ بنابراین باید در ارزش ایجادشده سهیم بود. زمانی که به این سوال‌ها پاسخ درستی داده نشد و هر کدام از این مسائل مغفول بماند شاهد تعرفه‌گذاری نخواهیم بود.

وی افزود: در تعیین تعرفه‌گذاری، حساب‌وکتاب هزینه تمام‌شده معمولا تا حدی روشن است اما ارزش اقتصادی آب در بخش‌های گوناگون نامشخص می‌ماند و توانایی پرداخت در نظر گرفته نمی‌شود. این مسائل نیاز به مطالعات پشتیبانی دارد که مستندات آن روشن نیست.

رئیسی با اشاره به اینکه الگوی مصرف آب کشاورزی به الگوی کشت کشاورزی و منابعی که آن را تامین می‌کند مربوط است، گفت: ۶۰ درصد تامین آب در ایران از آب‌های زیرزمینی است. از ۴۰ درصد آب سطحی نیز فقط ۲۰ درصد آن دست دولت است و در واقع میزان مصرف کشاورز دست خودش قراردارد. وزارت کشاورزی براساس قانون برنامه ششم توسعه باید الگوی کشت منطقه‌ای را ارائه می‌کرد تا متناسب با آن وزارت نیرو آب تخصیص دهد اما هنوز الگویی نداده است. بودجه سال ۱۴۰۱ نیز تاکید بر این دارد که وزارت کشاورزی الگوی کشت اعلام کند. این مکانیسم بین وزارت کشاورزی و وزارت نیرو وجود ندارد.

وی اضافه کرد: از سوی دیگر، اصولا راندمان آبیاری در ایران پایین است. وقتی راندمان آبیاری پایین باشد طبیعتا به این معناست که آب بیشتری باید تولید کرد تا میزان مورد نیز آب کشاورزی فراهم شود. به همین دلیل، ارائه الگوی مصرف آب برای کشاورزی پیچیدگی‌های خود را دارد.

این کارشناس اقتصاد تصریح کرد: ارزان بودن نرخ آب یکی از دلایل اضافه مصرف آب است اما دلایل دیگری مانند راندمان پایین هم تاثیرگذار است. البته در هیچ جای جهان نرخ آب کشاورزی بدون یارانه نیست، اما اگر آب کشاورزی یارانه دارد، نباید دیگر به محصول کشاورزی هم یارانه تعلق بگیرد. درصورتی‌که در ایران هم به آب و هم به محصول کشاورزی یارانه تعلق گرفته و تناقضاتی ایجاد می‌کند.

بالا کشاندن نرخ آب از چاه

محسن موسوی‌خوانساری، دکترای تاسیسات آبی در گفت‌وگو با صمت بیان کرد: بنا بر لایحه بودجه ۱۴۰۱، آب‌بها، به ازای هر مترمکعب فروش بیش از استانداردهای از پیش تعیین‌شده، ۱۵ درصد افزایش می‌یابد. این عدد با توجه به هزینه‌هایی که تامین آب و کسری آب دارد بسیار پایین است و در شرایطی که کشور از نظر منابع آب در شرایط بسیار بحرانی قرار دارد، باید مبالغ بسیار بالاتری برای مصرف آب شهری در نظر گرفت. رقم‌های در نظر گرفته‌شده نمی‌تواند به تامین اعتبار نوسازی تصفیه‌خانه‌های آب و شبکه‌های آب شهری کمک به خصوصی کند؛ بنابراین باید در لایحه بودجه ۱۴۰۱، چه در زمینه آب شرب و چه در زمینه آب کشاورزی قیمت‌ها افزایش تصاعدی داشته باشد.

وی بیان کرد: درباره کشاورزی، گرچه الگوی کشت در قانون توزیع عادلانه آب ذکر شده اما در بودجه ۱۴۰۱ الگوی مصرف آب تعیین نشده است. از ابتدای سال ۱۳۸۴ دریافت آب‌بها و حق‌النظاره آب ممنوع و آب کشاورزی رایگان شد که دلیل آن به خاطر ماده ۳ قانون تامین منبع مالی برای جبران خسارت ناشی از خشکسالی یا سرمازدگی بود. رایگان شدن آب نیز باعث بی‌توجهی به ارزش آب و نادیده گرفتن اهمیت خدمات و آثار اقتصادی آن شد. به همین دلیل در بند ه تبصره ۸ لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ مصوب شد که از هر چاهی (چه کنتوردار و چه فاقد کنتور) به مقدار ۶۰۰ ریال برای هر مترمکعب آب‌بها گرفته شود؛ بنابراین از سال آینده نرخ آب از حالت رایگان خارج می‌شود.

موسوی خوانساری گفت: چاه‌های غیرمجاز نیز علاوه بر اینکه بسته و تخریب می‌شود، تمام آبی که از آن برداشت‌شده محاسبه می‌کنند و به ازای هر مترمکعب ۳ هزار ریال از صاحب چاه اخذ می‌شود. در نظر گرفتن جریمه اقدام درستی است که می‌تواند عامل محدودکننده‌ای برای مسدود کردن چاه‌ها باشد.

وی تصریح کرد: با این حال، بهتر این بود نرخ در نظر گرفته‌شده برای آب چاه‌های مجاز بیشتر می‌شد، چراکه این رقم نمی‌تواند هشدار جدی برای کاهش مصرف آب در منابع آب زیرزمینی باشد.

گفتنی است در حال‌حاضر حدود ۵۲ درصد آب از کشاورزی در ایران از طریق منابع آب زیرزمینی تامین می‌شود.

وی افزود: منابع آب زیرزمینی کشور به‌شدت کاهش‌یافته است. در حال حاضر ۱۳۵ میلیارد مترمکعب از آب‌های استاتیک و آب‌هایی که نباید مصرف می‌کردیم، بهره‌برداری شده و اگر این روند ادامه پیدا کند برای نسل‌های آینده تنها زمینی خشک باقی خواهد ماند. برای جلوگیری از ادامه این روند و توقف افزایش بی‌رویه مصرف آب رقم ۶۰۰ ریال به ازای هر مترمکعب برای چاه‌های مجاز، بسیار عدد کمی است و ای کاش عدد بیشتری حدود ۲ یا ۳ هزار ریال پیشنهاد می‌شد.

این کارشناس مسائل آبی تصریح کرد: درباره چاه‌های غیرمجاز هم ۳ هزار ریال به‌عنوان جریمه رقم پایینی است. در حال‌حاضر کشور شدیدا دچار بی‌آبی و خشکسالی است. با این حال، سالانه ۵ میلیارد مترمکعب اضافه بر تامین منابع آب از سفره‌های آب زیرزمینی برداشت می‌شود و رقم ۱۳۵ میلیارد مترمکعب برداشت سالانه آب‌های زیرزمینی مرتب در حال افزایش است. بعضی از مناطق مانند دشت مهیار اصفهان در شرایط بحرانی قرار گرفته و فرونشست‌های سراسر کشور همه‌چیز را تحت‌تاثیر خود قرار داده است. وظیفه ما این است که به‌سرعت طی یکی، دو سال آینده مصرف آب زیرزمینی را در حد قابل‌توجهی کاهش دهیم. اما متاسفانه رقم‌های در نظر گرفته‌شده حتی برای چاه‌های غیرمجاز هم‌عدد کمی است.

> کسی‌که مصرف بیشتری دارد باید از یارانه کمتری برخوردار باشد یا نرخ واقعی را بپردازد

سخن پایانی

در مجموع براساس نظر کارشناسان، افزایش نرخ آب برای پرمصرف‌ها سیاست درستی است و می‌تواند منجر به عدالت شود. با این حال، این اقدام نیازمند بررسی شیوه اجرا، مستندات و مطالعات پشتیبان آن است. در نظام تعرفه‌گذاری بررسی ۳ مسئله حائز اهمیت است.

نخست اینکه باید دید هزینه آب چقدر تمام می‌شود. مسئله بعد این است که آب چقدر برای مصرف‌کننده ارزش ایجاد می‌کند و در نهایت نیز مصرف‌کننده چقدر قدرت پرداخت نرخ آب را دارد. براساس این ۳ عامل می‌توان در بخش‌های گوناگون دست به تعرفه‌گذاری یا اصلاح تعرفه زد.

یادداشت

افزایش نرخ یا صرفه‌جویی در مصرف آب

محمدرضا محبوب‌فر
پژوهشگر حوزه بحران‌های محیطی

بنا بر لایحه بودجه ۱۴۰۱، آب‌بها به ازای هر مترمکعب فروش بیش از استانداردهای از پیش تعیین‌شده، ۱۵ درصد افزایش می‌یابد. وزارت نیرو از طریق شرکت‌های آب و فاضلاب سراسر کشور مکلف است علاوه بر دریافت نرخ آب‌بهای شهری، به ازای هر مترمکعب فروش آب شرب بالاتر از الگوی مصرف تعیین‌شده از سوی هیات وزیران، ۱۵ درصد نرخ آب‌بها را افزایش داده و از مشترکان آب شهری دریافت و به خزانه‌داری کل کشور واریز کند. اما این سیاست‌ها نمی‌تواند منجر به کاهش مصرف بخش خانگی شود.

مصرف سرانه آب در داخل ایران چه شرب و چه در بخش صنعت و کشاورزی نسبت به کشورهای دیگر جهان و حتی خاورمیانه بسیار بالاتر است. در حال‌حاضر ایران ۳ تا ۴ برابر میانگین جهانی در شرب، صنعت و کشاورزی، آب مصرف می‌کند. صحبت از افزایش نرخ آب و تعرفه‌گذاری مصرف خانوارها نه‌تنها دردی را دوا نمی‌کند، بلکه در شرایطی که براساس آمار چند میلیون نفر در کشور زیرخط فقر هستند، بار اضافه‌ای بر دوش جامعه خواهد گذاشت. ما باید جامعه را به سمت صرفه‌جویی در مصرف آب ببریم.

مصرف آب در کشور در مصارف خانگی و شهری حدود ۶ درصد، در صنعت ۸ درصد و سایر آن نیز سهم کشاورزی است. سیاست‌گذاری‌ها باید به‌گونه‌ایی باشد که بتوانیم در هر ۳ بخش به سمت صرفه‌جویی در مصرف آب حرکت کنیم.

تعرفه‌گذاری آب و افزایش آب‌بها برای جامعه‌ای که دارای گروه آسیب‌پذیر بوده و تعداد قابل‌توجهی از مردم جزو گروه‌های آسیب‌پذیر قرار می‌گیرند نمی‌تواند کارساز باشد. این افزایش نرخ باید برای صنایع انجام شود. صنایع باید موظف شوند یا آب کمتری مصرف یا هزینه آن را به نفع جوامع شهری پرداخت کنند. کشاورزی را نیز باید از حالت فرسوده و سنتی خارج و با تکنولوژی‌های روز به سمت بهینه‌سازی حرکت کرد. درحال‌حاضر ۶۰ درصد هدررفت آب مربوط به بخش کشاورزی است. این هدررفت آب باید به‌گونه‌ای کنترل شود که به مقصد بازگشته و با بازگردانی و دوباره در چرخه مصرف قرارگیرد. با اصلاح محصولات کشاورزی و اصلاح روش‌های آبیاری می‌توان شاهد صرفه‌جویی در این بخش بود.

بعید است افزایش نرخ آب در بخش شرب و شهری منجر به‌صرفه‌جویی در مصرف شود، چراکه آب برای خانوارها مصرف روزانه دارد. هرقدر آب گران شود، اقشار مرفه مصرف خود را خواهند داشت و اقشار ضعیف آسیب‌پذیرتر خواهند شد. گدر حال‌حاضر بهداشت و سلامت اقشار ضعیف افت کرده و گران شدن آب می‌تواند بر آن تاثیر جدی بگذارد. بالا رفتن نرخ آب می‌تواند صنایع و کشاورزی را نیز به سمت پربازده کردن و صرفه‌جویی پیش ببرد. بسیاری از صنایعی که در فلات مرکزی ایران و مناطق خشک توسعه پیدا کرده، صنایعی آب‌بر هستند. افزایش نرخ آب در این بخش می‌تواند باعث این شود این صنایع مصرف آب خود را اصلاح کند یا به مراکز سازگار و مناسب مانند مناطق ساحلی منتقل شوند.

لایحه بودجه ۱۴۰۱ اساسا برای مصرف آب تنظیم شده است، نه برای مدیریت آب. در حال‌حاضر سراسر کشور در وضعیت فرونشست و بحران آب است و آب‌های سطحی و زیرزمینی خشک شده. خشکسالی از وضعیت ورشکستگی آبی عبور کرده و آسیب خود را به وضعیت سکونتگاه‌ها رسانده است. آثار مخرب این فرونشست را در تهران، یزد، اصفهان، قزوین و دیگر استان‌های کشور می‌توان مشاهده کرد. این مسئله هم به‌راحتی جبران‌پذیر نخواهد بود.

حال در این شرایط می‌بینیم که در بودجه ۱۴۰۱ طرح اولیه ۷۳ طرح آمده و ادعا می‌کنند که مطالعات آن نیز انجام شده است. این درحالی است که بسیاری معتقدند یکی از عوامل بی‌آبی در کشور، سدسازی‌های بی‌رویه بوده است. هرچند در آن برهه زمانی، اجرای پروژه‌های عمرانی سدسازی نیز موافقان خود را داشت. با این همه باید درباره اجرای پروژه‌های کلان و تاثیر بر شاخص‌های کلان مانند آب با تدبیر بیشتر برخورد کرد.

باجه خبر

آسیا برتر، نرم‌افزار جدید صدور بیمه‌نامه

با نرم‌افزار «آسیا برتر» در مرحله نخست امکان استعلام نرخ و صدور بیمه‌نامه شخص ثالث به‌صورت برخط ایجادشده و به‌تدریج امکان صدور بیمه‌نامه سایر رشته‌های بیمه‌ای، میز الکترونیکی خسارت و خدمات بیمه‌ای درمان تکمیلی در این بستر الکترونیکی فراهم می‌شود. به گزارش روابط‌عمومی بیمه آسیا، کیف پول بیمه‌ای، برگزاری کلاس‌های آموزشی، جلسات برخط و اشتراک‌گذاری فیلم‌های آموزشی و تبلیغاتی، ایجاد گروه، کانال فروش، آموزش و آزمون، مدیریت پروژه، کارگروه، مخزن جلسه و نظرسنجی از دیگر امکانات این اپلیکیشن است.

تسهیلات ازدواج موسسه اعتباری ملل

موسسه اعتباری ملل به‌منظور ترویج سنت پیامبر گرامی اسلام (ص) و ایجاد زمینه ازدواج جوانان عزیز کشورمان، نسبت به پرداخت ۲۶۹۸ مورد تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج به مبلغ ۲.۲۳۹.۶۳۰ میلیون ریال از ابتدای سال تا پایان آذرماه اقدام کرده است.

به گزارش روابط عمومی موسسه اعتباری ملل، در حال‌حاضر ۸۳۹ نفر در نوبت پرداخت قرض‌الحسنه ازدواج هستند. متقاضیان برای بهره‌مندی از این تسهیلات می‌تواند در سامانه تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ثبت‌نام و یکی از شعب موسسه اعتباری ملل را برای دریافت تسهیلات انتخاب کنند.

برگزاری رویداد شتابی ثبت ایده در بیمه‌ایران

مرکز نوآوری سبا متعلق به مرکز دانشگاهی علمی کاربردی توسعه کسب‌وکار سبا (سرمایه‌گذاری بیمه‌ایران) با اخذ مجوز از دانشگاه علمی کاربردی تحت نظارت وزارت علوم و تحقیقات، رویداد شتابی ثبت ایده‌ای با محوریت موضوع محصولات نوین بیمه‌ای و ابزارهای فروش برگزار می‌کند. به گزارش روابط‌عمومی بیمه‌ایران، این رویداد علمی، ۲۸ دی ۱۴۰۰ برگزار خواهد شد.

بیمه تعاون میزبان مسابقات فوتسال

نخستین نشست نمایندگان تربیت‌بدنی صنعت بیمه با حضور هادی عبداللهی، معاون توسعه مدیریت و منابع بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران برای هم‌اندیشی در ۳ محور ضرورت توسعه ورزش و شادابی در صنعت، تشکیل شورای توسعه ورزش صنعت بیمه و هماهنگی در زمینه نحوه برگزاری مسابقات ورزشی صنعت بیمه برگزار شد.

به‌گزارش روابط‌عمومی بیمه تعاون، در این جلسه نمایندگان تربیت‌بدنی شرکت‌ها در زمینه برگزاری ماهانه نشست‌های شورای توسعه ورزش صنعت بیمه به توافق رسیدند و مقرر شد مسابقات فوتسال صنعت بیمه ویژه ایام فجر در بخش آقایان به میزبانی شرکت بیمه تعاون برگزار شود.

خرید اقساطی ایساکو کارت با وام بانک رسالت

به‌گزارش روابط‌عمومی بانک رسالت، میزان اعتبار ایساکو کارت از ۵۰ میلیون تا یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون ریال با بازپرداخت ۶ ماهه و ۳ ماه تنفس اقساط در بانک قرض‌الحسنه رسالت است. تصویر ایساکو کارت در تمامی عاملیت‌ها و نمایندگی‌های مجاز ایران‌خودرو در سراسر کشور برای تامین قطعات اصلی و خدمات خودرویی قابل ارائه است.

نخستین تامین مالی زنجیره‌ای در بانک صنعت‌ومعدن

نخستین تامین مالی در نظام بانکی با روش تامین مالی زنجیره‌ای (SCF) از سوی بانک صنعت و معدن براساس استعلام فاکتور الکترونیک و در قالب تفاهمنامه با وزارت صنعت، معدن و تجارت برای تأمین‌کنندگان گروه خودروسازی سایپا انجام شد.

به‌گزارش روابط‌عمومی بانک صنعت و معدن، در این روش، تامین مالی بنگاه‌ها به‌صورت پیوسته و در طول زنجیره تأمین مبتنی بر جریان واقعی کالاها انجام می‌شود. این تفاهمنامه همکاری به‌منظور تامین مالی زنجیره‌ای با توجه به سیاست‌های ابلاغی وزارت صنعت، معدن و تجارت و به‌عنوان یکی از راهبردهای اصلی تامین مالی برای تامین‌کنندگان گروه خودروسازی سایپا به مبلغ ۱۰۰۰ میلیارد ریال (بدون افزایش حد اعتباری فعلی) برای دو زنجیره منعقد شد و مرحله نخست آن به مبلغ ۵۰۰ میلیارد ریال در تاریخ اول دی ۱۴۰۰ به انجام رسید.

رشد فروش ۹ ماهه بیمه کوثر

حق بیمه تولیدی شرکت بیمه کوثر در ۹ ماهه سال ۱۴۰۰، با ۵۰ درصد رشد نسبت به مدت مشابه سال قبل، به ۴ هزار و ۱۶۵ میلیارد تومان رسید.

به گزارش روابط‌عمومی و اعلام معاون برنامه‌ریزی و نوآوری بیمه کوثر، در این مدت، از حق‌بیمه تولیدی و خسارت پرداختی شرکت بیمه کوثر، سهم رشته‌های غیرزندگی به ترتیب ۸۵ و ۸۶ درصد و سهم بیمه‌های زندگی به ترتیب ۱۵ و ۱۴ درصد بوده است.

مسعود طاهری وسیه‌سری گفت: نسبت خسارت بیمه کوثر در ۹ ماه امسال، ۴۹.۴ درصد بوده است.

شنبه
۱۸ دی ۱۴۰۰- ۵ جمادی‌الثانی ۱۴۴۳ - ۸ ژانویه ۲۰۲۲- شماره ۱۹۷۴-پیاپی ۳۲۹۲

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر:عاطفه خسروی

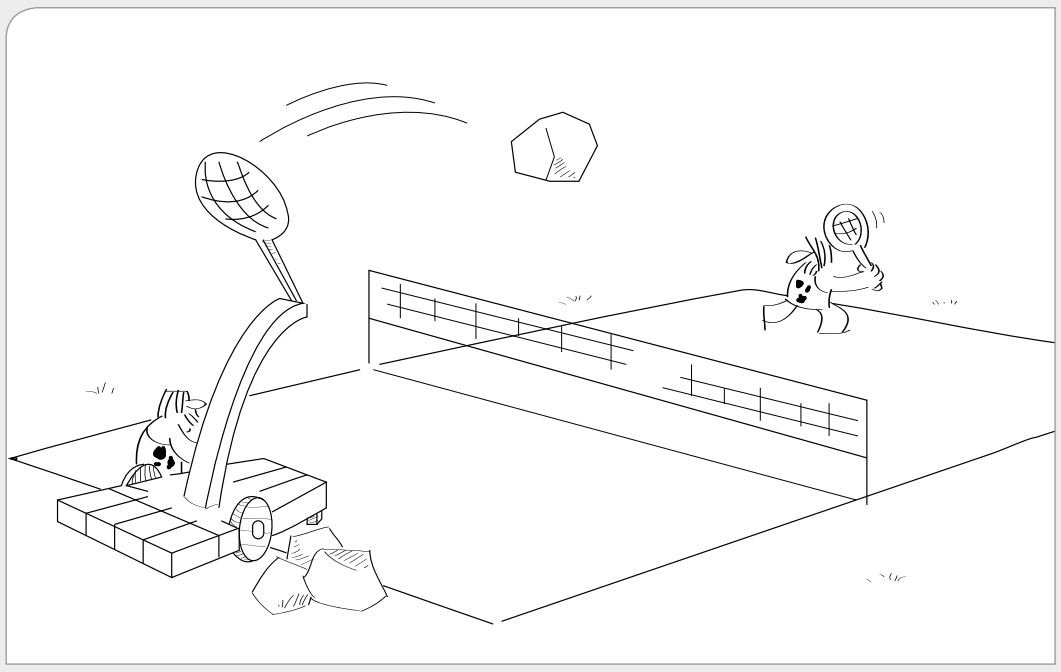
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰- پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲ - نمابر آگهی ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱-۰۹۰۲۶۲۹۱۴۸۸
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام‌فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir آگهی: ads@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: هنر سرزمین سبز

www.smtnews.ir info@smtnews.ir
telegram.me/smtnews instagram.com/smtnewspaper
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با ۶۳ امتیاز رتبه ۲
در میان روزنامه های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

راهکار

صرفه‌جویی یعنی...

صرفه‌جویی به‌معنای درست و مناسب مصرف کردن است. این مسئله برای ایجاد تعادل میان درآمد و هزینه بسیار مهم و اساسی است و در حوزه اقتصاد خانواده نیز می‌تواند تأثیرگذار و سرنوشت‌ساز باشد. با این همه صرفه‌جویی علاوه بر اینکه در حوزه اقتصاد شخصی معنا و مفهوم می‌یابد، در حوزه اقتصاد عمومی هم معنا دارد. تا سال‌ها پیش خیلی از افراد فکر می‌کردند صرفه‌جویی یعنی اینکه از هر چیزی به مقدار کم استفاده کنند و شاید دلیل تبلیغات بعدی تلویزیون پیرامون این قضیه همین طرز تفکر بوده باشد؛ تبلیغاتی که مرتب تاکید می‌کرد صرفه‌جویی کم مصرف کردن نیست، بلکه درست مصرف کردن است. از طرفی کم مصرف کردن معنایی اقتصادی ندارد، زیرا هدف از تولید یک شی، مصرف آن است و مصرف هم زمانی اتفاق می‌افتد که انسان به آن نیاز داشته باشد؛ بنابراین شاید بتوان تعریفی بهتر از صرفه‌جویی ارائه کرد. در این صورت می‌توان گفت صرفه‌جویی یعنی مصرف کالایی در حد برآوردن نیازهای اساسی شخص به آن کالا. در ادامه چند پیشنهاد برای مصرف بهینه انرژی می‌خوانید:

۱) برای صرفه‌جویی در خانه وقتی از ماشین ظرفشویی استفاده می‌کنید، بعد از اتمام کار ماشین ظرفشویی، به‌جای خشک کردن ظرف‌ها توسط سیستم خشک‌کن ماشین، کافی است درب ماشین را باز بگذارید تا ظرف‌ها به‌صورت طبیعی خشک شوند. این کار می‌تواند بسته به نوع ماشین، بین ۱۵ تا ۵۰ درصد در مصرف برق دستگاه کاهش ایجاد کند.

۲) دمای آبگرم‌کن خود را روی ۴۹ درجه سانتیگراد تنظیم کنید. هر ۱۰ درجه کاهش دمای آبگرم‌کن، می‌تواند در سال حدود ۱۰۰۰۰۰ تومان در مصرف انرژی خانه شما صرفه‌جویی ایجاد کند.

۳) برای صرفه‌جویی در خانه فقط وقتی از ماشین لباسشویی یا ماشین ظرفشویی استفاده کنید که آنها را به‌صورت کامل پر کرده باشید و از تمام ظرفیت آنها استفاده کنید.

۴) وقتی از سه‌راهی استفاده نمی‌کنید آن را از برق بکشید. این دستگاه‌ها به‌صورت داخلی مقدار کمی اتلاف دارند که موجب می‌شود در بلندمدت تاثیر آنها بر مصرف برق شما قابل‌توجه باشد.

۵) کانال‌های عبور هوای منزل را ایزوله کنید که نشتی هوا نداشته باشند. برای مثال کانال کولر. طبق اندازه‌گیری‌ها حدود ۲۰ تا ۳۰ درصد هوای تولید شده و در حال عبور از این کانال‌ها به‌دلیل نشتی تلف می‌شود.

۶) برای صرفه‌جویی در خانه از سری‌های دوش کم‌مصرف در حمام استفاده کنید تا با مقدار کمتری از آب بتوانید حمام کنید.

۷) از لامپ‌های استاندارد و کم‌مصرف LCD و LED در منزل خود استفاده کنید. علاوه بر طول عمر بالاتر، حدود ۲۰ تا ۳۰ درصد کمتر انرژی مصرف می‌کنند.

۹) وقتی در محیط خانه یا اتاق نیستید، لامپ‌های پرمصرف و قدیمی خود را حتما خاموش کنید، زیرا ۹۰ درصد انرژی این لامپ‌ها به گرما تولید و فقط ۱۰ درصد صرف روشنایی می‌شود.

۱۰) برای تنظیم دمای منزل از ترموستات‌های قابل برنامه‌ریزی و هوشمند استفاده کنید. این ترموستات‌ها می‌توانند تا ۵۰ درصد کل مصرف انرژی خانه شما را تحت کنترل بگیرند و بیشترین سهم را در کاهش مصرف انرژی شما دارند.

۱۱) نقاطی از خانه که باعث نشتی هوا می‌شود را ببندید و تمامی درزها را بگیرید. این کار می‌تواند ۳۰ درصد مصرف انرژی را در خانه شما کاهش دهد.

۱۲) برای صرفه‌جویی در خانه رادیاتورها را بلاک نکنید.

۱۳) دما را به آرامی تغییر دهید. تغییر ناگهانی دمای هوا، آب یا هر چیز دیگری، ممکن است به دستگاه‌های مربوطه فشار وارد کند.

۱۴) اگر از آبگرم‌کن‌های قدیمی استفاده می‌کنید، دور تا دور آن را با یک پتو ایزوله کنید، زیرا این آبگرم‌کن‌های مخزنی، مقداری آب گرم درون خود دارند که به مرور دمایش را از طریق بدنه آبگرم‌کن از دست می‌دهد. این کار حدود ۲۵ تا ۴۵ درصد اتلاف انرژی ناشی از آبگرم‌کن و تا ۹ درصد هزینه شما را کاهش می‌دهد.

۱۵) دستگاه‌های خانگی قدیمی معمولا بازدهی پایین‌تری از نمونه‌های جدیدتر دارند و بهتر است آنها را با دستگاه‌های جدید تعویض کنید که انرژی کمتری مصرف می‌کنند.

۱۶) برای گرم کردن و درست کردن غذاها، اگر از مایکروفر استفاده کنید، انرژی کمتری نسبت به استفاده از گاز و ماهیتابه و روش‌های سنتی مصرف می‌شود.

۱۷) فیلتر هوای دستگاه‌های گرمایشی و سرمایشی خود را به‌موقع تعویض کنید. فیلترهای کثیف در عملکرد دستگاه اختلال ایجاد می‌کنند و مصرف انرژی شما را بالا می‌برند.

۱۹) در روز پرده‌های خانه را باز کنید تا نور آفتاب به درون خانه بیاید و شب‌ها پرده‌ها را ببندید.

۲۰) مدت زمان دوش گرفتن خود را کاهش دهید. اگر ۴ دقیقه مدت زمان را کاهش دهید ۳۶۵۰ گالن آب در دقیقه صرفه‌جویی می‌شود.

۲۱) یک دستگاه تایمر به آبگرم‌کن خود متصل کنید که وقت‌هایی که خانه نیستید و شب‌ها، آن را خاموش نگه دارد.

۲۳) برای شیر آب خانه خود آیراتور خریداری و به آن متصل کنید. این دستگاه ساده و ارزان، میزان آب خروجی شیر آب را به‌شدت کاهش می‌دهد.

۲۴) لوله‌کشی آب گرم خود را عایق کنید تا گرمای آب در مسیر تلف نشود.

۲۵) برای صرفه‌جویی در خانه وقتی از مانیتور استفاده نمی‌کنید، سیستم را در حالت sleep قرار دهید.

۲۶) در زمان آشپزی، در فر گاز خود را بسته نگه دارید تا از اتلاف حرارت جلوگیری کنید.

۲۷) ۵ لامپی که در خانه بیشتر از همه استفاده می‌کنید را با لامپ‌های کم‌مصرف عوض کنید.

۲۸) برای خشک کردن لباس‌ها از هوا استفاده کنید!

۲۹) هنگام استفاده از لباسشویی از آب سرد استفاده کنید.

۳۰) وقتی برای مدتی خانه نیستید آبگرم‌کن را خاموش کنید. بیشتر آبگرم‌کن‌ها به صورت اتوماتیک بعد از ۱ ساعت از عدم فعالیت‌شان، روشن می‌شوند.

۳۱) شارژرهای دستگاه‌های الکترونیکی خود را وقتی دستگاهی به آنها متصل نیست از برق بکشید. بسیاری از این شارژرها حتی وقتی چیزی را شارژ نمی‌کنند، اگر در برق بمانند انرژی تلف می‌کنند.

زیر ذره بین

مصرف انرژی از نگاهی دیگر

در ایران مشترکان برق را می‌توان به ۴ دسته کلی مشترکان خانگی، مشترکان صنعتی، مشترکان کشاورزی و سایر مشترکان تقسیم کرد. زمانی که از مصرف برق کل صحبت می‌شود، بحث پیرامون مصرف برق هر ۴ دسته مذکور است. با علم به این موضوع طبیعی است مقایسه مصرف برق مشترکان صنعتی در کشورهای مختلف صحیح نباشد، چراکه تولید ناخالص داخلی هر یک از این کشورها تفاوت آشکاری دارد و همین تفاوت به‌معنای آن است که مقایسه میزان مصرف برق، شرایط مشابهی میان کشورهای مختلف به‌وجود نمی‌آورد.

در همین راستا محمد پورحمید، کارشناس انرژی با اشاره به اینکه مقایسه سرانه مصرف کل برق کشورهای مختلف مقایسه صحیحی نیست، گفت: ممکن است تولید ناخالص داخلی یک کشور علاوه بر تامین نیاز مردم آن کشور از طریق صادرات کالای مد نظر بخش قابل‌توجهی از مردم جهان را به‌وجود بیاورد. طبیعی است مصرف برق در سرانه این خصوص محاسبه می‌شود اما جمعیت مقصد صادرات در این شاخص لحاظ نشده؛ بنابراین این مقایسه به هیچ عنوان مقایسه دقیقی نیست.

باتوجه به اشکال وارد شده در زمینه تفکیک مشترکان و نادرستی مقایسه سرانه مصرف برق کل در این حوزه، شاخص شدت مصرف انرژی می‌تواند با رفع نقص مطرح شده تصویر دقیقی از میزان مصرف انرژی در ایران بدهد. شاخص شدت مصرف انرژی، میزان انرژی مصرف شده حسب انرژی معادل یک بشکه نفت خام یا ژول حسب ۱ واحد تولید ناخالص داخلی است. این شاخص بیان می‌کند برای تولید یک واحد تولید ناخالص داخلی باید چه میزان انرژی مصرف کرد. در همین زمینه توجه به آمار جهانی شدت انرژی مشخص می‌کند که ایران وضعیت بسیار نامطلوبی در حوزه شاخص شدت انرژی دارد.

برای مثال در شرایطی که شدت انرژی در ایران معادل ۸ مگاژول بر دلار برآورد می‌شود، این شاخص در کشور توسعه‌یافته‌ای نظیر آلمان کمتر از نصف شاخص شدت انرژی در ایران است؛ به‌عبارت دیگر تولید هر دلار کالا و خدمات در ایران ۲ برابر انرژی تولید همان کالا در آلمان انرژی مصرف می‌کند.

تفکیک نکردن نوع مشترکان

علاوه بر مسئله تفکیک نکردن نوع مشترکان، مقایسه سرانه مصرف برق کل میان کشورهای متفاوت باتوجه به تفاوت موقعیت جغرافیایی نمی‌تواند تصویر دقیقی از این مسئله ایجاد کند. برای مثال قرارگیری ۱۰۰ درصد جمعیت کشور قطر در موقعیت آب و هوایی حاشیه خلیج‌فارس، زمینه افزایش مصرف برق در حوزه تامین سرمایش را فراهم می‌کند و مقایسه میزان مصرف برق کل در این کشور با مصرف برق کل ایران با موقعیت‌های آب و هوایی گوناگون اساسا نمی‌تواند مقایسه صحیحی تلقی شود.

از سوی دیگر برق تنها حامل انرژی خانگی در بسیاری از کشورهای جهان تلقی شده و حامل‌های دیگر انرژی نظیر گاز در خانه‌ها مورد استفاده قرار نمی‌گیرد؛ بر همین اساس، طبیعی است که میزان سرانه مصرف برق در این کشورها از سرانه مصرف برق در ایران فراتر باشد، زیرا در ایران علاوه بر مصرف برق، گاز نیز در جهت تامین انرژی گرمایش و پخت‌وپز مورد استفاده قرار می‌گیرد؛ از همین رو شاخص دیگر نظیر سرانه مصرف برق خانگی با احتساب تامین سرمایش، روشنایی و تامین برق لوازم خانگی می‌تواند تصویر صحیحی از میزان مصرف برق توسط هر ایرانی و مقایسه با سایر کشورهای جهان ارائه دهد. مطابق آخرین آمار ارائه‌شده تحت عنوان ترازنامه انرژی، سرانه مصرف برق خانگی در ایران معادل ۱۰۵۸ کیلووات ساعت برآورد می‌شود، این در حالی است که متوسط جهانی این آمار معادل ۱۸۲ کیلووات ساعت است؛ به‌عبارت دیگر میزان سرانه مصرف برق خانگی در ایران ۶ برابر متوسط جهانی و ۷ برابر سرانه مصرف برق هر نفر در کشور ترکیه است.

نظام تعرفه‌گذاری غلط

افزایش بدون توقف و سرسام‌آور انرژی در ایران و بی‌توجهی به سیاست‌های بالادستی اصلاح الگوی مصرف در آینده‌ای نه‌چندان دور می‌توان ایران را به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین منابع انرژی دنیا به واردکننده انرژی تبدیل کند و سطوح متفاوتی از امنیت اجتماعی و اقتصادی کشور را با خطر جدی مواجه سازد.

در همین زمینه سیما غفاری، کارشناس انرژی در بیان راهکارهای موجود به‌منظور اصلاح الگوی مصرف گفت: سیاست‌های تعرفه‌گذاری صحیح در قالب مدل‌هایی نظیر IBT می‌تواند زمینه اصلاح الگوی مصرف را فراهم کرده و مشترکان پرمصرف را به بهینه‌سازی انرژی تشویق کند.

پایش تمام شاخص‌های مرتبط با مصرف حامل‌های انرژی بیانگر وضع نامطلوب مصرف در کشور است و ساماندهی این مسئله در قالب سازکارهای موثر باید جزو اولویت‌های دولت به‌منظور جلوگیری از بحران‌هایی نظیر بحران خاموشی تلقی شود.

ابزارهای تشویقی صرفه‌جویی انرژی چقدر جواب می‌دهد

تجربه آن طرف آب

صرفه‌جویی یعنی پیدا کردن روش‌های نوآورانه برای استفاده بهتر از منابع محدود؛ به‌ویژه منابع تجدیدناپذیر. مثلا اگر شما از یک دودکش فلزی بلندتر برای اتصال بخاری به کانال دودکش اتاق خود استفاده کنید بخشی از گرمای بخاری قبل از خروج، به هوای اتاق منتقل می‌شود و این یک نوع صرفه‌جویی است. خوب است بدانید صرفه‌جویی می‌تواند یک سرمایه‌گذاری هم باشد؛ مثلا خرید شیشه‌های دوجداره به نرخ بالاتر اما در عوض صرفه‌جویی در پول گاز و انرژی و در نتیجه بازگشت سرمایه. کشورهای دنیا چگونه مردم را به صرفه‌جویی در انرژی تشویق می‌کنند؟

نقش بسیار مهم انرژی و سوخت در فعالیت‌های روزمره و زندگی امروز بشر بر کسی پوشیده نیست و محدود بودن این منابع حیاتی، باعث شده جوامع به سمت تغییر الگوهای مصرف و رفتارها در استفاده از انرژی بروند و دولت‌ها به فکر راه‌هایی برای صرفه‌جویی و کاهش هزینه‌های سرسام‌آور آن باشند. هزینه آب، برق و گاز در بسیاری از کشورهای جهان سهم بسزایی از هزینه‌های خانواده را تشکیل می‌دهد، اما برخی از کشورها تلاش می‌کنند برای ترغیب مردم به کاهش مصرف، مشوق‌هایی را برای آنها در نظر بگیرند. کشور ما نیز از چندی پیش با طرح رایگان کردن هزینه آب، برق و گاز مصرف‌کننده‌هایی که با الگوی داده شده مصرف کنند، به‌دنبال کاهش مصرف انرژی در کشور بود.

هرچند هنوز گزارشی از اثر این طرح بر کاهش مصرف منتشر نشده، اما به‌نظر می‌رسد با نگاهی به طرح‌های تشویقی دیگر کشورها می‌توان راه‌های دیگری هم برای تشویق مشترکان به کاهش مصرف پیدا کرد. شاید دانستن این نکته بد نباشد که نرخ انرژی در بسیاری از کشورها از جمله کشورهای اروپایی بالاست؛ تا جایی که سهم بسزایی از هزینه‌های خانواده‌ها در اروپا به تامین انرژی اختصاص پیدا می‌کند. با این حال سیاستمداران حوزه انرژی برای اینکه مردم را باز هم بیشتر تشویق به صرفه‌جویی در مصرف انرژی کنند، طرح‌های تشویقی در نظر گرفته‌اند که تعدادی از این کشورها را با هم مرور می‌کنیم.

متوسط مصرف برق در اروپا

داده‌های منتشرشده توسط اداره آمار کمیسیون اروپا (یوروستات) نشان می‌دهد متوسط مصرف سالانه برق خانگی شهروندان ساکن در ۲۷ کشور عضو اتحادیه اروپا ۳ هزار و ۷۳۷ کیلووات ساعت است. باتوجه به متوسط نرخ ۲۱ سنتی هر کیلووات ساعت برق خانگی در اتحادیه اروپا، متوسط هزینه سالانه برق خانگی به بیش از ۷۹۷ یورو می‌رسد. براساس داده‌های منتشر شده توسط یوروستات میانگین حداقل دستمزد ماهانه در کشورهای عضو اتحادیه اروپا هم کمی بیش از ۹۶۱ یورو است. بدین ترتیب، هر خانوار دارای حداقل دستمزد ماهانه، حدود ۶.۹۱ درصد از عایدی خود را صرف تامین هزینه برق خانگی می‌کند. این رقم ماهانه به‌طور متوسط ۶۶ یورو و ۴۵ سنت است که نشان‌دهنده سهم بالای هزینه انرژی در سبد خانوار اروپایی‌هاست.

هلند؛ کوپن صرفه‌جویی

حتما می‌دانید که هلند کشوری زیبا و سرسبز در شمال قاره اروپاست که با کشورهای آلمان و بلژیک مرز مشترک زمینی دارد و پایتخت این کشور شهر آمستردام است. کشاورزی در هلند به‌دلیل شرایط جغرافیایی به بهترین شکل رواج دارد، به‌طوری که این کشور یکی از بزرگ‌ترین صادرکنندگان گیاهان زینتی در جهان است. این کشور ۴۲ هزار کیلومتر مربع مساحت و ۱۶.۵ میلیون نفر جمعیت دارد. گاز و برق در سرزمین گل‌ها نسبتا گران است و هزینه ماهانه زندگی افراد را در حدود ۱۲۰ تا ۱۵۰ یورو افزایش می‌دهد. یکی از طرح‌های تشویقی که هلند برای مشترکان برق و گاز در نظر گرفته این است که با کاهش مصرف انرژی کوپن‌هایی اختصاص می‌دهد که می‌توانید با آن کوپن به خرید اقلام بهینه‌سازی مصرف انرژی اقدام یا به صرفه‌جویی در مصرف آب کمک کنید.

یکی از ایرانی‌های مقیم هلند در کانال فرنگ در بیان تجربه‌اش از دریافت این کوپن‌ها نوشت: «این کوپن‌ها ۵۵ یورو ارزش دارد و با آن می‌شود لامپ کم‌مصرف، فویل رادیاتور، نوار دور پنجره برای درزگیری یا سردوش برای صرفه‌جویی آب خرید. خلاصه که دوران کوپنی کردن کالا و بن خرید در همین اروپا هم تمام نشده.»

یونان؛ کمک هزینه نقدی برای کم‌مصرف‌ها

یونان در جنوب اروپا، هم‌مرز با دریای ایونی (دریای یونان) و دریای مدیترانه است و بین آلبانی و ترکیه واقع شده و از شمال نیز با بلغارستان هم‌مرز و همسایه است. یونان یک کشور شبه‌جزیره‌ای است و مجمع الجزایری با حدود ۳۰۰۰ جزیره دارد.

مساحت یونان ۱۳۱.۹۹۰ کیلومتر مربع و جمعیت این کشور بیش از ۱۰ میلیون نفر است. در یونان ۴۶ درصد نیاز مردم و صنایع به انرژی از طریق گاز، ۲۸ درصد از طریق انرژی‌های تجدیدپذیر (خورشیدی و بادی)، ۱۵ درصد از طریق واردات، ۸ درصد از طریق زغال‌سنگ و ۳ درصد از طریق نیروگاه‌های برقابی تامین می‌شود.

بیشتر برق در کشور یونان توسط شرکت نیروی برق دولتی تامین می‌شود. به‌طور متوسط برای یک آپارتمان ۸۵ متری هزینه برق، گرمایش، خنک‌کننده، آب و زباله حدود ۱۵۰ یورو در ماه می‌شود، اما دولت این کشور اعلام کرده به ازای کاهش مصرف برق خانوارها به آنها یارانه نقدی پرداخت می‌کند. این کشور به‌ازای کاهش هر ۳۰۰ کیلووات مصرف ۹ یورو یارانه پرداخت می‌کند تا به این شکل میزان مصرف انرژی را کاهش دهد.

ایتالیا؛ تشویق برای نصب پنل خورشیدی

ایتالیا در میان کشورهای اروپایی از بهترین و درخشان‌ترین آفتاب برخوردار است. باوجود این، هزینه برق نیز در این کشور نسبت به دیگر کشورهای اروپایی زیاد است. دولت ایتالیا برای اینکه مردم را به کاهش مصرف انرژی تشویق و به تولیدکنندگان انرژی تبدیل کند، از آنها خواسته با نصب پنل‌های خورشیدی نه‌تنها برای خود برق تولید کنند که مازاد آن را هم با ۳ برابر نرخ روز تولیدکنندگان این کشور از آنها خریداری می‌کند. شانا به نقل از آسوشیتدپرس نوشته است: این برنامه مشابه ترتیباتی است که از مدت‌ها پیش در آلمان به اجرا گذاشته شده است. بسیاری از خانوارها و مصرف‌کنندگان برق در ایتالیا به‌دلیل بهای بالای برق به بستن قراردادهای کم‌هزینه‌تر برای مصرف برق در خانه‌هایشان روی آورده‌اند که سقف میزان دسترسی آنها را به برق کاهش می‌دهد؛ به این ترتیب آنها باید بین استفاده از ماشین لباسشویی یا روشن کردن اجاق برقی هنگام شب یکی را انتخاب کنند. وزیر صنایع ایتالیا پیش‌بینی کرده یک خانوار متوسط می‌تواند به این ترتیب سالانه تا ۱۱۰۰ دلار در هزینه برق صرفه‌جویی کند. به‌گفته وی اگر انرژی اضافی وجود دارد خانوارها می‌توانند آن را به فروش برسانند.

امریکا؛ کمپین‌های تبلیغاتی

پایگاه اینترنتی انرژی کالکتیو در گزارشی با اشاره به رتبه سیزدهم امریکا در میان ۱۶ اقتصاد بزرگ دنیا از لحاظ مصرف بهینه انرژی، با اشاره به موفق نبودن لوایح پیشنهادی برای مصرف بهینه انرژی در کنگره امریکا، از تاثیر آگاه‌سازی مردم بدون نیاز به تصویب قوانین آن هم از طریق ایجاد کمپین‌های صرفه‌جویی در مصرف انرژی خبر داد.

امریکا توانسته با استفاده از کمپین‌ها و هزینه در تبلیغات به میزان قابل‌ملاحظه‌ای مصرف انرژی را در این کشور کاهش دهد. مطالعات نشان داده است پس از پخش چند آگهی ساخته شده توسط کمپین‌های مردمی درباره جدا کردن وسایل الکترونیکی از برق و استفاده از لامپ‌های کم‌مصرف، افراد هدف تبلیغات تمایل بیشتری به صرفه‌جویی در مصرف انرژی پیدا کردند. در انتهای همین گزارش آمده است، علاقه مردم به تبادل تصاویر و ویدئوهای جذاب و خنده‌دار می‌تواند به ابزاری برای توزیع پیام‌های خلاقانه و جالب صرفه‌جویی در مصرف انرژی تبدیل شود. در این آگهی‌ها باید با هدف گرفتن افراد به‌ویژه کودکان تاکید کرد که مردم این توانایی را دارند تا هر روز انتخاب‌های هوشمندانه‌تری داشته باشند.